

**Wiener osiguranje Vienna Insurance Group
a.d. Banja Luka**

Konsolidovani i odvojeni

finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

Sadržaj

Izvještaj Uprave	1
Odgovornost Uprave za pripremu i odobrenje godišnjih finansijskih izvještaja	5
Izvještaj nezavisnog revizora	6
Izvještaj o finansijskom položaju	13
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	14
Izvještaj o promjenama u kapitalu i rezervama	16
Izvještaj o novčanim tokovima	18
Bilješke uz finansijske izvještaje	19 - 99

Izvještaj Uprave

Uprava predstavlja izvještaj zajedno sa revidiranim godišnjim finansijskim izvještajima za godinu koja je završila 31. decembra 2018.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group akcionarsko društvo Banja Luka je osnovano 1992. godine, a danas posluje kao punopravni član jedne od najvećih osiguravajućih grupacija u Centralnoj i Jugoistočnoj Evropi VIENNA INSURANCE GROUP AG Vienna. Osnovni kapital Wiener osiguranja VIG AD Banja Luka je 9.043 hiljada KM. U skladu sa Zakonom o društвima za osiguranje, Društvo je registrovano za obavljanje poslova neživotnih i životnih osiguranja.

Od 01.12.2014. godine Društvo je promjenilo naziv i sjedište. Stari naziv i sjedište „Jahorina osiguranje VIG“ ad Pale promijenjen je u novi naziv Wiener osiguranje Vienna Insurance Group AD sa sjediшtem u Banjoj Luci. Proces preseljenja je uspješno završen sa 01.02.2015. godine.

U cilju podizanja nivoa kvaliteta usluga osnovali smo 2003. godine specijalizovano preduzeće za obavljanje usluga tehničkog pregleda "Jahorina auto" d.o.o. i danas u više od 20 gradova širom BiH u vlastitim, savremeno opremljenim centrima obavljamo tehničke preglede za naše klijente.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group AD je jedan od osnivača i vlasnik 28% kapitala Društva za upravljanje investicionim fondovima "Jahorina Konsek progres" AD Pale, u likvidaciji.

Sa željom da budemo bliže korisnicima naših usluga i proizvoda stvorili smo mrežu sa brojnim prodajnim lokacijama širom BiH. Sa 31. decembrom 2018. godine imamo 242 zaposlenih i vrlo razgranatu distribucionu mrežu u BiH.

Glavni ciljevi i dugoročna strategija su zaštita sigurnosti i interesa klijenata, sa fokusom na održavanje liderske pozicije u Republici Srpskoj i povećanje tržišnog učešća u BiH. Svoj razvoj baziramo na daljem unapređenju paleta imovinskih osiguranja i ostalih neživotnih osiguranja, u skladu sa strategijom Vienna Insurance Group za Bosnu i Hercegovinu. Na tržištu Republike Srpske Wiener osiguranje je prema raspoloživim podacima zaključno sa junom 2018. godine na petoj poziciji sa ukupnim tržišnim učešćem od 7,5% (bez premije iz FBiH). Kada se uzme u obzir i premija iz FBiH, Wiener osiguranje je ispred svih društava sa sjediшtem u RS. Wiener osiguranje VIG AD je u 2018. godini na tržištu BiH imalo učešće od 4,6%, i nalazi se na devetoj poziciji na tržištu osiguranja BiH po visini premije.

Društvo je u 2018. ostvarilo ukupnu fakturisanu premiju u iznosu od 30.640 hiljada KM, od čega je iznos od 27.063 hiljada KM fakturisana premija neživotnih osiguranja, a 3.577 hiljada KM fakturisana premija životnih osiguranja. Najveće učešće u premiji neživotnih osiguranja ima premija osiguranja imovine (vrste osiguranja 08 i 09) sa 36%, premija autoodgovornosti sa 25%, nezgode sa 21%, autokaska sa 8% itd.

Orijentacija Wiener osiguranja Vienna Insurance Group AD je na prodaji profitabilnijih imovinskih vrsta osiguranja, i povećanje njihovog učešća u ukupnom portfelju Društva.

Wiener osiguranje VIG AD je u 2018. godini imalo ukupno riješenih odštetnih zahtjeva u iznosu od 9.196 hiljade KM od čega je iznos od 8.587 hiljada KM odnosi na štete neživotnih osiguranja ili 93,4%, a iznos od 609 hiljade KM na štete životnih osiguranja ili 6,6%. Od ukupnog iznosa riješenih odštetnih zahtjeva isplaćeno je 8.874 hiljada KM.

U 2018. godini ukupno na rješavanju je bilo 6.492 odštetnih zahtjeva. Od ukupnog broja odštetnih zahtjeva u rješavanju, 6.109 se odnosilo na neživotna osiguranja, a 383 odštetnih zahtjeva je bilo iz životnog osiguranja.

Po obračunu 31.12.2018. godine izvršena je rezervacija 957 slučaja prijavljenih nastalih šteta neživotnih osiguranja u vrijednosti 10.617 hiljada KM. Najveći broj rezervisanih šteta se odnosi na štete iz osnova autoodgovornosti 371 slučaja ili 38,8% u vrijednosti 5.422 hiljada KM ili 51,1% ukupno rezervisanih nastalih prijavljenih šteta, a iz osnova neobaveznihs osiguranja 586 slučaja ili 61,2%, u vrijednosti 5.195 hiljade KM ili 49,9%.

Najveći iznos rezervi za nastale prijavljene štete neobaveznihs osiguranja je na tarifi 09 imovina ostalo 3.326 hiljada KM, tarifa 03 kasko 661 hiljada KM, tarifa 01 nezgoda 774 hiljada KM, te tarifa 08 imovina požar 173 hiljada KM, tarifi 02 PZO 83 hiljada KM, transport 178 hiljada KM.

Prosječna rezervisana šteta iznosi 11 hiljada KM.

Izvještaj Uprave (nastavak)

U skladu sa zakonskom regulativom Društvo je formiralo tehničke rezerve životnih i neživotnih osiguranja, za pokriće budućih obaveza iz osiguranja i eventualnih gubitaka zbog rizika koji proizilaze iz poslova osiguranja, a u skladu sa Zakonom o društvima za osiguranje. Djelatnost osiguranja je povezana sa velikim brojem različitih vrsta rizika koji su konstantno prisutni i koji se mogu realizovati sa različitim intenzitetima. Pod rizikom se podrazumijeva vjerovatnoća nastanka negativnih efekata na poslovni i finansijski rezultat i položaj društva za osiguranje.

Tehničke rezerve na dan 31. decembra 2018. godine u neživotnim osiguranjima iznose 34.590 hiljada KM i u životnim osiguranjima 13.173 hiljada KM i formirane su po načelima aktuarske matematike, pravila struke osiguranja i odgovarajućih statističkih podataka i pokrivene su 100% sa sredstvima u skladu sa propisima i zahtjevima za diverzifikaciju plasmana (Pravilnik o visini i načinu ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda).

Minimalni garantni fond Društva za poslove neživotnih osiguranja, prema Zakonu o društvima za osiguranje, iznosi 5.000.000 KM, a za poslove životnih osiguranja 3.000.000 KM. 50% minimalnog garantnog fonda, u skladu sa zakonskim propisima, Društvo drži u namjenski oročenim depozitima kod banaka u RS (BiH).

Imovinom se upravlja u maniru savjesnog privrednika, birajući investicije sa najvišim prinosom pri određenom nivou rizika. Cilj ulaganja je da se optimizuje prihod od ulaganja kao i da se osigura da se imovinom i obavezama upravlja na osnovu novčanih tokova i ročnosti. Svako prenošenje sredstava iz zone niskog prinosa u zonu gdje se očekuju veći prinosi sa sobom nosi i rizik. Rizici sredstava u Društvu mogu se svesti pod sistemske, tržišne i kreditne rizike. Dužna pažnja poklanja se i usklađenosti s pravilima koja su postavljena Zakonom o osiguranju.

Imajući u vidu dugoročne ciljeve i ulogu investicionog portfelja, donošenje odgovarajućeg uputstva o upravljanju rizicima u velikoj mjeri je povezano sa donošenjem smjernica za investicionu politiku. Samim tim Društvo aktivno pristupa uvođenju novih sistema upravljanja imovinom i rizicima, u svrhu postavljanja čvrstih temelja koji će zadovoljavati standarde profesionalnog upravljanja.

Osnovni cilj Društva prilikom upravljanja finansijskim i osiguravajućim rizicima je održavanje nivoa kapitala adekvatnog obimu i vrstama poslova osiguranja koje obavlja, te s obzirom na rizike kojima je izloženo. Uprava prepoznaje značaj postojanja efikasnog i efektivnog sistema upravljanja rizicima. Rukovodstvo pregleda i odobrava ciljne portfelje na periodičnoj osnovi, utvrđuje smjernice ulaganja i limite, i nadzire proces upravljanja aktivom i pasivom.

Upravljanje rizicima kojima je u svom poslovanju Društvo izloženo sprovodi se kontinuirano, upravljanje rizicima omogućava identifikaciju, analizu, kvantifikaciju i kontrolu rizika Društva.

Agencija kontroliše solventnost Društva kako bi se osiguralo pokriće obaveza proizašlih iz mogućih ekonomskih promjena ili prirodnih katastrofa.

Ekonomsko okruženje

Trenutno, finansijska tržišta u RS i BiH su ograničena i mala, te se navedeno reflektuje na način ulaganja i prinose na uložena sredstva.

Tržište osiguranja

Ukupna ostvarena premija na tržištu BiH za period 01.01. - 30.06.2018. godine iznosila je 358.900 hiljada KM, što u odnosu na premiju od 345.109 hiljada KM koja je ostvarena u 2017. godini predstavlja rast od 4%.

Ukupno učešće neživotnih osiguranja iznosilo je 80%, a učešće životnih osiguranja 20%.

Ukupna premija koja je ostvarena na tržištu Republike Srpske iznosila je 111.675 hiljada KM, i u odnosu na premiju koja je ostvarena u 2017. godini od 104.811 hiljade KM predstavlja rast od 6,5%. Premija ostvarena na tržištu FBiH iznosila je 247.226 hiljada KM i veća je 2,9% u odnosu na 2017. godinu.

Izvještaj Uprave (nastavak)

VIENNA INSURANCE GROUP

Vienna Insurance Group (VIG) je jedan od lidera na tržištu osiguranja u Austriji i Centralnoj i Istočnoj Evropi, zahvaljujući svom fokusu na lične i lokalne potrebe prilikom kreiranja i razvoja proizvoda koje nudi. Danas za VIG radi preko 25.000 zaposlenih, u oko 50 kompanija u 25 zemalja. Sve kompanije imaju zajednički cilj postizanja i očuvanja dugoročne profitabilnosti i stabilnih prihoda, u vrijeme kad su promjene na tržištu svakodnevne.

Ekspertiza i stabilnost

Vienna Insurance Group je internacionalna osiguravajuća kompanija sa sjedištem u glavnom gradu Austrije. Nakon pada Čelične zavjese 1989. godine, VIG se izuzetno brzo razvila od austrijske do međunarodne grupacije. VIG je danas sinonim za stabilnost i eksperitizu u obezbjeđivanju finansijske zaštite protiv rizika. Korijeni VIG-a u Austriji datiraju od 1824. godine. Iskustvo stečeno tokom gotovo dva vijeka, uz fokus na naše suštinske vještine na polju osiguranja, čine čvrst i siguran oslonac za više od 20 miliona klijenata naše Grupe.

Fokus na tržištu Centralne i Istočne Evrope

Osim tržišta Austrije, VIG jasno stavlja naglasak na Centralnu i Istočnu Evropu kao svoja osnovna tržišta. To potvrđuje i činjenica da Grupa realizuje više od polovine svog prihoda od premije na ovim tržištima. Predviđeni ekonomski rast zemalja sa ovog područja je dvostruko veći od previdjene stope rasta zapadnoevropskih zemalja. Stoga, Grupa nastavlja da vjeruje u potencijal regije, naročito jer će ekonomski rast značiti i sve veću potražnju za proizvodima osiguranja, koja je ipak i dalje ispod prosjeka EU.

Prisustvo na lokalnom tržištu

Vienna Insurance Group smatra zaštitu svojih klijenata od finansijskog rizika svojom odgovornošću. Grupa nastavlja strategiju poslovanja sa više brendova, koja se oslanja na etablirana lokalna tržišta i lokalni menadžment. Naposlijetku, uspjeh Grupe i njena bliskost sa klijentima zavisi od snage svakog individualnog brenda i lokalne stručnosti (know-how).

Snažne finansije i kreditni rejting

VIG posjeduje A+ rejting sa stabilnom procjenom poznate međunarodne agencije za bonitet Standard & Poor's, što znači da ostaje najbolje ocijenjena kompanija prema vodećem indeksu Bečke berze, ATX. Vienna Insurance Group je listiran na berzama u Beču i Pragu. Wiener Städtische Versicherungsverein – stabilni većinski vlasnik sa dugoročnim fokusom – posjeduje oko 70% akcija VIG-a. Preostale akcije su u slobodnoj prodaji.

Izvještaj Uprave (nastavak)

Pregled poslovanja

Rezultat poslovanja Grupe i Društva za godinu koja je završila 31. decembra 2018. navedeni su u finansijskim izvještajima u nastavku.

Uprava Društva

Upravni odbor Wiener osiguranja VIG ad čine:

- Gabor Lehel, predsjednik
- Branko Krstonošić, zamjenik predsjednika
- Dr Rudolf Ertl, član do 31. decembra 2018. godine
- Srđan Šuput, član
- Slavko Mitrović, član
- Goran Mandić, član
- Sanel Kusturica, član
- Rober Lasshofer, član
- Daliborka Dedić, član od 7. juna 2018. godine

Izvršni odbor čine:

- Srđan Šuput, predsjednik
- Goran Mandić, član
- Daliborka Dedić, član od 7. juna 2018. godine

U odnosu na prethodnu u 2019. godini kompanija je posvećena stabilizaciji prodajne mreže, jasnom pozicioniraju na tržištu i unapređenju svih radnih procesa sa glavnim ciljem unapređenja prodajnih rezulatata, podrške i odnosa sa klijentima.

Odgovornost Uprave za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

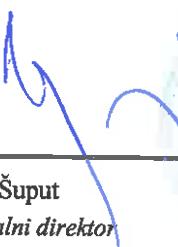
Uprava Društva dužna je pripremiti odvojene i konsolidovane finansijske izvještaje za svaku poslovnu godinu, koji istinito i fer pokazuju finansijski položaj Društva i Grupe, te njihovu finansijsku uspješnost i novčane tokove u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“), te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencijskih koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za preduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Društva i Grupe, te sprječavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir takvih računovodstvenih politika koje će biti u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih odluka i procjena, te pripremanje odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja na principu neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Društvo i Grupa nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je dužna podnijeti na usaglašavanje Generalnoj skupštini godišnje izvještaje Društva i Grupe zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Generalna skupština odobrava i usvaja godišnje finansijske izvještaje.

Uprava je odgovorna za odobravanje i podnošenje odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja na stranama 13 do 99, na odobrenje Generalnoj skupštini, te ih, potvrđujući ovo, potpisuju:

U Banjoj Luci, 21. marta 2019.godine

Srđan Šuput
Generalni direktor

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group d.o.o.
BANJA LUKA

Daliborka Dedić
Evršni član upravnog odbora

Izvještaj nezavisnog revizora akcionarima društva Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d.

Mišljenje

Izvršili smo reviziju odvojenih finansijskih izvještaja društva Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. („Društvo“) te konsolidovanih finansijskih izvještaja Društva i njegovih zavisnih društava (zajedno „Grupa“), koji obuhvataju odvojeni i konsolidovani izvještaj o finansijskom položaju Društva, odnosno, Grupe na dan 31. decembra 2018. godine te njihove odvojene i konsolidovane izvještaje o sveobuhvatnoj dobiti, promjenama u kapitalu i novčanom toku za tada završenu godinu, kao i bilješke koje sadrže značajne računovodstvene politike i ostala pojašnjenja.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i objektivno prikazuju nekonsolidovani finansijski položaj Društva i konsolidovani finansijski položaj Grupe na dan 31. decembra 2018. godine te njihovu nekonsolidovanu i konsolidovanu finansijsku uspješnost i novčane tokove za godinu koja je tada završila, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).

Osnova za izražavanje mišljenja

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti, u skladu s tim standardima, detaljnije su opisane u našem izvještaju nezavisnog revizora u dijelu *Odgovornosti revizora za reviziju odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Društva i Grupe u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovode (IESBA Kodeks) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srbkoj i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Izvještaj nezavisnog revizora akcionarima društva Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. (nastavak)

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosudivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja za tekući period. Ova pitanja razmatrana u kontekstu revizije odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja u cjelini i u formiraju našeg mišljenja o njima, i mi smo iznijeli izdvojeno mišljenje o tim pitanjima.

Vrednovanje tehničkih rezervi (rezervi osiguranja) životnog i neživotnog osiguranja (nekonsolidovani i konsolidovani finansijski izvještaj)

Na dan 31. decembra 2018. godine, u odvojenim finansijskim izvještajima, tehničke rezerve iznosile su 47.763 hiljada KM što predstavlja 81,7% ukupnih obaveza Društva (31. decembra 2017.: 45.938 hiljada KM, 81,0%).

Na dan 31. decembra 2018. godine, u konsolidovanim finansijskim izvještajima, tehničke rezerve iznosile su 47.763 hiljada KM što predstavlja 80,0% ukupnih obaveza Grupe (31. decembra 2017.: 45.938 hiljada KM, 79,2%).

Molimo pogledati stranice 32 i 33 (Značajne računovodstvene politike), stranicu 36 (Računovodstvene procjene i prosudbe), bilješku 1.6 *Osnovne pretpostavke koje imaju najveći uticaj na priznatu imovinu, obaveze, prihode i rashode iz poslova osiguranja*, bilješku 1.7 *Test adekvatnosti obaveza* i bilješku 1.21 *Rezerve za ugovore o osiguranju*.

Ključno revizijsko pitanje

Tehničke rezerve predstavljaju pojedinačno najznačajniju obavezu Društva i Grupe u njihovim izvještajima o finansijskom položaju. Njihovo vrednovanje uključuje značajno prosudivanje u pogledu neizvjesnih budućih ishoda, jer zahtijeva da Uprava razvije složene i subjektivne pretpostavke koje se koriste kao ulazne variable u modelu izračuna rezervi za ugovore o osiguranju koji koristi standardnu aktuarsku metodologiju.

Za poslove neživotnih osiguranja procjena uprave vezana uz iznose očekivanog konačnog troška nastalih a neprijavljenih šteta (IBNR), kao i prijavljenih, a neisplaćenih šteta (RBNS) vrlo je kompleksna. Pri tome se mogu koristiti razne metode, te je često standardne aktuarske modele potreбno prilagoditi posebnim okolnostima, a takve prilagodbe takođe zahtijevaju određenu prosudbu.

Uprava procjenjuje IBNR rezervu koristeći složeni model koji se bazira na ključnim pretpostavkama uključujući i one o primjerenoosti korištenja istorijskih trendova u predviđanju obrazaca budućeg kretanja nastanka šteta i njihove isplate. Društvo i Grupa koriste podatke o broju i iznosima nastalih i već prijavljenih šteta, prosječne troškove po odstetnom zahtjevu kao i podatke o učestalosti nastanka šteta da bi razvili vlastitu procjenu potrebnog iznosa rezervi.

Kako smo pristupili tom pitanju

Naše revizorske procedure vezane za tehničke rezerve uključivale su, između ostalog:

- Procjenu da li je metodologija primjenjena od strane Društva i Grupe pri izračunu tehničkih rezervi u skladu sa relevantnim regulatornim i izvještajnim zahtjevima, kao i procjenu dosljednosti njezine primjene tokom izvještajnog perioda;
- Testiranje dizajna, implementacije i operativne efikasnosti odabralih ključnih aktuarskih procesnih kontrola, te uz pomoć vlastitih IT stručnjaka, testiranje opštih IT kontrola vezanih uz prikupljanje podataka, njihovu ekstrakciju i validaciju;

Uz pomoć vlastitih aktuara:

- uskladu podataka o štetama na kojima se baziraju aktuarske projekcije s računovodstvenom evidencijom (ukupno i po vrsti pokrića osiguranja).

Izvještaj nezavisnog revizora akcionarima društva Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Vrednovanje tehničkih rezervi (rezervi osiguranja) životnog i neživotnog osiguranja (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo pristupili tom pitanju
<p>Takođe, na svaki datum izvještavanja, Društvo i Grupa su obavezni provesti test adekvatnosti obveza (u dalnjem tekstu: „LAT“) s ciljem utvrđivanja da li su vlastite priznate rezerve za ugovore o osiguranju dosta. Test se bazira na poređenju sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova koji proizlaze iz aktivnih ugovora o osiguranju procijenjenih od strane Uprave s pripadajućim rezervama umanjenim za razgraničene troškove pribave. U slučaju da LAT test pokaže da iznos rezervi za ugovore o osiguranju nije dostan, razlika se priznaje u dobit ili gubitak. Za osiguranja života, ključne pretpostavke primjenjene u procjeni očekivanih budućih novčanih tokova uključuju one u pogledu očekivanih budućih troškova, smrtnosti, stopa otkupa, i nerizične diskontne stope.</p> <p>Kao dio navedenog procesa, Društvo takođe procjenjuje kako istorijski obrazac šteta može razumno predvidjeti buduće iskustvo.</p> <p>Relativno male promjene u navedenim pretpostavkama Uprave mogu imati značajan uticaj na priznate iznose rezervi. Cjelovitost i tačnost podataka na kojima se baziraju aktuarske projekcije takođe su područje našeg fokusa u reviziji.</p> <p>S obzirom na gore navedeno, smatramo da je vrednovanje tehničkih rezervi životnih i neživotnih osiguranja ključni rizik u našoj reviziji.</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ Provodenje vlastite nezavisne procjene tehničkih rezervi šteta za odabrane vrste osiguranja, na način da smo na odabranom uzorku, između ostalog:<ul style="list-style-type: none">○ procijenili da li su ključne pretpostavke primjenjene od strane Uprave u LAT testu, o stopama smrtnosti, otkupa, kapitalizacije i nerizične kamatne stope (za životna osiguranja) te učestalosti i iznosi šteta i troškova (za neživotna osiguranja) u skladu s istorijskim iskustvom Društva i Grupe (gdje je to bilo moguće uzimajući u obzir iskustvo Društva i prikupljene podatke);○ proveli retrospektivnu procjenu primjerenošću LAT-a Društva i Grupe poredeći predviđanja prošlogodišnjeg modela sa stvarnim ishodima;○ napravili nezavisni preračun IBNR rezervi neživotnih osiguranja te uporedili dobijene iznose s onima koje je priznalo Društvo i Grupa, te tražili objašnjenja za značajne razlike;▪ procjenu adekvatnosti IBNR i RBNS rezervi prethodne godine poredeći stvarne iznose u prethodnim periodima sa prijašnjim predviđanjima kretanja šteta;▪ procjenu adekvatnosti objava Društva i Grupe u dijelu tehničkih rezervi prema zahtjevima odgovarajućih standarda finansijskog izvještavanja.

Izvještaj nezavisnog revizora akcionarima društva Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Fer vrijednost investicionih nekretnina (nekonsolidovani i konsolidovani finansijski izvještaj)

Na dan 31. decembra 2018. godine knjigovodstvena vrijednost investicionih nekretnina u odvojenim finansijskim izvještajima iznosi 6.321 hiljada KM (31. decembar 2017. godine: 6.209 hiljada KM) i u konsolidovanim finansijskim izvještajim 5.162 hiljada KM (31. decembar 2017: 5.112 hiljada KM).

Molimo pogledati bilješku 1.3 (d) Investicione nekretnine (Značajne računovodstvene politike), bilješku 1.4 Investicione nekretnine (Računovodstvene procjene i prosudbe) i bilješku 1.11 Investicione nekretnine.

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo pristupili tom pitanju
<p>Ulaganja u nekretnine u vidu poslovnih prostora (u odvojenim i konsolidovanim finansijskim izvještajima) i stanica za tehnički pregled (samo u odvojenim finansijskim izvještajim) predstavljaju imovinu koju Društvo drži radi ostvarenja prihoda od najma i iskazuje se po fer vrijednosti u odvojenim i konsolidovanim finansijskim izvještajima.</p> <p>Određivanje fer vrijednosti ulaganja u nekretnine Društva i Grupe temelji se prihodovnoj metodi (budućim diskontovanim projekcijama gotovinskog toka). Ono podrazumijeva značajnu prosudbu i procjenu od strane Uprave, baziranu na procjenama vrijednosti od strane vanjskih procjenitelja koje je angažovalo Društvo i Grupa, posebno u pogledu pretpostavki kao što su primjenjene diskontne i stope kapitalizacije i projekcije novčanog toka (na temelju očekivanih budućih prihoda od najma).</p> <p>Zbog činjenice da je procjena poslovnih prostora i stanica za tehnički pregled od strane Uprave povezana sa značajnom neizvjesnosti, zajedno s činjenicom da su konačni rezultati gore navedenih procjena osjetljivi na male promjene u korištenim pretpostavkama, smatramo da navedeno područje revizije zahtjeva našu povećanu pozornost te je stoga ključno revizorsko pitanje.</p>	<p>Naše revizorske procedure vezane za ovo područje, između ostalog, uključivale su:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ uz pomoć naših stručnjaka za vrednovanje, utvrđivanje primjerenoosti izvještaja vanjskih procjenitelja na odabranom uzorku investicionih nekretnina, na način da smo kritički sagledali ključne pretpostavke i prosudbe korištene u njihovim izvještajima. Navedeno je uključivalo, ali nije bilo ograničeno na:<ul style="list-style-type: none">○ procjenu sposobnosti, iskustva i objektivnosti vanjskih procjenitelja angažovanih od strane Društva i Grupe;○ kritičku procjenu adekvatnosti metodologije i pretpostavki korištenih za procjenu koje je primijenilo Društvo, Grupa i njihovi vanjski procjenitelji, u njihovom određivanju iznosa fer vrijednosti investicionih nekretnina;○ procjenu konzistentnosti primijenjene metodologije, kao i ulaznih varijabli i izvora podataka koje su koristili vanjski procjenitelji Društva i Grupe naspram javno dostupnih podataka;○ poređenje korištenih ključnih parametara Društva i Grupe vezanih za stope kapitalizacije, diskontne stope i očekivane prihode od najma, s trenutno ostvarenim te dostupnim tržišnim podacima (za slične nekretnine);▪ Procjenu tačnosti i kompletnosti objava Društva i Grupe vezanih uz značajne prosudbe i pretpostavke korištene za mjerjenje fer vrijednosti investicionih nekretnine.

Izvještaj nezavisnog revizora akcionarima društva Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. (nastavak)

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije uključuju Izvještaj Uprave, ali ne uključuju finansijske izvještaje niti naš izvještaj o reviziji odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja.

Naše mišljenje na odvojene i konsolidovane finansijske izvještaje ne odnosi se na ostale informacije te ne izražavamo uvjerenje bilo koje vrste na ostale informacije, osim ako to nije izričito navedeno u našem izvještaju.

U vezi s našom revizijom odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno protivrječne odvojenim i konsolidovanim finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. Ako, temeljeno na poslu kojem smo obavili, zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz tih ostalih informacija, od nas se zahtjeva da izvijestimo tu činjenicu. U tom smislu mi nemamo ništa za izvijestiti.

Odgovornosti Uprave i lica ovlašćenih za upravljanje za odvojene i konsolidovane finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje ovih odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja koji istinito i objektivno prikazuju u skladu s MSFI i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale uslijed kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenu sposobnosti Društva i Grupe s poslovanjem u skladu s načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Društvo i/ili Grupu, ili da obustavi poslovanje ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Društva i Grupe.

Izvještaj nezavisnog revizora akcionarima društva Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uvjeravanja u razumnoj mjeri o tome da odvojeni i konsolidovani finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale uslijed kriminalne radnje ili greške; i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjeravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu s Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu uslijed kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja.

- Kao dio revizije u skladu s MRevS-ima, mi primjenjujemo profesionalno prosudivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:
 - Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u odvojenim i konsolidovanim finansijskim izvještajima, nastalih uslijed kriminalne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale uslijed greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaznje interne kontrole.
 - Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole entiteta.
 - Vršimo procjenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
 - Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa dogadjajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti entiteta da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezana objelodanjivanja u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući dogadjaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da entitet prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
 - Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, i da li su u odvojenim i konsolidovanim finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.
 - pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza u vezi sa finansijskim informacijama entiteta ili poslovnih aktivnosti u okviru Grupe, kako bi izrazili mišljenje o konsolidovanim finansijskim izvještajima. Mi smo odgovorni za usmjeravanje, nadzor i izvršenje revizije grupe. Takođe, mi smo isključivo odgovorni za naše revizijsko mišljenje.

Izvještaj nezavisnog revizora akcionarima društva Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja (nastavak)

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identificovali tokom revizije.

Takođe, dostavljamo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se prepostavi da utiču na našu nezavisnost, i gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

Od pitanja koja su saopštена licima ovlašćenim za upravljanje, mi odredujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u izvještaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

Partner u angažovanju na reviziji na osnovu kog je sastavljen ovaj izveštaj nezavisnog revizora je Vedran Vukotić.

KPMG B-H d.o.o. za reviziju

Podružnica Banja Luka
Ovlašteni revizori

Kralja Petra II 17
78000 Banja Luka
Bosna i Hercegovina

Vedran Vukotić
Rukovodilac podružnice Banja Luka

21. marta 2019.

Mirna Sefo
Ovlašteni revizor
Broj licence: 3090033147

Izvještaj o finansijskom položaju*na dan 31. decembra*

	<i>Bilješke</i>	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
		2018.	2017.	2018.	2017.
		'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Aktiva					
Nekretnine i oprema	1.10	5.187	6.761	2.688	4.212
Investicione nekretnine	1.11	5.162	5.112	6.321	6.209
Nematerijalna imovina					
- Odgođeni troškovi pribave	1.12	4.517	3.738	4.517	3.738
- Ostala nematerijalna imovina	1.13	255	98	252	95
Ulaganje u podružnicu	1.14	-	-	-	226
Ulaganje u pridruženo pravno lice	1.15	70	70	70	70
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	1.16	36.992	29.279	36.992	29.279
Zajmovi i potraživanja	1.16	4.834	6.725	5.376	6.734
Udio reosiguranja u rezervama za ugovore o osiguranju	1.17	10.387	11.952	10.387	11.952
Zalihe	1.18	72	35	70	35
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	1.19	5.437	4.841	5.299	4.726
Novac i novčani ekvivalenti	1.20	3.889	1.229	3.851	1.219
		<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ukupna aktiva		76.802	69.840	75.823	68.595
		<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Obaveze					
Rezerve za ugovore o osiguranju	1.21	47.763	45.938	47.763	45.938
Uzeti zajmovi	1.22	797	653	-	-
Rezervisanja za obaveze i troškove	1.23	702	588	669	555
Odgodjena poreska obaveza	1.36 (b)	209	209	201	201
Obaveze iz ugovora o osiguranju, ostale obaveze i odgođeni prihod	1.24	10.215	10.606	9.840	10.044
		<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ukupne obaveze		59.686	57.994	58.473	56.738
		<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Kapital i rezerve					
Akcionarski kapital	1.25 (a)	9.043	11.180	9.043	11.180
Emisiona premija	1.25 (b)	6.000	-	6.000	-
Zakonske i statutarne rezerve		905	1.118	905	1.118
Rezerva fer vrijednosti	1.25 (c)	1.763	1.676	1.763	1.676
Revalorizacione rezerve		116	207	42	133
Akumulirani gubici		(711)	(2.335)	(403)	(2.350)
		<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ukupno kapital i rezerve		17.116	11.846	17.350	11.757
		<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ukupne obaveze, kapital i rezerve		76.802	69.840	75.823	68.595
		<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

Bilješke na stranicama od 19 do 99 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti*za godinu koja je završila 31. decembra*

<i>Bilješke</i>	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo	
	2018.	2017.	2018.	2017.	
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	
Zaračunate bruto premije	1.27	30.633	35.187	30.640	35.192
Premije predane u reosiguranje	1.27	(14.522)	(15.324)	(14.522)	(15.323)
Neto zaračunate premije		16.111	19.863	16.118	19.869
Promjena bruto rezerve prenosnih premija	1.27	333	(2.399)	333	(2.399)
Promjena rezervi prenosnih premija, udio reosiguranja	1.27	(1.017)	(171)	(1.017)	(171)
Neto zarađene premije	1.27	15.427	17.293	15.434	17.299
Prihod od provizija i naknada	1.28	4.001	3.877	4.001	3.877
Finansijski prihod	1.29	1.996	1.858	1.993	1.856
Ostali poslovni prihodi	1.30	2.976	2.742	1.141	1.285
Neto poslovni prihodi		24.400	25.770	22.569	24.317
Nastale štete	1.31	(11.663)	(12.930)	(11.699)	(12.968)
Udio reosiguranja u nastalim štetama	1.31	3.169	3.275	3.169	3.275
Neto nastale štete		(8.494)	(9.655)	(8.530)	(9.693)
Troškovi pribave	1.32	(7.443)	(9.618)	(7.443)	(9.618)
Administrativni troškovi	1.33	(7.805)	(6.995)	(5.533)	(5.442)
Ostali poslovni rashodi	1.34	(1.185)	(1.681)	(1.304)	(1.791)
Finansijski troškovi	1.35	(199)	(171)	(162)	(123)
Gubitak prije poreza		(726)	(2.350)	(403)	(2.350)
Porez na dobit	1.36 (a)	-	-	-	-
Gubitak perioda		(726)	(2.350)	(403)	(2.350)

Bilješke na stranicama od 19 do 99 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (nastavak)*za godinu koja je završila 31. decembra*

Bilješke	Grupa 2018. '000 KM	Grupa 2017. '000 KM	Društvo 2018. '000 KM	Društvo 2017. '000 KM
Gubitak perioda	(726)	(2.350)	(403)	(2.350)
Ostala sveobuhvatna dobit perioda Pozicije koje mogu biti naknadno reklasifikovane u dobit ili gubitak Promjena u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od odgođenih poreza i realizovanih iznosa	87	1.108	87	1.108
Pozicije koje ne mogu biti reklasifikovane u dobit ili gubitak Promjena revalorizacione rezerve – prodaja, neto od odgođenih poreza	(91)	-	(91)	-
Ostala sveobuhvatna dobit, neto od poreza	(4)	1.108	(4)	1.108
Ukupno sveobuhvatna dobit perioda	(730)	(1.242)	(407)	(1.242)
Osnovni i razrjeđeni gubitak po akciji u KM	1.26	(7,14)	(18,21)	(3,96)
	====	====	====	====

Bilješke na stranicama od 19 do 99 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o promjenama u kapitalu i rezervama

za godinu koja je završila 31. decembra

Grupa	Akcionarski kapital '000 KM	Emisiona premija '000 KM	Zakonske i statutarne rezerve '000 KM	Rezerva fer vrijednosti '000 KM	Revalorizac ione rezerve '000 KM	Akumulira ni gubici '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1. januara 2017.	14.149	2.934	897	568	207	(5.668)	13.087
Neto dobici i gubici od promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od odgođenih poreza i realizovanih iznosa (bilješka 1.25 (c))	-	-	-	1.108	-	-	1.108
<i>Ostala sveobuhvatna dobit Gubitak perioda</i>	-	-	-	1.108	-	(2.350)	1.108 (2.350)
Ukupno sveobuhvatna dobit za period	-	-	-	1.108	-	(2.350)	(1.242)
Prenos za pokriće akumuliranih gubitaka	(1.852)	(2.934)	(897)	-	-	5.683	-
Prenos u zakonske rezerve	(1.118)	-	1.118	-	-	-	-
Transakcije priznate direktno u okviru kapitala i rezervi	(2.970)	(2.934)	221	1.108	-	3.333	(1.242)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	11.180	-	1.118	1.676	207	(2.335)	11.846
Stanje na dan 1. januara 2018.	11.180	-	1.118	1.676	207	(2.335)	11.846
Neto dobici i gubici od promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od odgođenih poreza i realizovanih iznosa (bilješka 1.25 (c))	-	-	-	87	-	-	87
Promjena revalorizacione rezerve – prodaja, neto od odgođenih poreza	-	-	-	-	(91)	-	(91)
<i>Ostala sveobuhvatna dobit Gubitak perioda</i>	-	-	-	87	(91)	(726)	(726)
Ukupno sveobuhvatna dobit za period	-	-	-	87	(91)	(726)	(730)
Dokapitalizacija	-	6.000	-	-	-	-	6.000
Prenos za pokriće akumuliranih gubitaka	(2.137)	-	(213)	-	-	2.350	-
Transakcije priznate direktno u okviru kapitala i rezervi	(2.137)	6.000	(213)	87	(91)	1.624	5.270
Stanje na dan 31. decembra 2018.	9.043	6.000	905	1.763	116	(711)	17.116

Bilješke na stranicama od 19 do 99 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o promjenama u kapitalu i rezervama (nastavak)

za godinu koja je završila 31. decembar

Društvo	Akcionarski kapital '000 KM	Emisiona premija '000 KM	Zakonske i statutarne rezerve '000 KM	Rezerva fer vrijednosti '000 KM	Revalorizac ione rezerve '000 KM	Akumulira ni gubici '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1. januara 2017.	14.149	2.934	897	568	133	(5.684)	12.998
Neto dobici i gubici od promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od odgođenih poreza i realizovanih iznosa (bilješka 1.25 (c))	-	-	-	1.108	-	-	1.108
<i>Ostala sveobuhvatna dobit Gubitak perioda</i>	-	-	-	1.108	-	(2.350)	1.108 (2.350)
Ukupno sveobuhvatna dobit za period	-	-	-	1.108	-	(2.350)	(1.242)
Prenos za pokriće akumuliranih gubitaka	(1.852)	(2.934)	(897)	-	-	5.683	-
Prenos u zakonske rezerve	(1.118)	-	1.118	-	-	-	-
Transakcije priznate direktno u okviru kapitala i rezervi	(2.970)	(2.934)	221	1.108	-	3.333	(1.242)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	11.180	-	1.118	1.676	133	(2.350)	11.757
Stanje na dan 1. januara 2018.	11.180	-	1.118	1.676	133	(2.350)	11.757
Neto dobici i gubici od promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od odgođenih poreza i realizovanih iznosa (bilješka 1.25 (c))	-	-	-	87	-	-	87
Promjena revalorizacione rezerve – prodaja, neto od odgođenih poreza	-	-	-	-	(91)	-	(91)
<i>Ostala sveobuhvatna dobit Gubitak perioda</i>	-	-	-	87	(91)	(403)	(403)
Ukupno sveobuhvatna dobit za period	-	-	-	87	(91)	(403)	(407)
Dokapitalizacija	-	6.000	-	-	-	-	6.000
Prenos za pokriće akumuliranih gubitaka	(2.137)	-	(213)	-	-	2.350	-
Transakcije priznate direktno u okviru kapitala i rezervi	(2.137)	6.000	(213)	87	(91)	1.947	5.593
Stanje na dan 31. decembra 2018.	9.043	6.000	905	1.763	42	(403)	17.350

Bilješke na stranicama od 19 do 99 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o novčanim tokovima

za godinu koja je završila 31. decembar

	Bilješka	Grupa 2018. KM '000	Grupa 2017. KM '000	Društvo 2018. KM '000	Društvo 2017. KM '000
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti					
Prilivi od premije osiguranja, saosiguranja i primljeni avansi		29.919	33.688	29.922	33.689
Prilivi od učešća u naknadi štete		1.272	2.493	1.272	2.493
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti		2.567	2.407	498	486
Odlivi po osnovu naknade šteta iz osiguranja i udjela u štetama i dati avansi		(8.801)	(10.832)	(8.801)	(10.832)
Odliv po osnovu premija saosiguranja, reosiguranja i retrocesija		(9.750)	(8.445)	(9.750)	(8.445)
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda		(7.652)	(7.943)	(6.377)	(6.928)
Odlivi po osnovu troškova sprovođenja osiguranja		(7.121)	(8.269)	(6.710)	(8.228)
Odlivi po osnovu plaćenih kamata		(58)	(53)	(22)	(5)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti		(1.090)	(711)	(96)	(407)
<i>Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnost</i>		(714)	2.335	(64)	1.823
Novčani tokovi iz aktivnosti investiranja					
Odlivi po osnovu dugoročnih finansijskih plasmana		(18.680)	(9.430)	(18.680)	(9.430)
Prilivi po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, opreme, investicionih nekretnina		1.265	2.602	1.265	2.602
Prilivi po osnovu kamata		1.032	784	1.030	781
Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana		13.952	5.189	13.952	5.189
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih ulaganja, nekretnina, opreme, investicionih nekretnina		(329)	(276)	(329)	(276)
Prilivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana		-	-	414	-
Odlivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana		-	-	(937)	(77)
<i>Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja</i>		(2.760)	(1.131)	(3.285)	(1.211)
Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja					
Prilivi po osnovu povećanja osnovnog kapitala		6.000	-	6.000	-
Prilivi po osnovu dugoročnih kredita		850	-	-	-
Prilivi po osnovu kratkoročnih pozajmica		9	7	-	-
Smanjenje uzetih kredita		(706)	(657)	-	(391)
Ostali finansijski odlivi		(19)	(359)	(19)	(24)
<i>Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti</i>		6.134	(1.009)	5.981	(416)
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenta					
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	1.20	2.660	195	2.632	196
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	1.20	1.229	1.034	1.219	1.023
		3.889	1.229	3.851	1.219

Bilješke na stranicama od 19 do 99 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bilješke uz finansijske izvještaje

1.1 Društvo koje je predmet izvještavanja

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. („Društvo“) je akcionarsko društvo sa sjedištem u Banjoj Luci, Kninska 1 a. Društvo je matično društvo Wiener osiguranje Grupe („Grupa“). Od 01. decembra 2014. godine Društvo je promjenilo naziv i sjedište. Stari naziv i sjedište „Jahorina osiguranje VIG“ AD Pale promijenjen je u novi naziv Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. sa sjedištem u Banjoj Luci. Proces preseljenja je uspješno završen sa 1. februarom 2015. godine.

Društvo je osiguravajuće društvo koje nudi proizvode neživotnog i životnog osiguranja u Bosni i Hercegovini (Republički Srpskoj – „RS“, Brčko Distriktu – „BD“ i Federaciji Bosne i Hercegovine – „FBiH“). Poslovanje Društva predmet je Zakona o društvima za osiguranje, u skladu s kojim finansijsko izvještavanje Društva reguliše Agencija za osiguranje Republike Srpske („Agencija“) koja je centralna institucija za praćenje sistema osiguranja u Republici Srpskoj, uključujući i rad filijale u FBiH.

Društvo je u 100% vlasništvu Vienna Insurance Group („VIG“), akcionarskog društva sa sjedištem u Beču, Austriji.

1.2 Osnova za pripremu izvještaja

(a) Izjava o usklađenosti

Ovi finansijski izvještaji sastoje se od konsolidovanih i odvojenih finansijskih izvještaja Društva.

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji Društva i njegove podružnice („Grupa“), pripremljeni su u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).

Finansijski izvještaji odobreni su za izdavanje od strane Uprave i dostavljeni Generalnoj skupštini na prihvatanje.

(b) Funkcionalna i prezentacijska valuta

Finansijski izvještaji iskazani su u Konvertibilnim markama („KM“) koja je funkcionalna valuta. Vrijednosti su zaokružene na najbliži hiljadu (ako drugačije nije navedeno). Centralna banka Bosne i Hercegovine („CBBiH“) sprovodi politiku tečaja na principu „currency board-a“ prema kojem je KM vezana za EUR u odnosu 1:1,95583 koji je korišten kroz 2018. i 2017. godinu. Očekuje se da će se ovo zadržati i u doglednoj budućnosti.

(c) Osnova mjerena

Finansijski izvještaji sastavljeni su na osnovu istorijskog troška ili amortizovanog troška umanjenog za odgovarajuće umanjenje vrijednosti, tamo gdje je prikladno, osim za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju i investicione nekretnine koje se vode po fer vrijednosti.

(d) Korištenje procjena i prosudbi

Priprema finansijskih izvještaja u skladu s MSFI zahtijeva od Uprave donošenje prosudbi, procjena i prepostavki koje utiču na primjenu politika i iskazane iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Procjene i za njih vezane prepostavke zasnivaju se na istorijskom iskustvu i raznim drugim faktorima za koje se smatra da su razumno u datim uslovima i za raspoložive informacije na datum izrade finansijskih izvještaja, a rezultat kojih čini osnovu za prosuđivanje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza koja nije lako utvrđiva iz drugih izvora. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od ovih procjena.

Procjene i za njih vezane prepostavke kontinuirano se pregledaju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem je procjena izmijenjena i budućim periodima, ako izmjena utiče i na njih.

Prosudbe Uprave koje se odnose na primjenu MSFI-a koje imaju značajan uticaj na finansijske izvještaje i procjene sa znatnim rizikom mogućeg značajnog usklađenja u idućoj godini opisane su u Bilješci 1.4.

1.2 Osnova za pripremu izvještaja (nastavak)

(d) Korištenje procjena i prosudbi (nastavak)

Mjerenje fer vrijednosti

Određeni broj računovodstvenih politika i objava Grupe zahtjeva mjerenje fer vrijednosti finansijske i nefinansijske imovine.

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prenos neke obaveze u redovnoj transakciji među tržišnim učesnicima na datum mjerenja na glavnom, ili u njegovom nedostatku, najpovoljnijem tržištu kojem Grupa ima pristup na taj datum.

Kod mjerenja fer vrijednosti sredstava ili obaveza, Grupa koristi dostupne podatke sa tržišta koliko god je to moguće. Fer vrijednosti su kategorisane koristeći sljedeću hijerarhiju fer vrijednosti, koja odražava značaj ulaznih parametara korištenih pri mjerenu:

- Nivo 1: kotirane tržišne cijene (neprilagođene) na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obaveze.
- Nivo 2: ulazni podaci se razlikuju od kotiranih cijena uključenih u Nivo 1, a radi se o vidljivim ulaznim podacima za imovinu ili obavezu, bilo da su direktni (npr. kao cijene) ili indirektni (izvedeni iz cijena).
- Nivo 3: ulazni podaci za imovinu ili obaveze nisu bazirani na vidljivim tržišnim podacima (nedostupni podaci).

Ako se ulazni podaci koji se koriste za mjerenu fer vrijednosti sredstava ili obaveza mogu kategorisati u drugi nivo hijerarhije fer vrijednosti, onda se mjerenu fer vrijednosti kategorise u potpunosti u isti nivo hijerarhije fer vrijednosti kao i najniži nivo ulaznih parametara koji je značajan za cjelokupno mjerenu.

Grupa priznaje prenos između nivoa hijerarhije fer vrijednosti na kraju izvještajnog perioda tokom kojeg se promjena desila.

Dodatne informacije o pretpostavkama korištenim prilikom mjerenu fer vrijednosti navedene su u Bilješci 1.43 Mjerenje fer vrijednosti.

1.3 Značajne računovodstvene politike

(a) Osnova konsolidacije

Konsolidovane finansijske izvještaje čine Društvo i njegova podružnica (zajedno „Grupa”).

Podružnice

Podružnice su Društva koja kontrolise Grupa. Grupa kontrolise društvo ukoliko je izložena ili ima pravo na varijabilne povrate od upravljanja tim društvom i ima sposobnost uticaja na te povrate kroz svoju moć upravljanja tim društvom. Finansijski izvještaji podružnica uključeni su u konsolidovane finansijske izvještaje od datuma sticanja kontrole do datuma prestanka kontrole.

Metoda kupovine koristi se za evidentiranje sticanja podružnice od strane Grupe. Trošak sticanja podružnice mjeri se po fer vrijednosti date imovine, izdatih vlasničkih instrumenata i nastalih ili preuzetih obaveza na datum razmijene, uvećano za troškove koji se mogu direktno pripisati sticanju. Stečena prepoznatljiva imovina i obaveze i preuzete potencijalne obaveze u poslovnim kombinacijama početno se vrednuju po fer vrijednosti na datum sticanja, nezavisno od udjela interesa manjinskih akcionara. Višak troška sticanja iznad fer vrijednosti udjela Grupe u stečenoj prepoznatljivoj neto imovini, uključujući i nematerijalnu imovinu, evidentira se kao goodwill. Ukoliko je trošak sticanja manji od fer vrijednosti neto imovine stečene podružnice, razlika se priznaje u dobiti ili gubitku.

U odvojenim finansijskim izvještajima Društva, ulaganje u podružnicu je iskazano po trošku sticanja umanjenom za odgovarajuće umanjenje vrijednosti, ukoliko je to potrebno.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(a) Osnova konsolidacije (nastavak)

Udjeli u pravnim licima koji se vode po metodi udjela

Udjeli Grupe u pravnim licima koji se vode po metodi udjela sastoje se od ulaganja u pridruženo pravno lice.

Pridružena pravna lica su društva nad kojima Grupa ima značajan uticaj, ali nema kontrolu ili zajedničku kontrolu nad finansijskim i poslovnim politikama. Ulaganja u pridružena pravna lica obručanavaju se primjenom metode udjela. Ona se početno priznaju po trošku sticanja, koji uključuje i troškove transakcije. Nakon početnog priznavanja, konsolidovani finansijski izvještaji Grupe uključuju udio u dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti pridruženog pravnog lica evidentiranog metodom udjela, sve do datuma prestanka značajnog uticaja ili zajedničke kontrole.

Transakcije eliminisane prilikom konsolidacije

Stanja i transakcije među članicama Grupe te nerealizovani prihodi i rashodi iz transakcija među članicama Grupe, eliminišu se kod izrade konsolidacije finansijskih izvještaja. Nerealizovani gubici se eliminišu na isti način kao i nerealizovani dobici, osim ako ne postoji dokaz o umanjenju vrijednosti.

(b) Transakcije u stranoj valuti

Transakcije u stranim valutama preračunavaju se u funkcionalnu valutu po kursu važećem na dan transakcije. Monetarna imovina i obaveze denominovane u stranoj valuti na datum izvještaja preračunavaju se u funkcionalnu valutu po kursu važećem na datum izvještavanja. Dobici i gubici nastali po osnovi kursnih razlika monetarnih stavki predstavljaju razliku amortizovanog troška u funkcionalnoj valuti na početku perioda, usklađenog za efektivnu kamatu i plaćanja tokom perioda, i amortizovanog troška u stranoj valuti preračunatog po kursu važećem na kraju perioda. Nemonetarna imovina i obaveze denominovane u stranoj valuti koje se mijere po fer vrijednosti preračunavaju se u funkcionalnu valutu prema važećem kursu na datum kada je njihova fer vrijednost utvrđena. Kursne razlike proizašle iz preračunavanja priznaju se u dobiti ili gubitku.

Najznačajnija valuta za koju Grupa veže svoje obaveze (matematička rezerva životnog osiguranja) i prihode (premija životnog osiguranja) i troškove (naknade životnog osiguranja) je Euro, dok je najveći dio imovine iskazan u KM.

(c) Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema su materijalna imovina koja se drži s namjerom upotrebe u svrhu pružanja usluga ili u administrativne svrhe.

Priznavanje i mjerjenje

Oprema se mjeri po istorijskom trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Zemljište i zgrade koje se koriste u distribuciji proizvoda ili usluga, ili u administrativne svrhe prikazane su u izvještaju o finansijskom položaju po njihovim revalorizovanim vrijednostima koji predstavljaju njihovu fer vrijednost koja se bazira na njihovoj trenutnoj primjeni na datum revalorizacije, umanjenoj za ukupnu naknadnu akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Svako povećanje vrijednosti koje je rezultat revalorizacije takvog zemljišta i zgrada pripisuje se revalorizacionim rezervama, osim do onog iznosa do kojeg se stornira revalorizacijsko smanjenje istog sredstva koje je prethodno priznato kao rashod u bilansu uspjeha, u kojem se slučaju povećanje priznaje u bilansu uspjeha do iznosa prethodno priznatog rashoda. Smanjenje knjigovodstvene vrijednosti uslijed revalorizacije takvog zemljišta i zgrada priznaje se kao rashod do iznosa koji prevazilazi revalorizacione rezerve koje se odnose na ta sredstva.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(c) Nekretnine i oprema (nastavak)

Priznavanje i mjerjenje (nastavak)

Ulaganja u nekretnine su iskazana po nabavnom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti. Amortizacija se počinje obračunavati kada je imovina spremna za namijenjenu upotrebu.

Troškovi uključuju rashode koji se mogu direktno pripisati pribavi imovine.

Svaki dobitak ili gubitak od otuđenja nekretnina i opreme (obračunat kao razlika između neto prihoda od otuđenja i knjigovodstveni vrijednosti) priznaje se u dobit ili gubitak.

Oprema se vrednuje po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Naknadni troškovi

Troškovi zamjene dijela nekretnina i opreme priznaju se u knjigovodstveni iznos imovine samo ako je vjerovatno da će buduće ekonomski koristi povezane s imovinom priciniti u Grupu i ako se trošak nabave može pouzdano izmjeriti.

Amortizacija

Amortizacija se priznaje u dobiti ili gubitku linearnom metodom tokom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe pojedinih dijelova nekretnina i opreme. Zemljišta i imovina u pripremi se ne amortizuju.

Procijenjeni korisni vijek upotrebe prikazan je u nastavku:

	2018.	2017.
Gradičinski objekti – zgrade	10 – 50 godina	66 – 76 godina
Kompjuterska oprema	4 – 5 godina	4 – 5 godina
Namještaj i ostala oprema	6 – 10 godina	6 – 10 godina
Motorna vozila	6,5 godina	6,5 godina
Ostalo	5 – 20 godina	5 – 20 godina

Metode amortizacije i korisni vijek preispituju se, i ukoliko je potrebno prepravljaju, na svaki datum izvještavanja. U 2018.godini Društvo je revidiralo svoje procjene preostalog vijeka trajanja građevinskih objekata kako je navedeno u tabeli iznad, počevši od 1.januara 2018.godine. Od tog datuma građevinski objekti se amortizuju po novim stopama. Ova promjena računovodstvene procjene je rezultovala povećanjem godišnjeg troška amortizacije u iznosu od 25 hiljada KM.

Knjigovodstvena vrijednost imovine odmah se smanjuje do nadoknadinog iznosa ako je knjigovodstvena vrijednost veća od procijenjenog nadoknadinog iznosa.

Dobici ili gubici od otuđenja utvrđuju se upoređujući ostvarenu prodajnu cijenu i knjigovodstvenu vrijednost imovine te se uključuju u dobit ili gubitak.

(d) Investicione nekretnine

Investicione nekretnine su materijalna imovina koja se dugoročno drži s namjerom ostvarivanja zarade od najamnine i/ili porasta tržišne vrijednosti, ne koristi se u svrhu pružanja usluga ili druge administrativne svrhe.

Investicione nekretnine sastoje se od zasebnih nekretnina i pripadajućeg zemljišta. Investicione nekretnine se vode po fer vrijednosti, sa priznavanjem svake njihove promjene kroz dobit ili gubitak.

Nekretnine se inicijalno priznaju po fer vrijednosti i vode se po fer vrijednosti nakon priznavanja. Ukoliko Grupa počne koristiti nekretnine klasifikovane u investicione nekretnine, one se reklassifikuju u nekretnine i opremu, a fer vrijednost na dan reklassifikacije postaje trošak za daljnje mjerjenje.

Ukoliko dio nekretnina i opreme postane investiciona nekretnina zbog promjene namjene, eventualna razlika između knjigovodstvene vrijednosti i fer vrijednosti na dan transfera priznaje se u kapital kao revalorizacija nekretnina i

opreme. Nakon otuđenja, preostali višak revalorizacionih rezervi prebacuje se u zadržanu dobit unutar kapitala, odnosno, prenos se ne iskazuje u sveobuhvatnoj dobiti.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(e) Nematerijalna imovina

Odgodeni troškovi pribave – ugovori o osiguranju

Troškovi pribave uključuju sve troškove nastale direktno i indirektno u vezi sa zaključivanjem novih ugovora o osiguranju i obnovi postojećih ugovora.

Odgodeni troškovi pribave za neživotna osiguranja odnose se na provizije (osim za obnovu polisa) koje su plaćene agentima i plate radnika zaposlenih u pribavi nastale pri zaključivanju polisa osiguranja u toku finansijske godine, ali koje se odnose na iduću finansijsku godinu te ostale varijabilne troškove ugovaranja i izdavanja polisa. Opšti troškovi prodaje i opšti troškovi pojedinih grupa osiguranja se ne razgraničavaju. Za poslove neživotnog osiguranja, odgođeni troškovi pribave na datum izvještavanja izračunavaju se poređenjem rezervi za prenosne premije na datum izvještavanja s bruto premijama polisiranim tokom godine, razgraničavajući uporedivo dio troškova pribave.

Za poslove životnog osiguranja, troškovi pribave uključeni su u izračun rezervi životnog osiguranja na temelju Zillmerizacije. Kao takvi odgođeni troškovi pribave za životna osiguranja ne prikazuju se kao posebna pozicija u izvještaju o finansijskom položaju.

Nadoknadi iznos odgođenih troškova pribave procjenjuje se na svaki datum izvještavanja kao dio testa adekvatnosti obaveza.

Ostala nematerijalna imovina

Ostala nematerijalna imovina stečena od strane Grupe, koja ima konačan vijek upotrebe, iskazuje se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Naknadni troškovi

Naknadni troškovi kapitalizuju se samo ako povećavaju buduće ekonomске koristi od imovine na koju se odnose. Svi ostali troškovi, priznaju se u dobiti i gubitku kako nastaju.

Amortizacija

Amortizacija se priznaje u dobiti ili gubitku linearnom metodom tokom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe nematerijalne imovine, od dana kada je raspoloživa za upotrebu. Procijenjeni korisni vijek upotrebe prikazan je u nastavku:

	2018. i 2017.
Software	7,5 godina
Ostala nematerijalna imovina - prava	10 godina

Korisni vijek upotrebe provjerava se i koriguje, ukoliko je potrebno, na svaki datum izvještavanja. Dobici i gubici od otuđenja utvrđuju se upoređujući ostvarenu prodajnu cijenu i knjigovodstvenu vrijednost imovine te se uključuju u dobit ili gubitak.

(f) Najmovi

Operativni – Grupa kao najmoprimac

Najam kod kojeg Grupa kao najmoprimac ne preuzima suštinski sve rizike i koristi vezane za vlasništvo, klasificiše se kao operativni najam. Rashodi po osnovu operativnog najma priznaju se u dobiti ili gubitku po linearnej metodi tokom trajanja najma i uključeni su u ostale operativne rashode.

Finansijski – Grupa kao najmoprimac

Najam kod kojeg Grupa kao najmoprimac preuzima suštinski sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom, klasificiže se kao finansijski najam. Finansijski najam je prikazan u izvještaju o finansijskom položaju u sklopu

nekretnina i opreme po trošku sticanja umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Ova sredstva se amortizuju kroz njihov očekivani korisni vijek koji se zasniva na trajanju najma (pogledati računovodstvenu politiku za nekretnine i opremu). Plaćanja na temelju finansijskog najma priznaju se u dobiti ili gubitku po linearnoj metodi tokom trajanja najma.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(g) Zalihe

Zalihe se vrednuju po nižem od troška ili neto prodajne vrijednosti. Zalihe su vrednovane po trošku nabavke, uključuju sve troškove koji su potrebni za dovođenje zaliha u stanje spremno za upotrebu, koristeći metodu prosječnog ponderisanog troška.

Neto prodajna vrijednost je procijenjena prodajna cijena u normalnom toku poslovanja umanjena za procijenjene troškove kompletiranja i prodaje zaliha.

(h) Finansijski instrumenti

Klasifikacija

Grupa klasificuje svoje finansijske instrumente u sljedeće kategorije: zajmovi i potraživanja, finansijska imovina raspoloživa za prodaju i ostale finansijske obaveze. Klasifikacija zavisi od namjere s kojom su finansijska imovina i obaveze steceni. Uprava određuje klasifikaciju finansijske imovine i obaveza prilikom početnog priznavanja i, ukoliko je prikladno, ponovno je procjenjuje na svaki datum izvještavanja.

Zajmovi i potraživanja

Zajmovi i potraživanja uključuju nederivativnu finansijsku imovinu koja ima fiksna ili odrediva plaćanja te koja ne kotira na aktivnom tržištu. Zajmovi i potraživanja nastaju kada Grupa odobrava novčana sredstva komitentima bez namjere trgovanja s tim potraživanjima te uključuju depozite kod banaka i kredite osiguranicima i zaposlenicima i drugim institucijama.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju uključuje nederivativnu finansijsku imovinu koja je raspoređena u ovu kategoriju ili nije raspoređena niti u jednu drugu kategoriju. Finansijska imovina raspoređena kao raspoloživa za prodaju namjerava se držati na neodređeno vrijeme, ali se može prodati u svrhu održavanja likvidnosti ili u slučaju promjene kamatnih stopa, kursnih razlika ili cijena vlasničkih instrumenata. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju uključuje ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze su sve finansijske obaveze koje nisu raspoređene u kategoriju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Potraživanja nastala iz ugovora o osiguranju se knjiže po MSFI 4 *Ugovori o osiguranju*. Ostale finansijske obaveze se objavljaju u izvještaju o finansijskom položaju pod "Osiguranje i ostala potraživanja i odloženi prihod".

Priznavanje i prestanak priznavanja

Kupovina i prodaja finansijske imovine raspoložive za prodaju priznaje se na datum trgovanja, odnosno datum kada se Grupa obavezuje na kupovinu ili prodaju instrumenta. Zajmovi i potraživanja i finansijske obaveze koje se vode po amortizovanom trošku priznaju se u trenutku kada je finansijska imovina predana zajmoprincima, odnosno obaveza primljena od zajmodavaca.

Grupa prestaje priznavati finansijsku imovinu (u cijelosti ili djelimično) kada isteknu prava na primitke gotovinskih tokova od finansijske imovine ili kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tom finansijskom imovinom. Navedeno se događa kada Grupa prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni subjekt ili kada su prava ostvarena, predana ili istekla.

Grupa prestaje priznavati finansijske obaveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle. Ukoliko se uslovi finansijske obaveze promijene, Grupa će prestati priznavati tu obavezu i istovremeno priznati novu finansijsku obavezu s novim uslovima. Realizovani dobici i gubici od prodaje finansijskih instrumenata računaju se metodom prosječnog ponderisanog troška sticanja.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(h) Finansijski instrumenti (nastavak)

Početno i naknadno mjerjenje

Finansijska imovina i obaveze početno se priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcijske troškove koji se direktno povezuju sa sticanjem ili izdavanjem finansijske imovine ili finansijske obaveze.

Nakon početnog priznavanja, Grupa vrednuje finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju po njihovoј fer vrijednosti, bez umanjenja za troškove pribave. Vlasničke hartije od vrijednosti, klasifikovane kao raspoložive za prodaju koje nemaju kotiranu tržišnu cijenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi, vrednuju se po trošku sticanja umanjenom za umanjenje vrijednosti.

Zajmovi i potraživanja se vrednuju po amortizovanom trošku umanjenom za umanjenja vrijednosti. Finansijske obaveze koje se ne raspoređuju u grupu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha vrednuju se po amortizovanom trošku. Premije i diskonti, uključujući početne transakcijske troškove, uključuju se u knjigovodstveni iznos pripadajućeg instrumenta te amortizuju koristeći efektivnu kamatnu stopu tog instrumenta.

Dobici i gubici

Dobici i gubici proizašli od promjene fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Gubici od umanjenja vrijednosti, dobit i gubitak od kursnih razlika, prihod od kamata te amortizacija premije ili diskonta uz primjenu metode efektivne kamatne stope, za monetarnu imovinu raspoloživu za prodaju, priznaju se kroz dobit ili gubitak. Prihod od dividendi priznaje se kroz dobit ili gubitak. U trenutku prodaje ili drugačijeg prestanka priznavanja finansijske imovine raspoložive za prodaju, svi kumulativni dobici ili gubici u kapitalu prenose se u dobit ili gubitak.

Dobici i gubici od finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanom trošku mogu, takođe, nastati prilikom prestanka priznavanja ili umanjenja vrijednosti finansijskog instrumenta i priznaju se u dobiti ili gubitku.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Grupa na svaki datum izvještavanja provjerava postoje li objektivni dokazi za umanjenje vrijednosti finansijske imovine koja nije klasifikovana kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Umanjenje vrijednosti finansijske imovine sprovodi se ukoliko postoji objektivni dokaz da je nastupio događaj koji uzrokuje umanjenje vrijednosti nakon početnog priznavanja imovine te navedeni događaj koji uzrokuje umanjenje vrijednosti ima uticaj na buduće novčane tokove od imovine, koji se može pouzdano procijeniti.

Objektivni dokaz umanjenja vrijednosti finansijske imovine (uključujući vlasničke hartije od vrijednosti) uključuje nepodmirenje obaveza ili kašnjenje dužnika, restrukturiranje kredita ili avansa od strane Grupe prema uslovima koje Grupa inače ne bi razmatrala, indikacije da će dužnik ili izdavalac ući u stečajni postupak, nestanak aktivnog tržišta za hartiju od vrijednosti, ili ostale dostupne podatke vezane za grupu imovine, kao što su nepovoljne promjene u platnom položaju dužnika ili izdavalaca unutar te grupe, ili ekonomski uslovi koji su povezani s nepodmirenjima obaveza unutar te grupe.

Gubitak od umanjenja vrijednosti imovine koja se vodi po amortizovanom trošku utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine i sadašnje vrijednosti očekivanih gotovinskih tokova diskontovanih originalnom efektivnom stopom te imovine. Gubici se priznaju u dobiti ili gubitku te odražavaju u rezervaciji za umanjenje vrijednosti kredita i avansa. Kamata na imovinu s umanjenom vrijednošću i dalje se priznaje kao amortizacija diskonta. Ukoliko naknadni događaj rezultira smanjenjem iznosa gubitka od umanjenja vrijednosti, prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti se umanjuje kroz dobit ili gubitak.

U slučaju vlasničkih ulaganja klasifikovanih kao raspoloživa za prodaju, značajno ili produženo smanjenje fer vrijednosti ulaganja ispod troška sticanja uzima se u obzir kod utvrđivanja je li vrijednost imovine umanjena. Ukoliko postoji takav dokaz za vlasničke hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju, kumulativni gubitak, utvrđen kao razlika između troška sticanja i tekuće fer vrijednosti, umanjen za gubitak od umanjenja vrijednosti po toj finansijskoj imovini predhodno priznat u dobit ili gubitak, prenosi se iz ostale sveobuhvatne dobiti i priznaje kao dobit ili gubitak. Gubici od umanjenja vrijednosti priznati kao dobit ili gubitak po vlasničkim hartijama od vrijednosti ne ukidaju se naknadno kroz dobit ili gubitak nego se sva povećavanja vrijednosti do konačne prodaje priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Promjene u rezervaciji za umanjenje vrijednosti koje se odnose na vremenensku vrijednost novca su sastavni dio prihoda od kamata.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(h) Finansijski instrumenti (nastavak)

Specifični instrumenti

Depoziti kod banaka

Depoziti kod banaka klasificuju se kao zajmovi i potraživanja i vrednuju se po amortizovanom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti.

Dužničke hartije od vrijednosti

Dužničke hartije od vrijednosti su klasifikovane kao finansijska imovina raspoloživa za prodaju i vrednuju se po fer vrijednosti, osim ukoliko ne postoji pouzdana mjera fer vrijednosti, kada se one vrednuju po trošku sticanja, umanjenom za umanjenje vrijednosti.

Krediti

Krediti zaposlenima i osiguranicima se klasificuju kao krediti i potraživanja i knjiže se po trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti.

Ulaganja u podružnice i pridružena pravna lica

Ulaganja u podružnice i pridružena pravna lica iskazana su po trošku umanjenom za umanjenje vrijednosti u odvojenim finansijskim izvještajima Društva. Ulaganja u podružnice konsolidovana su metodom pune konsolidacije u konsolidovanim finansijskim izvještajima, dok su ulaganja u pridružena društva obračunavaju po metodi udjela.

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze početno se priznaju po fer vrijednosti i naknadno po amortizovanom trošku.

Netiranje finansijskih instrumenata

Finansijska imovina i obaveze se netiraju, te se u izvještaju o finansijskom položaju iskazuju u neto iznosu, u slučaju kada postoji zakonski sprovedivo pravo na netiranje priznatih iznosa i postoji namjera namire na neto principu ili istovremeno sticanja imovine i podmirenja obaveza.

Prihodi i rashodi se iskazuju u neto iznosu samo kada je to dozvoljeno računovodstvenim standardima ili kada dobiti i gubici proizilaze iz grupe sličnih transakcija.

(i) Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti sadržani u izvješaju o finansijskom položaju i izvještaju o novčanim tokovima uključuju novac u banci i blagajni.

(j) Troškovi osoblja

Kratkoročni troškovi

U ime svojih zaposlenih, Grupa plaća penziono i zdravstveno osiguranje na i iz bruto plate koji su obračunati na bruto isplaćenu platu, kao i porez na plate koji se računa na isplaćenu neto platu. Grupa gore navedene doprinose plaća u Fond PIO Republike Srpske, Fond zdravstva Republike Srpske, i Federalni penzioni i zdravstveni fond Federacije Bosne i Hercegovine, po zakonskim stopama važećim tokom godine. Nadalje, topli obrok, prevoz i regres su plaćeni u skladu sa lokalnim zakonskim propisima. Ovi troškovi su prikazani u dobiti ili gubitku u periodu u kojem su troškovi nastali.

Obaveze za doprinose za definisane penzione planove priznaju se kao trošak u dobiti ili gubitku u periodu u kojem su troškovi nastali.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(j) Troškovi osoblja (nastavak)

Dugoročni troškovi: otpremnine za penzije i bonusi za prijevremeno penzionisanje

Grupa je obavezna isplaćivati otpremnine prilikom odlaska zaposlenih u penziju u iznosu od minimalno 3 prosječne mjesečne plate tog zaposlenog ili tri puta prosječne plate u Federaciji Bosne i Hercegovine u periodu od tri mjeseca nakon odlaska u penziju (u zavisnosti šta je povoljnije za zaposlenog).

Obaveze i troškovi se određuju pomoću metode projektovanja po jedinici prava. Ova metoda polazi od toga da svaki period službe dovodi do stvaranja dodatne jedinice prava na naknadu, a svaka jedinica se odvojeno mjeri da bi se izračunala konačna obaveza. Obaveza se iskazuje u sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova koristeći se diskontnom stopom koja približno odgovara kamatnim stopama na trogodišnje oročene depozite u komercijalnim bankama i kamatnim stopama komercijalnih i državnih obveznika.

(k) Porez na dobit

Porez na dobit bazira se na oporezivoj dobiti za godinu i sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Trošak poreza na dobit iskazuje se u izvještaju dobiti ili gubitku s izuzetkom poreza na dobit koji se odnosi na stavke priznate direktno u kapitalu i rezervama, kada se porez na dobit priznaje u kapitalu i rezervama.

Tekući porez predstavlja očekivanu poresku obavezu obračunatu na oporezivu dobit za godinu, koristeći poreske stope koje su bile na snazi ili su u suštini bile važeće na datum izvještavanja i sva usklađenja poreske obaveze iz prethodnih perioda.

Odgođeni porezi priznaju se bilansnom metodom, odražavajući privremene razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza za potrebe finansijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za potrebe izračuna poreza. Odgođeni porez ne priznaje se u slučaju ulaganja u podružnice ako se neće nadoknaditi u doglednoj budućnosti. Odgođeni porez izračunava se korištenjem poreskih stopa koje se očekuju primijeniti na privremene razlike kada će se one nadoknaditi ili namiriti, a na osnovu propisa koji su bili na snazi ili u suštini važeći na datum bilansa stanja.

Odgođena poreska imovina priznaje se do iznosa za koji je vjerovatno da će buduća oporeziva dobit biti dostatna za korištenje privremenih razlika. Odgođena poreska obaveza pregledava se na svaki datum izvještavanja te se smanjuje ukoliko više nije vjerovatno da će se povezana poreska korist moći realizovati. Odgođena poreska imovina i obaveze se ne diskontiraju, a iskazuju se kao dugotrajna imovina i/ili dugoročne obaveze.

(l) Rezervacije

Rezervacija se priznaje kad Grupa, kao posljedicu prošlog događaja, ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu koja se može pouzdano procijeniti te je vjerovatno da će biti potreban odliv resursa koji sadrže ekonomске koristi radi podmirivanja te obaveze. Rezervacije se utvrđuju diskontovanjem očekivanih budućih novčanih tokova koristeći stopu prije poreza koja odražava trenutnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu obavezu.

Rezervacije za obaveze i troškove održavaju se na nivou koju rukovodstvo Grupe smatra dovoljnom za pokrivanje nastalih gubitaka. Rukovodstvo određuje adekvatnost rezervacija na osnovu uvida u pojedine stavke, tekuće ekonomski uslove, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija kao i u ostale relevantne faktore.

Rezervacije se uklidaju samo za one troškove za koje je rezervacija izvorno priznata. Ako odliv ekonomskih koristi za podmirenje obaveza više nije vjerovatan, rezervacija se uklida.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(m) Akcionarski kapital

Redovni akcionarski kapital

Redovni akcionarski kapital predstavlja nominalnu vrijednost uplaćenih običnih akcija klasifikovanih u poziciju kapitala i rezervi i denominiran je u KM.

Emisiona premija

Emisiona premija predstavlja akumuliranu pozitivnu razliku između nominalne vrijednosti i primljenog iznosa za izdate akcije.

Zakonske i statutarne rezerve

Zakonske i statutarne rezerve su formirane raspodjelom neto dobiti u prethodnim godinama.

Prema Zakonu o privrednim društvima, prilikom raspodjele dobiti po godišnjem obračunu, akcionarska društva u Republici Srpskoj su dužna izdvojiti najmanje 5% dobiti u Zakonske i statutarne rezerve, sve dok iznos rezervi ne dostigne nivo od 10% osnovnog kapitala akcionarskog društva.

Rezerva fer vrijednosti

Rezerva fer vrijednosti uključuje nerealizovane dobitke i gubitke od promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od umanjenja vrijednosti i povezanog odgođenog poreza.

Zadržana dobit i akumulirani gubici

Sva dobit za godinu, zadržana nakon raspoređivanja, prenosi se u rezerve na osnovu odluke akcionara ili ostaje u zadržanim prihodima (akumuliranim gubicima).

Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve se formiraju procjenom nekretnina za obavljanje djelatnosti zbog usklađivanja sa tržišnom fer vrijednosti. Procjenu vrši nezavisni procjenitelj. Povećanje vrijednosti nekretnina se iskazuje kao povećanje u kapitalu i rezervama, a smanjenje vrijednosti se iskazuje kao smanjenje u kapitalu i rezervama na poziciji revalorizacionih rezervi.

(n) Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Neto knjigovodstvena vrijednost imovine Grupe, osim odgođenih troškova pribave (molimo pogledajte računovodstvenu politiku 1.3 (e)), finansijske imovine (molimo pogledajte računovodstvenu politiku 1.3 (h)) i odgođene poreske imovine (molimo pogledajte računovodstvenu politiku 1.3 (k)) preispituje se na svaki datum izvještavanja kako bi se utvrdilo postoje li indikacije umanjenja vrijednosti. Ako se utvrdi postojanje takvih indikacija, procjenjuje se nadoknadivi iznos imovine. Za imovinu koja nema konačan korisni vijek upotrebe te nematerijalnu imovinu koja još nije u upotrebi, nadoknadivi iznos procjenjuje se na svaki datum izvještavanja.

Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se kada je knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinice koja generiše novac veća od njezinog nadoknadivog iznosa. Jedinica koja generiše novac je najmanja prepoznata grupa imovine koja generiše novčane tokove, a koji se mogu zasebno identifikovati od onih za drugu imovinu i grupe imovine. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u dobitak ili gubitak. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznat za imovinu koja generiše novac raspodjeljuje se umanjujući knjigovodstvenu vrijednost imovine unutar te jedinice (grupe jedinica) na *pro rata* osnovi.

Nadoknadivi iznos imovine i jedinice koja generiše novac je vrijednost imovine u upotrebi ili neto prodajna cijena, zavisno od toga koji je iznos viši. Vrijednost u upotrebi se procjenjuje diskontovanjem očekivanih budućih gotovinskih tokova na njihovu sadašnju vrijednost koristeći diskontnu stopu prije poreza koja odražava trenutnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu imovinu.

Gubitak od umanjenja vrijednosti priznat prethodnih godina procjenjuje se na svaki datum izvještavanja zbog utvrđivanja da li je gubitak smanjen ili više ne postoji. Gubitak od umanjenja vrijednosti se ukida ukoliko je došlo do promjene u procjenama koje su bile korištene za određivanje nadoknadivog iznosa. Gubitak od umanjenja vrijednosti se ukida samo do knjigovodstvene vrijednosti imovine, umanjene za akumuliranu amortizaciju, kakva bi bila izračunata da nije bio priznat gubitak od umanjenja vrijednosti.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(o) Izvještavanje po segmentima

Segment je zasebno prepoznatljiv dio Grupe koji je angažovan u proizvodnji proizvoda ili pružanju usluga (poslovni segment) ili u proizvodnji proizvoda ili pružanju usluga u određenom ekonomskom okruženju (geografski segment) koji u sebi sadrži rizike i koristi razlike od onih u drugim segmentima. Primarni format Grupe za izvještavanje po segmentima su poslovni segmenti, koji uključuju segmente životnih i neživotnih osiguranja te usluge tehničkog pregleda vozila.

Raspodjela troškova između segmenata života i neživota

Prihod od ulaganja, realizovani i nerealizovani dobici i gubici te troškovi i naknade koji proizlaze iz sredstava neživotnog osiguranja, raspoređuju se na segment neživota.

Prihod od ulaganja, realizovani i nerealizovani dobici i gubici te troškovi i naknade od imovine životnog osiguranja, uključeni su direktno u segment životnih osiguranja.

Tokom godine direktni administrativni troškovi direktno terete segmente životnog i neživotnog osiguranja. Kod administrativnih troškova koji ne mogu biti direktno raspoređeni, trošak se po ključu raspoređuje između segmenata životnog i neživotnog osiguranja. Troškovi oglašavanja i marketinga direktno se raspoređuju na segment života ili neživota, zavisno od osiguravajućeg proizvoda na koji se odnose. Za oglašavanje koje se odnosi na Društvo kao cjelinu, troškovi se raspoređuju na temelju polisirane premije po vrsti osiguranja u osiguravajućem portfelju.

Provizije se knjiže odvojeno na segmente životnog i neživotnog osiguranja. Značajan dio troškova osoblja raspoređuju se direktno na segmente životnog i neživotnog osiguranja. Ako se troškovi osoblja ne mogu direktno rasporediti na pojedini segment, raspoređuju se na temelju postotka sati utrošenih na poslove životnog i neživotnog osiguranja. Ostali troškovi pribave raspoređuju se direktno na segmente životnog i neživotnog osiguranja, ili se raspoređuju na temelju postotka sati utrošenih na poslove životnog i neživotnog osiguranja. Ostala potraživanja i obaveze se alociraju na segmente zavisno od svog porijekla.

Raspodjela imovine i kapitala i rezervi

Sve nekretnine i oprema, kao i investicione nekretnine raspoređuju se na segment neživotnog osiguranja. Finansijska ulaganja se raspoređuju na temelju izvora sredstava. Kapital i rezerve se raspoređuju na temelju minimalnih zakonskih zahtjeva za kapitalom, a višak se po Odluci Skupštine raspoređuje na segmente neživotnog osiguranja.

(p) Prihodi

Računovodstvena politika vezana za priznavanje prihoda od sklopljenih ugovora o osiguranju opisana je u bilješci 1.3 (s).

Finansijski prihodi

Prihod od kamata priznaje se u dobiti ili gubitku kako nastaje za sve kamatonosne finansijske instrumente, uključujući one koji se mjere po amortizovanom trošku, primjenom metode efektivne kamatne stope; tj. kamatne stope koja diskonтуje očekivane buduće tokove novca na neto trenutnu vrijednost tokom perioda ugovora ili na trenutno efektivnu varijabilnu kamatnu stopu.

Finansijski prihod, takođe, uključuje neto pozitivne kursne razlike nastale iz prevođenja novčanih sredstava i obaveza upotreboti kursa primjenjivog na dan izvještavanja i realizivane neto dobitke od prestanka priznavanja finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju.

Prihod od investicionih nekretnina sadrži realizovane dobitke nastale prestankom priznavanja, prihode od najma i ostale prihode vezane za investicione nekretnine. Prihod od iznajmljivanja investicionih nekretnina priznaje se u dobiti ili gubitku linearnom metodom tokom trajanja svakog najma.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(p) Prihodi (nastavak)

Prihod od naknada i provizija

Naknade od provizija koje su primljene ili koje se potražuju a koje ne zahtijevaju od Grupe da pruža dodatne usluge se priznaju kao prihod od strane Grupe na efektivni datum početka ili obnove tih polisa. Prihod od naknada i provizija uključuje prihod od provizije reosiguranja.

(q) Rashodi

Poslovni rashodi

Poslovni rashodi uključuju troškove pribave polisa osiguranja, administrativne troškove i ostale poslovne troškove.

Troškovi pribave

Troškovi pribave uključuju sve direktnе troškove koji nastaju kod zaključivanja ugovora o osiguranju kao što su troškovi zastupničkih provizija (osim provizije za obnovu), plate prodajnog osoblja i troškove marketinga i promocije.

Troškovi provizije za neživot priznaju se kako nastaju u skladu sa načelom obračunskog perioda (na naplaćenu premiju), dok se troškovi provizije za život priznaju po naplati, što je u skladu s povezanim načelom priznavanja prihoda.

Računovodstvena politika Grupe vezana za razgraničene troškove pribave prikazana je u računovodstvenoj politici 1.3 (e).

Administrativni troškovi

Administrativni troškovi uključuju troškove osoblja, amortizaciju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine, trošak električne energije i ostale troškove. Ostali troškovi uključuju uglavnom troškove naplate premija, troškove otkaza polisa osiguranja, troškove upravljanja portfeljem i administrativne troškove poslova reosiguranja.

Finansijski rashodi

Troškovi finansiranja uključuju troškove kamata na uzete zajmove, koji se priznaju metodom efektive kamatne stope, troškove umanjenja vrijednosti finansijske imovine i neto negativne kursne razlike od svođenja monetarne imovine i obaveza na srednji kurs na datum izvještavanja.

(r) Klasifikacija ugovora

Ugovori u kojima Grupa preuzima značajni rizik osiguranja od druge strane (vlasnika polise) prihvatajući da nadoknadi štetu vlasniku polise ili drugom korisniku osiguranja ako nastupi određeni neizvjesni budući događaj (osigurani događaj) koji negativno utiče na imaoca polise ili drugog korisnika osiguranja klasificuju se kao ugovori o osiguranju.

Rizik osiguranja razlikuje se od finansijskog rizika. Finansijski rizik je rizik moguće buduće promjene kamatnih stopa, cijena hartija od vrijednosti, cijena dobara, kursa, indeksa cijena ili stopa, kreditnog rejtinga ili kreditnih indeksa ili drugih varijabli, uz uslov da u slučaju nefinansijske varijable ta varijabla nije specifična za jednu ugovornu stranu.

Ugovori u kojima prenos rizika osiguranja s vlasnika polise na Grupu nije značajan, klasificuju se kao ugovori o ulaganju. Na datum izvještavanja Grupa nije imala ugovore o ulaganju.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(r) Klasifikacija ugovora (nastavak)

Ugovori s obilježjima diskrecionog učestvovanja u dobiti

Ugovori o osiguranju i ugovori o ulaganju mogu sadržavati obilježja diskrecionog učestvovanja u dobiti. Ugovor s obilježjem diskrecionog učestvovanja u dobiti je ugovorno pravo imaoča polise na primanje dodatka na minimalna zagarantovana plaćanja, pri čemu će dodatna plaćanja činiti dio ukupnih ugovornih plaćanja i čiji su iznos ili trenutak nastanka diskrecona odluka izdavaoca te koja se ugovorno temelje na:

- uspješnosti određene grupe ugovora ili određenog tipa ugovora,
- realizovanim i/ili nerealizovanim prinosima na ulaganja u određene grupe imovine izdavaoca; ili
- dobiti ili gubitku društva koje je izdalo ugovore.

Diskrecioni element tih ugovora računovodstveno se evidentira kao obaveza unutar matematičke rezerve i za iznose koji su alocirani pojedinim osiguranicima i za iznose koji na datum izvještavanja nisu alocirani.

Mješovito osiguranje sadrži diskreconi udio koji omogućava nosiocima pravo na minimalnu garantovanu kamatu godišnju stopu od 2,5% ili 3%, stopu za bonuse koje određuje Grupa iz kvalifikovanog viška.

(s) Premije

Polisirane premije neživotnog osiguranja se priznaju kao premije od početka osiguravajućeg pokrića. Svi prihodi prije tog datum se tretiraju kao obaveza za avans. Premije se objelodanjuju bruto od plativih provizija posrednicima i ne uključuju poreze i doprinose na premije.

Polisirane premije uključuju ispravke kako bi reflektovale otpise iznosa dospjelih od osiguranika npr.: promjena iznosa premije u narednoj godini i promjene u naknadama za umanjenje vrijednosti premija dospjelih od osiguranika.

Zarađeni dio primljenih premija, uključujući poslove koji nisu završeni, priznaje se kao prihod. Premije se zarađuju od datuma preuzimanja rizika tokom perioda pokrića, na temelju obrasca preuzetih rizika. Premije pasivnih poslova reosiguranja priznate su kao rashod u skladu s obrascem primljenih usluga reosiguranja u istom računovodstvenom periodu kao i premije za odgovarajući direktni posao osiguranja. Dijelovi premija pasivnih poslova reosiguranja se tretiraju kao avansi.

U skladu s izuzecima koje dozvoljava MSFI 4 i u skladu sa praksom na bosanskohercegovačkom tržištu, premije životnih osiguranja i dalje se računovodstveno evidentiraju na gotovinskom načelu.

(t) Rezerva prenosnih premija

Rezerve za prenosne premije sadrže dio bruto polisiranih premija za koje se procjenjuje da će se zaraditi u narednim finansijskim godinama i izračunata je korištenjem metode „pro rata temporis“.

Rezerve za prenosne premije životnih osiguranja uključuje se unutar matematičke rezerve životnog osiguranja.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(u) Rezerva za neistekle rizike neživotnih osiguranja

Rezerva se formira za rizike koji nisu istekli, a proizilaze iz neživotnog osiguranja tamo gdje se očekivana vrijednost šteta i troškova (uključujući odgodene troškove pribave i administrativne troškove za koje je vjerovatno da će nastati nakon završetka finansijske godine), koji se odnose na neistekle periode polisa na snazi na datum izvještavanja, nadilazi rezervu prenosnih premija vezanu za te polise, nakon oduzimanja odgodenih troškova pribave. Rezerva za rizike koji nisu istekli se računa zasebno za pojedine grupe osiguranja kojima se zajednički upravlja, prije uzimanja u obzir odgovarajućeg prinosa na ulaganja. Test adekvatnosti obaveza za život i neživot i povezanu imovinu je prikazan u više detalja u Bilješci 1.7.

(v) Rezerva za ugovore životnih osiguranja

Rezervu osiguranja života izračunao je aktuar Društva, imajući u vidu načela postavljena regulativom za izračun matematičke rezerve za osigurače života, izdate od strane Agencije. Rezerva osiguranja života izračunata je na temelju važećih premija upotreboom Zillmer metode, uzimajući u obzir stvarne troškove pribave, naplate i administrativne troškove kao i sva zajamčena primanja i već objavljene i predložene bonuse. Usvojena je metoda prospektivne procjene neto premija za izračun matematičke rezerve.

Grupa koristi punu Zillmer stopu od 3% u godini nastanka polise. Primijenjena Zillmer stopa je unutar ograničenja propisanih od strane Agencije.

Rezerva se inicijalno mjeri korištenjem pretpostavki korištenih za izračun odgovarajućih premija i ostaje nepromijenjena, osim u slučaju nastanka neadekvatnosti obaveze.

(w) Rezerva šteta

Rezerva predstavlja procijenjeni konačni trošak namire svih šteta, uključujući direktnе i indirektnе troškove namire, proizašle iz događaja koji su nastali do datuma izvještavanja te uključuju rezervu za prijavljene štete i rezervu za nastale, a neprijavljene štete.

(x) Štete

Štete proizašle iz osiguranja neživota

Nastale štete iz poslova osiguranja neživota sastoje se od šteta i troškova obrade šteta plaćenih tokom finansijske godine zajedno s kretanjem rezervi za nelikvidirane štete.

Plaćene štete evidentiraju se u trenutku procesuiranja štete i priznaju se (određuju) kao iznos koji će biti plaćen za izmirenje štete. Plaćene štete u osiguranju neživota povećavaju se za troškove obrade šteta.

Naplaćene štete nadoknade od trećih strana (regresi) iskazane su kao ostali prihodi (prihodi od regresa).

Rezerve šteta na temelju procjene pojedinačnih šteta i statističkih metoda čine rezerve Grupe za procijenjeni konačni trošak namire svih šteta nastalih, ali neisplaćenih do datuma izvještavanja, bilo da su prijavljene ili ne, zajedno s povezanim internim i eksternim troškovima obrade šteta i prikladnom marginom opreznosti. Neisplaćene štete se ocjenjuju pregledavanjem pojedinačnih šteta te formiranjem rezerve za neprijavljene nastale štete, koje su rezultat internih i eksternih predvidivih događaja, poput promjena u proceduri obrade šteta, inflacije, sudskeh trendova, zakonodavnih promjena i istorijskog iskustva i trendova. Rezerve za nastale a neprijavljene štete Društvo formira primjenom paušalne metode za sve vrste osim za vrste osiguranje od nezgode, osiguranje autokasko i osiguranje autoodgovornosti, za koje se koristi metod lančane ljestvice.

Predviđene naknade od reosiguranja i procjene povrata od regresa, objavljene su kao zasebna imovina. Reosiguranje i drugi povrati procjenjuju se na sličan način kao i procjena rezervi šteta.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(x) Štete (nastavak)

Štete proizašle iz osiguranja neživota (nastavak)

Pri poslovima osiguranja od auto-odgovornosti i nezgode, dio šteta isplaćuje se u obliku anuiteta. Rezerva za takve štete formirana je po sadašnjoj vrijednosti očekivanih isplata tokom čitavog perioda trajanja prava oštećenika po diskontnoj stopi od 5%. S izuzetkom anuiteta, Grupa ne diskonтуje rezerve za nepodmirene štete.

Premda Uprava smatra da je bruto rezerva za štete i povezane povrate od reosiguranja iskazana u odgovarajućem iznosu na temelju njima trenutno raspoloživih informacija i događaja, konačna obaveza će varirati kao rezultat naknadnih informacija i događaja i može rezultirati značajnim korekcijama rezervisanih iznosa. Ispravke iznosa rezervisanja za štete ustanovljene u ranijim godinama su prikazane u finansijskim izvještajima za period u kojem su ispravke rađene, i objavljene su zasebno, ako su značajne. Korišteni metod, napravljene procjene, redovno se kontrolišu, i to je dalje opisano u Bilješci 1.6.

Štete iz poslova životnog osiguranja

Štete iz poslova životnog osiguranja reflektiraju troškove svih šteta tokom godine.

(y) Reosiguranje

Grupa cedira reosiguranje u sklopu redovnog poslovanja sa svrhom ograničavanja njegovog neto potencijalnog gubitka kroz diverzifikaciju rizika. Ugovori o reosiguranju ne lišavaju Grupu njezine direktnе obaveze prema osiguranicima.

Cedirane premije i nadoknadivi iznosi prezentovani su u dobiti ili gubitku i izvještaju o finansijskom položaju na bruto principu.

Imovina iz posla reosiguranja uključuje iznose potraživanja od društava za reosiguranje za cedirane obaveze iz osiguranja. Iznosi naplativi od reosiguravača su procijenjeni na način konzistentan s rezervama za štete ili štete isplaćene po osnovi reosigurane polise. Imovina iz posla reosiguranja sadrži stvarne ili procijenjene iznose koji su, na osnovu ugovora o reosiguranju, naplativi od reosiguravača u vezi s tehničkim rezervama. Imovina iz poslova reosiguranja vezana za tehničke rezerve formira se na temelju uslova ugovora o reosiguranju i vrednuje na istoj osnovi kao i povezane reosigurane obaveze.

Potraživanja po osnovu ugovora o reosiguranju procjenjuju se za umanjenje vrijednosti na svaki datum izvještavanja. Pretpostavlja se da je takva imovina umanjene vrijednosti onda kada postoje objektivni dokazi, da kao rezultat događaja nastalih nakon početnog priznavanja, Grupa možda neće naplatiti sve dospjele iznose te da događaj ima mjerljivi uticaj na iznose koje će Grupa primiti od reosiguravača.

Provizija reosiguranja

Provizija reosiguranja uključuje provizije koje su primljene ili se potražuju od reosiguravača temeljene na ugovorima o reosiguranju.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(z) Potraživanja i obaveze iz osiguranja

Potraživanja i obaveze iz osiguranja računovodstveno se vode u skladu s MSFI 4. Potraživanja i obaveze iz osiguranja uključuju potraživanja i obaveze koje proizlaze iz ugovora o osiguranju i reosiguranju koje je Grupa sklopila. Premije životnih osiguranja priznaju se na gotovinskoj osnovi.

(aa) Standardi i tumačenja koji nisu još u upotrebi

Nekoliko novih standarda i amandmana na standarde koji nisu stupili na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2018; Grupa i Društvo u pripremi finansijskih izvještaja nisu primjenjivali dole navedene nove ili izmijenjene standarde.

MSFI 9 Finansijski instrumenti

MSFI 9 Finansijski instrumenti objavljen u julu 2014, koji zamjenjuje postojeće odredbe MRSa 39 Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerjenje. MSFI 9 uključuje revidirane upute o klasifikaciji i mjerenu finansijskih instrumenata uključujući novi model očekivanog kreditnog gubitka za računanje umanjenja vrijednosti finansijske imovine, i nove opšte zahtjeve računovodstva zaštite. Takođe razrađuje zahtjeve priznavanja i prestanka priznavanja finansijskih instrumenata iz MRSa 39. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju 1. ili nakon 1. januara 2018. godine, sa dozvoljenom ranijom primjenom.

Iako je MSFI 9 na snazi za godišnje periode koji počinju 1. ili nakon 1. januara 2018. godine, sa dozvoljenom ranijom primjenom, za osiguravajuća društva primjena MSFI-a 9 je odgođena do primjene novog standarda osiguranja MSFI 17 Ugovori o osiguranju. Međunarodni odbor za računovodstvene standarde u novembru 2018. godine izglasao je prijedlog za odgađanje datuma prve primjene MSFI-ja 17 na periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine. Navedeni prijedlog trenutno je u fazi javne rasprave.

Grupa i Društvo ocjenjuju mogući uticaj primjene MSFI 9 na svoje finansijske izvještaje.

Izmjene i dopune MSFI-ja 4 Ugovori o osiguranju

U septembru 2016. godine, IASB je donio izmjene i dopune MSFI-ja 4 za rješavanje pitanja koja proizlaze iz različitih datuma stupanja na snagu MSFI-ja 9 i novog standarda ugovora o osiguranju (MSFI 17).

Izmjene i dopune uvode dvije alternativne opcije primjene MSFI 9 za subjekte koji izvještavaju u okviru MSFI-ja 4: privremeno izuzeće i preklopni pristup. Privremeno izuzeće omogućuje subjektima koji ispunjavaju uslove da odgode datum primjene MSFI-ja 9 za godišnje perioda koji počinju prije 1. januara 2021. godine i nastave primjenjivati odredbe MRS-a 39 na finansijsku imovinu i obaveze. Subjekt može primijeniti privremeno izuzeće od MSFI-ja 9 ako: (i) nije prethodno primijenio nikakvu verziju MSFI-ja 9, osim uslova za iskazivanje dobitaka i gubitaka od finansijskih obaveza označenih kao FVTPL; i (ii) njegove aktivnosti su primarno povezane s poslovima osiguranja na godišnji datum izvještavanja koji neposredno prethodi 1. april 2016. godine.

Tokom 2016. godine Društvo je provelo procjenu udjela djelatnosti osiguranja u svojim ukupnim aktivnostima te je zaključilo da se primarno bavi poslovima osiguranja na dan 31. decembra 2015. godine. Tokom 2017. nije došlo do značajnijih promjena u aktivnostima Društva koje bi zahtijevale ponovnu procjenu. Društvo namjerava primijeniti privremeno izuzeće od MSFI-ja 9 te će nastaviti primjenjivati MRS 39 i u narednom izvještajnom periodu.

MSFI 17 Ugovori o osiguranju

U maju 2017. godine IASB je objavio MSFI 17 Ugovori o osiguranju, sveobuhvatan novi računovodstveni standard za ugovore o osiguranju koji obuhvataju priznavanje i mjerjenje, prezentiranje i objavljivanje, a koji će zamijeniti MSFI 4 Ugovori o osiguranju.

Za razliku od zahtjeva iz MSFI-ja 4, koji se uglavnom temelje na praćenju prijašnjih lokalnih računovodstvenih politika u svrhu mjerjenja, MSFI 17 pruža sveobuhvatni model (opšti model) za ugovore o osiguranju, nadopunjeno pristupom s promjenjivom naknadom za ugovore s direktnim učešćem koji imaju značajnu investicijsku komponentu, te pristup alocirane premije uglavnom za kratkoročne ugovore, što se generalno odnosi na određene ugovore neživotnih osiguranja.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(aa) Standardi i tumačenja koji nisu još u upotrebi (nastavak)

MSFI 17 Ugovori o osiguranju (nastavak)

Glavne karakteristike novog računovodstvenog modela ugovora o osiguranju su kako slijedi:

- Mjerenje sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova, uključujući eksplisitno prilagođavanje rizicima, nakadno mjerenje za svaki period izvještavanja.
- Ugovorena maržina usluge (Contractual Service Margin – CSM) mjeri se kao pozitivna razlika (neto priliv) između rizikom prilagođene sadašnje vrijednosti očekivanih priliva i odliva za određenu grupu ugovora. Kao takva, već na početku ugovora prikazuje očekivanu profitabilnost ugovora te se priznaje u bilansu uspjeha za sav period njegovog trajanja.
- Određene promjene očekivane sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova usklađuju se s CSM-om i stoga se priznaju u bilansu uspjeha tokom preostalog ugovornog perioda.
- Učinak promjena diskontnih stopa iskazuje se ili u bilansu uspjeha ili u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, zavisno o izboru računovodstvene politike.
- Priznavanje prihoda od osiguranja i troškova usluga osiguranja u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti na temelju pruženih usluga tokom perioda.
- Iznosi koji će osiguranik uvijek primati, bez obzira na to da li je nastupio osigurani slučaj, ne prikazuju se u bilansu uspjeha, već se priznaju direktno u bilansu stanja.
- Rezultati usluga osiguranja (zarađena premija umanjena za nastale štete) prikazuju se odvojeno od prihoda ili rashoda finansiranja osiguranja.
- Opsežne objave koje pružaju informacije o priznatim iznosima iz ugovora o osiguranju te prirodi i opsegu rizika koji proizlaze iz tih ugovora.

MSFI 17 je na snazi za godišnje periode koji započinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine, uz potrebne uporedne podatke, pri čemu je moguća odgoda njegove primjene do 1. januara 2022. godine ukoliko se prihvati prijedlog Odbora za međunarodne računovodstvene standarde o odgodi njegove primjene. Ranija primjena je dopuštena, pod uslovom da subjekt takođe primjenjuje MSFI 9 i MSFI 15 na dan ili prije dana kada prvi put primjenjuje MSFI 17. Zahtijeva se retroaktivna primjena. Međutim, ako je cijelovita retrospektivna primjena za grupu ugovora o osiguranju nepraktična, subjekt je dužan odabrati između modifikovanog retrospektivnog pristupa ili pristupa fer vrijednosti. Društvo planira usvojiti novi standard na datum njegova stupanja na snagu zajedno s MSFI 9.

MSFI 16 Najmovi

MSFI 16 je izdan u januaru 2016. godine i zamjenjuje MRS 17 Lizing. MSFI 16 propisuje načela priznavanja, mjerenja, prezentovanja i objavljivanja najmova i zahtijeva da najmoprimci uzmu u obzir sve najmove u okviru jedinstvenog računovodstvenog modela sličnog računovodstvenom modelu finansijskog najma prema MRS-u 17. Standard uključuje dva izuzeća od priznavanja za najmoprimce - najam imovine „male vrijednosti“ (npr. personalni računari) i kratkoročni najam (tj. najam do 12 mjeseci). Na datum početka najma, najmoprimac će priznati obavezu plaćanja najma (tj. zakupninu) i imovinu koja predstavlja pravo korištenja predmetnog sredstva tokom perioda najma (tj. imovine s pravom korištenja).

Od najmoprimca će se tražiti da zasebno prizna kamatni trošak za najam i trošak amortizacije za imovinu koja se koristi. MSFI 16 je na snazi za godišnje periode koja započinju na dan ili nakon 1. januara 2019. Ranija primjena je dopuštena, ali ne prije nego što subjekt primjeni MSFI 15.

Društvo je obavilo procjenu efekata inicijalne primjene novog standarda na finansijske izvještaje, a efekat je povećanje imovine i obaveza za operativni lizing kancelarijskih prostora u iznosu od 1.347 hiljada KM.

1.4 Računovodstvene procjene i prosudbe

Ove objave nadopunjaju bilješku o upravljanju finansijskim rizicima (bilješka 1.38) i bilješku o upravljanju rizikom osiguranja (bilješka 1.5).

Grupa donosi procjene i pretpostavke vezane za budućnost. Takve računovodstvene pretpostavke i procjene, po definiciji, će rijetko odgovarati stvarnim rezultatima. Procjene vezane za rezervisanja za ugovore o osiguranju predstavljaju najznačajniji izvor neizvjesnosti procjena. Procjene i pretpostavke koje nose znatan rizik mogućih značajnih usklada knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u sljedećoj poslovnoj godini, opisane su u nastavku.

1.4.1. Glavni izvori neizvjesnosti vezani za procjene

Gubici od umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja

Potreba za umanjenjem vrijednosti imovine koja se vodi po amortizovanom trošku procjenjuje se kako je opisano u računovodstvenoj politici 1.3 (h) o umanjenju vrijednosti finansijske imovine.

Umanjenje vrijednosti za pojedinačne izloženosti u ukupnim gubicima od umanjenja vrijednosti temelji se na najboljoj procjeni poslovodstva o sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih primanja. Pri procjeni tih novčanih primanja, poslovodstvo procjenjuje finansijski položaj dužnika i neto prodajnu vrijednost instrumenata osiguranja. Svaka imovina sa umanjenom vrijednošću se procjenjuje na osnovu svojih prednosti, i strategije rješavanja i procjene tokova gotovine koji se smatraju nadoknadivim.

Neizvjesnost procjena vezana za formiranje rezervi

Najznačajnije procjene vezane za finansijske izvještaje Grupe odnose se na formiranje rezervi. Grupa zapošljava tri ovlaštena aktuara: dva interna aktuara stalno zaposlena u Društvu i jedan spoljašnji ovlašteni aktuar, angažovan po posebnom ugovoru.

Osnovne pretpostavke korištene kod izračuna rezerve životnih osiguranja su prikazane u bilješci 1.6. Upravljanje rizikom osiguranja je detaljno opisano u bilješci 1.5, dok su rezerve za ugovore o osiguranju analizirane u bilješci 1.21.

Razgraničeni troškovi pribave

Razgraničeni troškovi pribave procjenjuju se na svaki datum izvještavanja za poslove neživotnih osiguranja poređenjem rezervi za prenosne premije sa bruto premijama polisiranim tokom godine, razgraničavajući odgovarajući dio troškova pribave. Izračun se temelji na pretpostavkama Grupe o raspodjeli troškova pribave kroz vrijeme trajanja ugovora o osiguranju, zbog kojih su nastali. Uprava smatra da su razgraničeni troškovi pribave u cijelosti nadoknadivi tokom preostalog perioda trajanja ugovora o osiguranju koji su na snazi na datum izvještavanja.

Porez

Grupa formira poresku obavezu u skladu s poreskim propisima Republike Srpske, Brčko Distrikta BiH, Federacije BiH. Poreska prijava podložna je odobravanju od strane poreskih vlasti koje imaju pravo naknadno pregledati poslovne knjige poreskog obveznika (svaki entitet posebno).

Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena da vrši inspekcije poslovanja Društva i zahtjeva izmjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, u skladu sa odgovarajućom regulativom.

Uzajamne obaveze

Grupa ima obavezu prema Zaštitnom fondu osiguranja vezano za udio Grupe u štetama autoodgovornosti koje uzrokuju nepoznata ili neosigurana vozila. Osim toga, Grupa je, kao i ostali učesnici na tržištu osiguranja autoodgovornosti, odgovorna za dio nepodmirenih šteta autoodgovornosti u slučaju likvidacije bilo kojeg društva za osiguranje u skladu sa Zakonom o osiguranju u privatnom osiguranju. Uprava Društva smatra da na datum izvještavanja to ne predstavlja značajan rizik.

1.4 Računovodstvene procjene i prosudbe (nastavak)

1.4.1 Glavni izvori neizvjesnosti vezani za procjene (nastavak)

Umanjenje vrijednosti ulaganja u podružnice i pridružena pravna lica

Umanjenje vrijednosti ulaganja u podružnice i pridružena pravna lica temelji se na najboljoj procjeni rukovodstva o nadoknadivom iznosu podružnica i pridruženih pravnih lica. Nadoknadi iznos predstavlja viši iznos od fer neto prodajne vrijednosti i vrijednosti u upotrebi.

Investicione nekretnine

Investicione nekretnine vode se po fer vrijednosti. Fer vrijednost je određena od strane nezavisnih ovlaštenih procjenitelja na dan 31. decembra 2018. koji imaju adekvatne stručne kvalifikacije i relevantno iskustvo vezano za lokaciju i kategoriju nekretnina koje su predmet procjene. Nezavisni procjenitelji pripremaju procjenu fer vrijednosti svakih 12 mjeseci. Uprava smatra da su investicione nekretnine na datum izvještavanja iskazane po njihovoj nadoknadivoj vrijednosti.

Na dan 31. decembra 2018. godine nisu izvršena vrijednosna usklađenja investicionih nekretnina obzirom da vrijednost investicionih nekretnina, utvrđena procjenom 31. decembra 2018. godine, ne odstupa značajno od knjigovodstvene vrijednosti istih.

1.4.2 Ključne računovodstvene prosudbe u primjeni računovodstvenih politika Grupe

Ključne računovodstvene prosudbe u primjeni računovodstvenih politika Grupe uključuju:

Klasifikacija finansijske imovine i obaveza

Računovodstvene politike Grupe predstavljaju okvir po kojem se imovina i obaveze inicijalno raspoređuju u različite računovodstvene kategorije u određenim okolnostima. Ulaganja koja se drže do dospijeća mogu se klasifikovati u tu Grupu samo ako Grupa ima namjeru i mogućnost da drži ta ulaganja do dospijeća.

Klasifikacija proizvoda

Za računovodsvenu politiku o klasifikaciji ugovora kao ugovora o osiguranju ili ugovora o ulaganju molimo pogledajte bilješku 1.3 (r). Na datum izvještavanja Grupa nije imala osiguravajućih proizvoda koji bi se tretirali kao ugovori o ulaganju.

Klasifikacija nekretnina

Grupa klasificira sve nekretnine koje ne služe obavljanju vlastite djelatnosti nego se drži za iznajmljivanje kao investicione nekretnine.

Alokacija indirektnih troškova između života i neživota

Alokacija troškova na segmente života i neživota je opisana u računovodstvenoj politici 1.3 (o).

Procijenjeni korisni vijek upotrebe opreme i nematerijalne imovine

Grupa nastavlja da koristi određenu opremu te nematerijalnu imovinu koja je u potpunosti amortizovana. Stope amortizacije su inicijalno određene na temelju najbolje procjene korisnog vijeka upotrebe ove imovine. Rukovodstvo vjeruje da je to prikladno, s obzirom da će Grupa uskoro prestati s upotrebotom ove imovine.

1.5 Upravljanje rizikom osiguranja

Grupa je izložena riziku osiguranja koji proizlazi iz široke ponude proizvoda životnih i neživotnih osiguranja: učestvujućih tradicionalnih proizvoda života i glavnih grupa neživotnih osiguranja (osiguranja motornih vozila, imovine, transporta, odgovornosti, nezgode i zdravstvenog osiguranja).

Rizik osiguranja se odnosi na neizvjesnost poslova osiguranja. Najznačajnije komponente rizika osiguranja su premijski rizik i rizik rezervi. Oni se odnose na adekvatnost premijskih tarifa i adekvatnost rezervi u odnosu na obaveze iz osiguranja i kapitalnu osnovu.

Premijski rizik je prisutan u trenutku izdavanja polise prije nego što se dogodi osigurani slučaj. Postoji rizik da će troškovi i štete koje će nastati biti veći od primljenih premija. Rizik rezerve predstavlja rizik da je iznos tehničkih rezervi pogrešno procijenjen ili da će stvarne štete varirati oko statističke srednje vrijednosti.

Rizik pribave, takođe, uključuje rizik katastrofe, koji proizlazi iz vanrednih događaja koji nisu u dovoljnoj mjeri pokriveni premijskim rizikom ili rizikom rezerve. Rizik pribave osiguranja života uključuje biometrijski rizik (koji uključuje smrtnost, dugovječnost, rizik poboljjevanja i invalidnosti) i rizik odustajanja. Rizik odustajanja predstavlja veću ili manju stopu odustajanja od polisa, prekida osiguranja, promjena u statusu kapitalizacije (prestanak plaćanja premije uz nastavak osiguravajućeg pokrića uz umanjenje osigurane svote) i otkupa.

Upravljanje rizicima

Grupa upravlja rizikom osiguranja kroz limite pribave, procedure odobravanja transakcija koje uključuju nove proizvode ili koje prelaze zadane limite, tarifiranje, dizajn proizvoda i upravljanjem reosiguranjem.

Strategija pribave teži različitosti koja će osigurati uravnotežen portfelj i temelji se na velikom portfelju sličnih rizika tokom više godina što smanjuje varijabilnost rezultata.

Grupa reosigurava dio rizika koji pribavlja kako bi kontrolisala izloženost gubicima i zaštitila kapitalnu osnovu. Grupa kupuje kombinaciju proporcionalnih i neproporcionalnih ugovora o reosiguranju kako bi smanjila neto izloženost. Za akumulaciju neto imovinskih gubitaka koji proizlaze iz jednog događaja, reosiguravajuće pokriće za rizik katastrofe pokriva štete iznad 0,25 miliona EUR-a. Adekvatnost obaveza se procjenjuje uvezši u obzir odgovarajuću imovinu, promjene u kamatnim stopama i kursevima valuta i razvoj smrtnosti, poboljjevanja, učestalosti i iznosima šteta u neživotu, odustajanjima i troškovima kao i opštim uslovima na tržištu.

Koncentracija rizika osiguranja

Ključni aspekt rizika osiguranja kojem je Grupa izložena je stepen koncentracije rizika osiguranja koji određuje stepen do koga određeni događaj ili serija događaja mogu uticati na obaveze Grupe. Važan aspekt koncentracije rizika osiguranja je da može proizaći iz akumulacije rizika kroz različite vrste osiguranja.

Koncentracija rizika može proizaći iz rijetkih događaja s velikim posljedicama kao što su prirodne katastrofe, u situacijama kada je Grupa izložena neočekivanim promjenama u trendovima, na primer, neočekivane promjene u ljudskoj smrtnosti ili u ponašanju osiguranika; ili kada značajni sudski ili regulatorni rizici mogu prouzrokovati velike pojedinačne gubitke, ili imati uticaj koji se širi na veliki broj ugovora.

1.5 Upravljanje rizikom osiguranja (nastavak)

Neživotno osiguranje

U okviru neživotnog osiguranja, Uprava vjeruje da Grupa nema značajne koncentracije izloženosti grupi ugovarača osiguranja mjereno socijalnim, profesionalnim, starosnim i sličnim kriterijumima.

Najveća vjerovatnoća značajnih gubitaka za Grupu proističe iz katastrofalnih dešavanja kao što su oluja, poplava ili zemljotres. Tehnike i pretpostavke koje Društvo koristi za računanje ovih rizika su sljedeće:

- Mjerenje geografske akumulacije.
- Procjena vjerovatne maksimalne štete.
- Reosiguranje.

Životno osiguranje

Za ugovore o životnom osiguranju koji pokrivaju smrt osiguranika ne postoji znatna geografska koncentracija rizika, iako koncentracija osigurane sume može uticati na omjer isplate osiguranja na nivou portfelja.

Tablice za dugoročne ugovore o osiguranju prikazane u nastavku, daju pregled koncentracije rizika temeljenu na pet grupa ugovora grupisanih po osiguranim koristima za svaki osigurani život.

**Osigurana suma na dan 31. decembra
2018. godine**

Ukupno osigurana suma

KM	Prije reosiguranja		Poslije reosiguranja	
	'000 KM	%	'000 KM	%
1.500-5.000	3.010	5%	3.010	5%
5.001-10.000	9.251	16%	9.251	17%
10.001-20.000	19.277	34%	19.277	35%
20.001-40.000	18.821	33%	18.821	34%
>40.001	6.919	12%	4.883	9%
Stanje na dan 31. decembra 2018.	57.278	100%	55.242	100%
	=====	=====	=====	=====

**Osigurana suma na dan 31.
decembra 2017. godine**

Ukupno osigurana suma

KM	Prije reosiguranja		Poslije reosiguranja	
	'000 KM	%	'000 KM	%
1.500-5.000	3.148	5%	3.148	5%
5.001-10.000	10.018	17%	10.018	17%
10.001-20.000	20.835	35%	20.835	36%
20.001-40.000	18.531	31%	18.531	32%
>40.001	7.344	12%	5.235	9%
Stanje na dan 31. decembra 2017.	59.876	100%	57.767	100%
	=====	=====	=====	=====

1.6 Osnovne prepostavke koje imaju najveći uticaj na priznatu imovinu, obaveze, prihode i rashode iz poslova osiguranja

Neživotno osiguranje

Na datum izvještavanja formira se rezerva za procijenjeni konačni trošak podmirenja svih nastalih šteta koje proizlaze iz događaja nastalih do toga datuma, bilo da su prijavljene ili ne, zajedno s odgovarajućim troškovima obrade šteta, umanjeno za već isplaćene iznose.

Obaveza za prijavljene a nelikvidirane štete („RBNS“) je procijenjena posebno za svaku pojedinačnu štetu uvezši u obzir okolnosti, dostupne informacije od procjenitelja i istorijske dokaze o iznosima sličnih šteta. Pojedinačne štete se redovno pregledavaju i rezerva se redovno ažurira kada se pojave nove informacije.

Procjena rezerve za nastale, a neprijavljenе štete („IBNR“) je uopšteno podložna većem stepenu neizvjesnosti, nego rezerva za prijavljene štete. IBNR rezervu pretežno procjenjuju aktuari Grupe koristeći statističke metode propisane od strane Agencije.

Ključne metode procjene rezerve za nastale, a neprijavljenе štete, koje se nisu mijenjale u odnosu na prošlu godinu, su:

- metoda ulančanih ljestvica, koja koristi istorijske podatke kako bi se procijenili plaćeni i nastali dijelovi šteta od ukupnog troška šteta, za određene proizvode (auto odgovornost, kasko i nezgoda);
- metoda procijenjenog iznosa štete, koja koristi iskustvo Grupe s pojedinačnim iznosima šteta i koja se koristi za osiguranja osim osiguranja transporta, odgovornosti i finansijskih gubitaka za koja ne postoji dovoljan portfelj da bi se mogli formirati trouglovi.
- U mjeri u kojoj ove metode koriste istorijski razvoj šteta, pretpostavlja se da će se istorijski uzorak razvoja šteta ponoviti i u budućnosti. Postoje razlozi zašto ovo možda ne bude slučaj, koji su u mjeri u kojoj se mogu utvrditi, uzeti u obzir na način da su metode procjene modificirane. Takvi razlozi uključuju:
 - ekonomski, pravni, politički i društvene trendove (koji uzrokuju različit nivo inflacije u odnosu na očekivani);
 - promjene u kombinaciji vrsta ugovora o osiguranju koji se pribavljuju;
 - nasumične varijacije, uključujući uticaj velikih gubitaka.

IBNR rezerve su inicijalno procijenjene u bruto iznosu i radi se poseban izračun kako bi se procijenio udio reosiguranja.

Prepostavke koje imaju najveći uticaj na mjerenje obaveza neživota su sljedeće:

Očekivana kvota šteta

Očekivana kvota šteta predstavlja kvotu očekivanih nastalih šteta u odnosu na zarađene premije.

Diskontovanje

Uz izuzetak anuiteta, rezerve neživota se ne diskontuju. Anuitetne štete u autoodgovornosti se diskontuju po stopi od 5,00%.

Zajednica Osiguranja Imovine i Lica (ZOIL) Sarajevo

Rezervisanja po osnovu Zajednice Osiguranja Imovine i Lica („ZOIL“) predstavlja rezervisanja na osnovu odluke Vlade Republike Srbije (Službeni Glasnik i Odluku o prippajanju Srpskom osiguravajućem društvu dijelova osiguravajućih Društava broj 05-262/92), koja je obavezivala Društvo na plaćanje tih šteta.

Na osnovu navedene obaveze Društvo je naslijedilo i nekretnine koje su evidentirane vanbilansno. Upis nekretnina iz vanbilansa vrši se na bazi pravosnažnih rješenja po postupcima koji se vode kod nadležne Uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove.

1.6 Osnovne pretpostavke koje imaju najveći uticaj na priznatu imovinu, obaveze, prihode i rashode iz poslova osiguranja (nastavak)

Životno osiguranje

Matematička rezerva se računa neto prospektivnom metodom koristeći iste statističke podatke i kamatne stope koje se koriste kod izračuna tarifa (u skladu s odgovarajućom domaćom regulativom). Polise životnog osiguranja vezane su za EUR, što je uobičajena tržišna praksa.

Garantovana tehnička kamatna stopa u polisama osiguranja definisana je tarifom za svaki proizvod.

Osnovne pretpostavke korištene u izračunu značajnih komponenti matematičke rezerve su navedene u nastavku:

Opis

Mješovito životno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljena i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti.

Mješovito životno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije i fiksnim rokom isplate ugovorene osigurane sume, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljena i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti. Nakon isteka ugovora o osiguranju osiguravač isplaćuje još jednu osigurana sumu korisnicima. Mješovito životno osiguranje jedne osobe s plaćanjem premije u jednokratnom iznosu, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljena i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti.

Mješovito životno osiguranje jedne osobe s plaćanjem premije u jednokratnom iznosu, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljena i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini jedne osigurane sume za slučaj smrti.

Mješovito životno osiguranje jedne osobe s jednokratnom uplatom premije, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljena i smrti 1:1. Osiguranje je moguće ugovoriti uz period odloženosti. Pod periodom odloženosti podrazumijeva se period u kojem ne postoji osiguravajuće pokriće za slučaj smrti osiguranika, odnosno ne postoji obaveza osiguravača za isplatu osigurane sume, u slučaju njegove smrti.

Mješovito životno osiguranje jedne osobe s jednokratnom uplatom premije, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljena i smrti 1:1. Osiguranje je moguće ugovoriti uz period odloženosti. Pod periodom odloženosti podrazumijeva se period u kojem ne postoji osiguravajuće pokriće za slučaj smrti osiguranika, odnosno ne postoji obaveza osiguravača za isplatu osigurane sume, u slučaju njegove smrti.

U slučaju smrti uslijed nezgode, a nakon ugovorenog perioda odloženosti, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dodatne osigurane sume za slučaj smrti.

Mješovito životno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljena i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti.

	Proizvod	Kamatne stope	Tablice smrtnosti
Mješovito životno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljena i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti.	C	2%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Mješovito životno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije i fiksnim rokom isplate ugovorene osigurane sume, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljena i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti. Nakon isteka ugovora o osiguranju osiguravač isplaćuje još jednu osigurana sumu korisnicima.	E	2%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Mješovito životno osiguranje jedne osobe s plaćanjem premije u jednokratnom iznosu, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljena i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti.	CE-N11	2%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Mješovito životno osiguranje jedne osobe s plaćanjem premije u jednokratnom iznosu, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljena i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini jedne osigurane sume za slučaj smrti.	CE-11	2%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Mješovito životno osiguranje jedne osobe s jednokratnom uplatom premije, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljena i smrti 1:1. Osiguranje je moguće ugovoriti uz period odloženosti. Pod periodom odloženosti podrazumijeva se period u kojem ne postoji osiguravajuće pokriće za slučaj smrti osiguranika, odnosno ne postoji obaveza osiguravača za isplatu osigurane sume, u slučaju njegove smrti.	CED	2%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Mješovito životno osiguranje jedne osobe s jednokratnom uplatom premije, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljena i smrti 1:1. Osiguranje je moguće ugovoriti uz period odloženosti. Pod periodom odloženosti podrazumijeva se period u kojem ne postoji osiguravajuće pokriće za slučaj smrti osiguranika, odnosno ne postoji obaveza osiguravača za isplatu osigurane sume, u slučaju njegove smrti.	CEND	2%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
U slučaju smrti uslijed nezgode, a nakon ugovorenog perioda odloženosti, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dodatne osigurane sume za slučaj smrti.	SAFE LIFE	2%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z

1.6 Osnovne prepostavke koje imaju najveći uticaj na priznatu imovinu, obaveze, prihode i rashode iz poslova osiguranja (nastavak)

Životno osiguranje (nastavak)

Opis

Mješovito životno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljena i smrti 1:1. Lica koja, prema uslovima Osiguravača kojim se osiguravaju uvećani rizici, ne bi mogla biti osigurana, mogu se osigurati po ovim uslovima, ali uz ugovaranje perioda odloženosti koji je godinu dana kraći od trajanja osiguranja.

Pod periodom odloženosti podrazumijeva se period u kojem ne postoji osiguravajuće pokriće za slučaj smrti osiguranika, odnosno ne postoji obaveza osiguravača za isplatu osigurane sume, u slučaju njegove smrti.

U slučaju smrti uslijed nezgode, a nakon ugovorenog perioda odloženosti, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti.

U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti.

Mješovito životno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije. Osiguranje se ugovara sa obavezom plaćanja premije za svo vrijeme trajanja ugovora ili sa skraćenim trajanjem plaćanja premije

Dodatno osiguranje lica od nastepena težih bolesti, koje se ugovara uz osnovno osiguranje života. Ukoliko nastupi osigurani slučaj, osiguravač je u obavezi isplatiti osiguranu sumu dopunskog osiguranja lica od nastepena težih bolesti.

Proizvod	Kamatne stope	Tablice smrtnosti
D	2%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
D2014	2%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
B	2%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z

1.6 Osnovne prepostavke koje imaju najveći uticaj na priznatu imovinu, obaveze, prihode i rashode iz poslova osiguranja (nastavak)

Životno osiguranje (nastavak)

Rentno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije, prema kojem osiguravač od ugovorenog dana i za ugovoreni period garantuje isplaćivanje ugovorene rente.	R	2%	RS 10-12_M i RS 10-12_-
Odložena doživotna lična renta sa garantovanim periodom isplate	III/2	2%	RS 10-12_M i RS 10-12_Z
Odložena privremena lična renta sa garantovanim periodom isplate	III/5	2%	RS 10-12_M i RS 10-12_Z
Odložena doživotna lična renta sa jednokratnom uplatom premije	JR	2%	RS 10-12_M i RS 10-12_Z
Riziko životno osiguranje sa opadajućom osiguranom sumom i jednokratnim plaćanjem premije.	IKD	2%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Riziko životno osiguranje jedne osobe sa jednokratnim plaćanjem premije	IKE-11	2%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Riziko životno osiguranje jedne osobe sa obročnim plaćanjem premije	IK-11	2%	RS 80-82 M i RS 80-82 Z
Doživotno osiguranje za slučaj smrti – senior program	SEN	2%	RS 80-82 M i RS 80-82 Z

U 2018. došlo je do smanjenja tehničke kamatne stope na 2%.

Diskrecioni bonusi osiguranicima

Osiguranici ili korisnici polisa osiguranja mješovitog osiguranja (C, E, SAFE LIFE, CE-11, CEN-11, D, CED, CEND, D2014), rentnog (R, III/2, III/5, JR), kao i doživotnog osiguranja za slučaj smrti (SEN) imaju pravo na diskrecioni udio u dobiti Društva ostvaren upravljanjem sredstvima životnog osiguranja. Dobit se obračunava po izradi godišnjeg računa i pripisuje svakoj polisi osiguranja života, kod koje je od početka osiguranja proteklo najmanje tri godine. U slučaju jednokratnog plaćanja premije dobit se pripisuje ukoliko je od početka osiguranja protekla najmanje jedna godina. U slučaju doživljavanja, udio u dobiti se isplaćuje zajedno s osiguranim iznosom. U slučaju smrti odnosno otkupa, Grupa plaća osigurani iznos i udio u dobiti koji je do tada obračunat.

1.7 Test adekvatnosti obaveza

Životno osiguranje

Matematička rezerva se testira godišnje u odnosu na izračun budućih novčanih tokova koristeći eksplisitne i konzistentne prepostavke svih faktora – budućih premija, smrtnosti, poboljevanja, rezultata ulaganja, isteka, otkupa, garancija, bonusa osiguranicima, troškova i iskorištavanja opcija koje su na raspolaganju osiguranicima.

Tamo gdje su dostupni pouzdani tržišni podaci, prepostavke se izvode iz raspoloživih tržišnih cijena.

Neživotno osiguranje

Obaveze osiguranja neživotnih osiguranja obračunavaju se koristeći tekuće (neistorijske) prepostavke.

Test adekvatnosti obaveza za neživotna osiguranja je stoga ograničen na neistekli dio postojećih ugovora. Isti se radi upoređivanjem očekivanih vrijednosti šteta i troškova pripisivih neisteklim periodima važećih polisa na datum izvještavanja sa iznosom prenosne premije u vezi sa tim polisama nakon odbitka razgraničenih troškova pribave. Očekivani tokovi gotovine vezani za štete i troškove se procjenjuju sa referencom na iskustvo tokom isteklog dijela ugovora, ispravljeno za značajne individualne gubitke od kojih se ne očekuje da će se ponovo desiti. Povrat od investicija je bio određen na 0% zbog trenutne situacije na tržištu.

1.7 Test adekvatnosti obaveza (nastavak)

Neživotno osiguranje (nastavak)

Test se sprovodi po grupama proizvoda koji imaju sličan profil rizika.

Za anuitete, pretpostavke koje se koriste za utvrđivanje rezervi uključuju sve buduće tokove gotovine sa izmjenama koje se prizanju u dobiti ili gubitku.

Osjetljivost testa adekvatnosti obaveza na promjene u značajnim varijablama

Dobit ili gubitak i obaveze iz poslova osiguranja su uglavnom osjetljive na promjene u smrtnosti, stopi odustajanja, stopi troškova i diskontnoj stopi koje su procijenjene za potrebe izračuna adekvatnosti obaveza tokom testa adekvatnosti obaveza.

1.8 Odredbe i uslovi ugovora o osiguranju koji imaju značajan uticaj na iznos, vrijeme i neizvjesnost budućih novčanih tokova

Ugovori neživotnog osiguranja

Grupa nudi različite vrste neživotnih osiguranja, uglavnom osiguranje motornih vozila, imovine, odgovornosti, transportnog, putničkog zdravstvenog i osiguranje nezgode. Ugovori mogu biti zaključeni na fiksni period od godinu dana ili na trajnoj osnovi s tim da svaka strana ima opciju otkaza uz tromjesečni otkazni rok (ili 6 mjeseci otkazni rok za dugoročne ugovore zaključene na period duži od 5 godina). Grupa stoga ima mogućnost ponovne procjene cijene rizika u intervalima koji nisu duži od godinu dana. Takođe ima mogućnost primjene *bonus malus* sistema kao i odbijanja šteta koje proizlaze iz prevara.

Buduće štete osiguranja su glavni izvor neizvjesnosti koji utiče na iznos i vrijeme budućih novčanih tokova. Iznos plaćen po pojedinoj šteti je ograničen osiguranom svotom koja je utvrđena u polisi osiguranja.

Ostali značajni izvori neizvjesnosti vezani za neživotna osiguranja proizlaze iz regulative koja daje pravo vlasnicima polisa da prijave štetu prije stepena na snagu zastare, koja nastupa 3 godine nakon godine nastanka štete, odnosno 3 godine od dana saznanja za štetu ako zainteresovano lice dokazuje da do dana određenog u prethodnom roku nije saznalo za štetu, ali ne kasnije od 5 godina od početka godine, nakon godine nastanka štete. Ova odredba je posebno značajna za trajnu invalidnost koja proizlazi iz osiguranja nezgode, zbog teškoća u procjeni perioda između nastanka štete i potvrde njenih trajnih efekata.

Karakteristike pojedinih vrsta osiguranja, ako se značajno razlikuju od gore navedenih, opisane su u nastavku.

Osiguranje motornih vozila

Portfelj osiguranja motornih vozila Grupe uključuje osiguranja autoodgovornosti i kasko osiguranje. Osiguranje autoodgovornosti pokriva tjelesne povrede i imovinske štete u Republici Srpskoj, BiH kao i štete uzrokovane u inostranstvu koje prouzrokuju osiguranici u sistemu Zelene karte.

Imovinske štete u automobilskoj odgovornosti i kasku se uglavnom prijavljuju i podmiruju nedugo nakon datuma štetnog događaja. Međutim, prijave i isplate vezane za tjalense povrede se teže procjenjuju i određuju se u dužem periodu. Takve štete mogu biti podmirene u obliku jednokratne isplate ili kao renta.

Iznos šteta vezanih za tjelesne povrede i uz njih vezanim gubicima zarada pod uticajem su odluka sudske prakse.

Autoodgovornost je regulisana Zakonom o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima. Tarife i minimalne svote osiguranja su regulisane zakonom. Osiguranici imaju pravo na bonus prilikom obnove polise ukoliko ispunjavaju određene uslove.

Kasko osiguranje predstavlja standardno osiguranje od štete odnosno gubitka motornih vozila, vazduhoplova ili plovila. Plaćene štete su ograničene osiguranim iznosom.

Osiguranje imovine

Osiguranje imovine dijeli se okvirno na industrijske i privatne rizike. Za industrijske rizike Grupa koristi tehnike upravljanja rizicima kako bi identifikovala rizike i analizirala gubitke te sarađuje s reosiguravačima. Privatni imovinski rizici sadrže standardna osiguranja građevina i stvari. Štete se obično prijavljuju brzo i mogu likvidirati bez odgađanja.

1.8 Odredbe i uslovi ugovora o osiguranju koji imaju značajan uticaj na iznos, vrijeme i neizvjesnost budućih novčanih tokova (nastavak)

Osiguranje odgovornosti

Pokriva sve vrste odgovornosti i uključuje komercijalnu odgovornost, odgovornost članova Uprave, privrednika te profesionalnu odgovornost kao i ličnu odgovornost. Dok se većina osiguranja od opšte odgovornosti pribavlja na principu „prijavljene štete“ određena pokriće od osiguranja odgovornosti se osiguravaju na principu „nastanka“.

Osiguranje nezgode

Osiguranje nezgode se tradicionalno prodaje kao dodatak životnim osiguranjima ili autoodgovornosti prodavnim od strane Grupe. Najčešći oblik osiguranja nezgode čini kolektivno osiguranje zaposlenih od nezgode. U ovom obliku osiguranja svrstavaju se i banko osiguranja (korisnika kredita, korisnika tekućih računa).

Ugovori životnog osiguranja

Učešće u dijelu dobiti

Dobit se raspoređuje prema diskreciji Grupe i priznaje se kada je predložena i odobrena od strane Uprave u skladu s odgovarajućim zakonskim propisima. Nakon što se alocira osiguranicima, te nakon što Uprava doneše odluku o distribuciji dobiti iz životnog osiguranja nosiocima polisa, dobit postaje garantovana.

Premije

Premije za sve proizvode životnog osiguranja su vezane za EUR i mogu biti plative u redovnim ratama ili kao jednokratne premije na početku trajanja polise.

Osiguranje za slučaj smrti koje služi kao obezbjedenje za date kredite banaka

Osiguranje za slučaj smrti osiguranika za vrijeme trajanja osiguranja sa padajućom osiguranom svotom služe kao sredstvo obezbijedenja kredita kod banaka. Naknade u slučaju smrti plaćaju se samo ako osiguranik umre tokom trajanja polise osiguranja.

Osiguranje za slučaj smrti i doživljenja

Ovo su, takođe, tradicionalni proizvodi životnog osiguranja koji pružaju dugoročnu finansijsku zaštitu. Kapitalne polise osiguranja života za redovnu ili jednokratnu premiju pokrivaju rizik smrti za vrijeme trajanja polise, doživljenja, te postala dopunska osiguranja koja se ugovaraju kao rider-i.

Rentno osiguranje

Rentno osiguranje jedne osobe s obročnim i jednokratnim plaćanjem premije, prema kojem osiguravač od ugovorenog dana i za ugovoren period garantuje isplaćivanje ugovorene rente.

1.9 Izvještavanje po segmentima

Konsolidovani izvještaj o finansijskom položaju po poslovnim segmentima na dan 31. decembra 2018.

	Neživot '000 KM	Život '000 KM	Jahorina Auto '000 KM	Ukupno '000 KM
Aktiva				
Nekretnine i oprema	3.784	63	1.340	5.187
Investicione nekretnine	5.162	-	-	5.162
Nematerijalna imovina				-
-Odgodeni troškovi pribave	4.517	-	-	4.517
-Ostala nematerijalna imovina	252	-	3	255
Ulaganje u pridruženo pravno lice	70	-	-	70
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	20.931	16.061	-	36.992
Zajmovi i potraživanja	4.671	105	58	4.834
Udio reosiguranja u rezervama za ugovore o osiguranju	10.355	32	-	10.387
Zalihe	70	-	2	72
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	4.845	410	182	5.437
Novac i novčani ekvivalenti	1.764	2.087	38	3.889
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ukupna aktiva	56.421	18.758	1.623	76.802
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Obaveze				
Rezerve za ugovore o osiguranju	34.590	13.173	-	47.763
Uzeti zajmovi	-	-	797	797
Rezervisanja za obaveze i troškove	668	1	33	702
Odgodena poreska obaveza	58	143	8	209
Obaveze iz ugovora o osiguranju, ostale obaveze i odgođeni prihod	8.870	324	1.021	10.215
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	44.186	13.641	1.859	59.686
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Kapital i rezerve				
Akcionarski kapital	6.043	3.000	-	9.043
Emisiona premija	6.000	-	-	6.000
Zakonske i statutarne rezerve	417	488	-	905
Rezerva fer vrijednosti	478	1.285	-	1.763
Revalorizacione rezerve	42	-	74	116
(Akumulirani gubici)/zadržana dobit	(846)	(414)	549	(711)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ukupno kapital i rezerve	12.134	4.359	623	17.116
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	56.320	18.000	2.482	76.802
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.9 Izvještavanje po segmentima (nastavak)

Konsolidovani izvještaj o finansijskom položaju po poslovnim segmentima na dan 31. decembra 2017.

	Neživot '000 KM	Život '000 KM	Jahorina Auto '000 KM	Ukupno '000 KM
Aktiva				
Nekretnine i oprema	5.245	64	1.452	6.761
Investicione nekretnine	5.112	-	-	5.112
Nematerijalna imovina				
-Odgođeni troškovi pribave	3.738	-	-	3.738
-Ostala nematerijalna imovina	77	18	3	98
Ulaganje u pridruženo pravno lice	70	-	-	70
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	14.691	14.588	-	29.279
Zajmovi i potraživanja	6.483	175	67	6.725
Udio reosiguranja u rezervama za ugovore o osiguranju	11.936	16	-	11.952
Zalihe	34	-	1	35
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	4.091	612	138	4.841
Novac i novčani ekvivalenti	966	253	10	1.229
Ukupna aktiva	52.453	15.726	1.671	69.840
Obaveze				
Rezerve za ugovore o osiguranju	35.193	10.745	-	45.938
Uzeti zajmovi	-	-	587	587
Rezervisanja za obaveze i troškove	552	3	33	588
Odgodenja poreska obaveza	68	133	8	209
Obaveze iz ugovora o osiguranju, ostale obaveze i odgođeni prihod	9.613	346	728	10.687
45.426	11.227	1.356	58.009	
Kapital i rezerve				
Akcionarski kapital	8.180	3.000	-	11.180
Zakonske i statutarne rezerve	661	457	-	1.118
Rezerva fer vrijednosti	476	1.200	-	1.676
Revalorizacione rezerve	133	-	74	207
(Akumulirani gubici)/zadržana dobit	(2.507)	(31)	188	(2.350)
Ukupno kapital i rezerve	6.943	4.626	262	11.831
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	52.369	15.853	1.618	69.840

1.9 Izvještavanje po segmentima (nastavak)

Konsolidovani bilans uspjeha po poslovnim segmentima za 2018. godinu

	Neživot '000 KM	Život '000 KM	Jahorina Auto '000 KM	Ukupno '000 KM
Zaračunate bruto premije	27.063	3.577	(7)	30.633
Premije predane u reosiguranje	(14.465)	(57)	-	(14.522)
Neto zaračunate premije	12.598	3.520	(7)	16.111
Promjena bruto rezerve prenosnih premija	331	2	-	333
Promjena rezerve prenosnih premija, udio reosiguranja	(1.017)	-	-	(1.017)
Neto zarađene premije	11.912	3.522	(7)	15.427
Prihod od provizija i naknada	3.991	10	-	4.001
Finansijski prihod	1.163	830	3	1.996
Ostali poslovni prihodi	1.112	29	1.835	2.976
Neto poslovni prihodi	18.178	4.391	1.831	24.400
Nastale štete	(8.659)	(3.040)	36	(11.663)
Udio reosiguranja u nastalim štetama	3.153	16	-	3.169
Neto nastale štete	(5.506)	(3.024)	36	(8.494)
Troškovi pribave	(6.951)	(492)	-	(7.443)
Administrativni troškovi	(5.077)	(456)	(2.272)	(7.805)
Ostali poslovni rashodi	(1.298)	(6)	119	(1.185)
Finansijski troškovi	(162)	-	(37)	(199)
(Gubitak)/dobit prije poreza	(816)	413	(323)	(726)
Porez na dobit	-	-	-	-
(Gubitak)/dobit perioda	(816)	413	(323)	(726)

1.9 Izvještavanje po segmentima (nastavak)

Konsolidovani bilans uspjeha po poslovnim segmentima za 2017. godinu

	Neživot '000 KM	Život '000 KM	Jahorina Auto '000 KM	Ukupno '000 KM
Zaračunate bruto premije	29.346	5.846	(5)	35.187
Premije predane u reosiguranje	(15.280)	(44)	-	(15.324)
Neto zaračunate premije	14.066	5.802	(5)	19.863
Promjena bruto rezerve prenosnih premija	(2.399)	-	-	(2.399)
Promjena rezerve prenosnih premija, udio reosiguranja	(171)	-	-	(171)
Neto zarađene premije	11.496	5.802	(5)	17.293
Prihod od provizija i naknada	3.866	11	-	3.877
Finansijski prihod	1.149	707	2	1.858
Ostali poslovni prihodi	1.277	8	1.457	2.742
Neto poslovni prihodi	17.788	6.528	1.454	25.770
Nastale štete	(8.016)	(4.952)	38	(12.930)
Udio reosiguranja u nastalim štetama	3.253	22	-	3.275
Neto nastale štete	(4.763)	(4.930)	38	(9.655)
Troškovi pribave	(8.504)	(1.114)	-	(9.618)
Administrativni troškovi	(4.994)	(448)	(1.554)	(6.995)
Ostali poslovni rashodi	(1.786)	(5)	110	(1.681)
Finansijski troškovi	(123)	-	(48)	(171)
(Gubitak)/dobit prije poreza	(2.381)	31	-	(2.350)
Porez na dobit	-	-	-	-
(Gubitak)/dobit perioda	(2.381)	31	-	(2.350)

1.9 Izvještavanje po segmentima (nastavak)

Mjerenje imovine i obaveza segmenta i prihoda i rezultata segmenta temelje se na računovodstvenim politikama koje su navedene u bilješci o računovodstvenim politikama.

Osnovni poslovni segmenti Grupe su Neživotno osiguranje, Životno osiguranje, Usluge tehničkog pregleda vozila. Bilješka 1.8 ovih finansijskih izvještaja sadrži daljnje informacije o značajnim uslovima i odredbama proizvoda osiguranja.

Rezultati segmenata, imovina i obaveze uključuju stavke koje se mogu direktno pripisati pojedinom segmentu kao i stavke koje se mogu rasporediti na razumnoj osnovi.

Osnovni proizvodi koji se nude unutar pojedinih poslovnih segmenata koji su predmet izvještavanja uključuju:

Neživot:

Auto odgovornost

Auto kasko

Imovina i odgovornost

Nezgoda i zdravstvo

Život:

Tradicioanalni život

Smrt i doživljenje

Rizik smrti

Rizik doživljenja

Geografski segment

Grupa posluje u Bosni i Hercegovini. S obzirom da je ukupni prihod od ugovora o osiguranju ostvaren od klijenata u Bosni i Hercegovini, informacije po geografskim segmentima nisu objavljene.

Društvo (Grupa) može da posmatra budući ukupan prihod od ugovora o osiguranju ostvaren u pojedinim entitetima (RS + FBiH).

Mjesečno se dostavljaju izvještaji o premiji i štetama po entitetima RS i FBiH Agenciji za osiguranje Republike Srpske.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.10 Nekretnine i oprema

Grupa	Zemljišta i nekretnine	Oprema i namještaj	Ulaganja u tudu materijalnu imovinu	Avansi i sredstva u pripremi	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Nabavna vrijednost					
Stanje na dan 1. januara 2017.	5.879	5.877	283	264	12.303
Nabavka	6	404	-	-	410
Prenos sa inv.nekretnina	106	-	-	-	106
Otpisi	(12)	(271)	-	-	(283)
Prodaja	(84)	(307)	-	-	(391)
Druga umanjenja	-	-	-	(34)	(34)
Stanje na 31. decembra 2017.	5.895	5.703	283	230	12.111
Stanje na 1. januara 2018.	5.895	5.703	283	230	12.111
Nabavka	5	116	3	138	262
Otpisi	-	(274)	-	-	(274)
Prodaja	(696)	(180)	-	-	(876)
Reklasifikacija na investicione nekretnine	(1.092)	-	-	-	(1.092)
Stanje na 31. decembra 2018.	4.112	5.365	286	368	10.131
Amortizacija i umanjenje vrijednosti					
Stanje na 1. januara 2017.	999	4.162	153	-	5.314
Trošak perioda	67	495	14	-	576
Otpisi	(10)	(264)	-	-	(274)
Prodaja	(35)	(231)	-	-	(266)
Stanje na 31. decembra 2017.	1.021	4.162	167	-	5.350
Stanje na 1. januara 2018.	1.021	4.162	167	-	5.350
Trošak perioda	68	451	10	-	529
Otpisi	-	(259)	-	-	(259)
Prodaja	(188)	(179)	-	-	(367)
Reklasifikacija na investicione nekretnine	(309)	-	-	-	(309)
Stanje na 31. decembra 2018.	592	4.175	177	-	4.944
Neto knjigovodstvena vrijednost					
Na dan 1. januara 2017.	4.880	1.715	130	264	6.989
Na dan 31. decembra 2017.	4.874	1.541	116	230	6.761
Na dan 1. januara 2018.	4.874	1.541	116	230	6.761
Na dan 31. decembra 2018.	3.520	1.190	109	368	5.187

Trošak amortizacije perioda priznaje se kao dio administrativnih troškova u dobiti ili gubitku (bilješka 1.33). U 2018. godini, Grupa je obezbijedila novu procjenu nekretnina i zemljišta angažovanjem nezavisnog procjenitelja sa odgovarajućim stručnim kvalifikacijama. Nije bilo naknadnih procjena vrijednosti.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.10 Nekretnine i oprema (nastavak)

Društvo	Zemljišta i nekretnine '000 KM	Oprema i namještaj '000 KM	Ulaganja u tuđu materijalnu imovinu '000 KM	Avansi i sredstva u pripremi '000 KM	Ukupno '000 KM
Nabavna vrijednost					
Stanje na dan 1. januara 2017.	3.739	4.164	43	193	8.139
Nabavka	6	363	-	-	369
Otpisi	(12)	(271)	-	-	(283)
Prodaja	(84)	(306)	-	-	(390)
Druga umanjenja	-	-	-	(34)	(34)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	3.649	3.950	43	159	7.801
Stanje na dan 1. januara 2018.	3.649	3.950	43	159	7.801
Nabavka	5	109	-	138	252
Otpisi	-	(188)	-	-	(188)
Prodaja	(696)	(180)	-	-	(876)
Reklasifikacija na investicione nekretnine	(1.154)	-	-	-	(1.154)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	1.804	3.691	43	297	5.835
Amortizacija i umanjenje vrijednosti					
Stanje na dan 1. januara 2017.	893	2.776	13	-	3.682
Trošak perioda	47	396	4	-	447
Otpisi	(10)	(264)	-	-	(274)
Prodaja	(35)	(231)	-	-	(266)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	895	2.677	17	-	3.589
Stanje na dan 1. januara 2018.	895	2.677	17	-	3.589
Trošak perioda	49	359	4	-	412
Otpisi	-	(178)	-	-	(178)
Prodaja	(188)	(179)	-	-	(367)
Reklasifikacija na investicione nekretnine	(309)	-	-	-	(309)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	447	2.679	21	-	3.147
Neto knjigovodstvena vrijednost					
Na dan 1. januara 2017.	2.846	1.388	30	193	4.457
Na dan 31. decembra 2017.	2.754	1.273	26	159	4.212
Na dan 1. januara 2018.	2.754	1.273	26	159	4.212
Na dan 31. decembra 2018.	1.357	1.012	22	297	2.688

Trošak amortizacije perioda priznaje se kao dio administrativnih troškova u dobiti ili gubitku (bilješka 1.33).

1.11 Investicione nekretnine

Grupa i Društvo

	Grupa 2018. '000 KM	Grupa 2017. '000 KM	Društvo 2018. '000 KM	Društvo 2017. '000 KM
Stanje na dan 1. januara	5.112	7.735	6.209	8.726
<i>Promjene</i>				
Nabavka	3	20	3	20
Reklasifikacija sa zemljišta i nekretnina	783	-	845	-
Promjena fer vrijednosti reklassifikovanih nekretnina	11	-	11	-
Reklasifikacija na građevinske objekte	-	(106)	-	-
Prodaja	(747)	(2.537)	(747)	(2.537)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Stanje na dan 31. decembra	5.162	5.112	6.321	6.209
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

Investicione nekretnine čine više komercijalnih nekretnina koje se daju u najam trećim licima.

Investicione nekretnine vode se po fer vrijednosti. Fer vrijednost je određena od strane ovlaštenih procjenitelja na dan 31. decembra 2018. Uprava smatra da su investicione nekretnine na datum izvještavanja iskazane po njihovoj nadoknadivoj vrijednosti.

Prodaja investicionih nekretnina neto knjigovodstvene vrijednosti 747 hiljada KM odnosi se na prodaju poslovnih zgrada u Bijeljini i Bileći. Društvo i Grupa su ostvarili dobit od prodaje u iznosu od 16 hiljada KM.

1.12 Odgođeni troškovi pribave

Kao dio poslova osiguranja Društva i Grupe, određeni troškovi pribave se odgađaju. Za poslove životnog osiguranja, troškovi pribave su uzeti u obzir prilikom izračuna rezerve životnog osiguranja putem Zilmerizacije. Odgođeni troškovi pribave za životna osiguranja nisu priznati kao posebna stavka imovine na datum izvještavanja.

Analiza navedenih troškova pribave je prikazana u nastavku:

Grupa i Društvo

	2018. '000 KM	2017. '000 KM
Stanje na dan 1. januara	3.738	2.942
Uvećanje troškova pribave priznato u bilansu uspjeha (Bilješka 1.32)	779	796
	<hr/>	<hr/>
Stanje na dan 31. decembra	4.517	3.738
	<hr/>	<hr/>

1.13 Ostala nematerijalna imovina

Grupa

	Ostala nematerijalna imovina '000 KM	Software '000 KM	Ukupno '000 KM
Nabavna vrijednost			
Stanje na dan 1. januara 2017.			
Stanje na dan 1. januara 2017.	653	801	1.454
Povećanja	33	4	37
Otpisi	(59)	(154)	(213)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	627	651	1.278
Stanje na dan 1. januara 2018.			
Stanje na dan 1. januara 2018.	627	651	1.278
Povećanja	190	1	191
Otpisi	(30)	-	(30)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	787	652	1.439
Akumulirana amortizacija i umanjenje vrijednosti			
Stanje na dan 1. januara 2017.	612	647	1.259
Trošak perioda	25	109	134
Otpisi	(59)	(154)	(213)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	578	602	1.180
Stanje na dan 1. januara 2018.	578	602	1.180
Trošak perioda	15	19	34
Otpisi	(30)	-	(30)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	563	621	1.184
Neto knjigovodstvena vrijednost			
Na dan 1. januara 2017.	41	154	195
Na dan 31. decembra 2017.	49	49	98
Na dan 1. januara 2018.	49	49	98
Na dan 31. decembra 2018.	224	31	255

Trošak amortizacije perioda priznaje se kao dio administrativnih troškova u dobiti ili gubitku (Bilješka 1.33).

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.13 Ostala nematerijalna imovina (nastavak)

Društvo

	Ostala nematerijalna imovina	Software	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Nabavna vrijednost			
Stanje na dan 1. januara 2017.	482	801	1.283
Povećanja	33	4	37
Otpisi	(59)	(154)	(213)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	456	651	1.107
Stanje na dan 1. januara 2018.	456	651	1.107
Povećanja	190	1	191
Otpisi	(30)	-	(30)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	616	652	1.268
Akumulirana amortizacija i umanjenje vrijednosti			
Stanje na dan 1. januara 2017.	445	647	1.092
Trošak perioda	24	109	133
Otpisi	(59)	(154)	(213)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	410	602	1.012
Stanje na dan 1. januara 2018.	410	602	1.012
Trošak perioda	15	19	34
Otpisi	(30)	-	(30)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	395	621	1.016
Neto knjigovodstvena vrijednost			
Na dan 1. januara 2017.	37	154	191
Na dan 31. decembra 2017.	46	49	95
Na dan 1. januara 2018.	46	49	95
Na dan 31. decembra 2018.	221	31	252

Na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. Društvo nije imalo interno generisane nematerijalne imovine.

Trošak amortizacije perioda priznaje se kao dio administrativnih troškova u dobiti ili gubitku (Bilješka 1.33).

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.14 Ulaganje u podružnicu

a) Podružnica Grupe je:

Industrija	Država	Vlasništvo Grupe na dan 31. decembra 2018.	Vlasništvo Grupe na dan 31. decembra 2017.
Jahorina auto d.o.o.	Usluge tehničkog pregleda vozila	Bosna i Hercegovina 100,00%	100,00%

Podružnica je u potpunosti konsolidovana u finansijskim izvještajima Grupe.

b) Ulaganje u podružnice je:

	Društvo 2018. '000 KM	Društvo 2017. '000 KM
Jahorina auto d.o.o.	-	226

c) Kretanje ulaganja u podružnicu je kako slijedi:

	Društvo 2018. '000 KM	Društvo 2017. '000 KM
Stanje na dan 1. januara	226	415
Umanjenje vrijednosti (Bilješka 1.34)	(226)	(189)
Stanje na dan 31. decembra	-	226

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.15 Ulaganja u pridruženo pravno lice

a) Pridruženo pravna lica Grupe je:

	Industrija	Država	Vlasništvo Grupe na dan 31. decembra 2018.	Vlasništvo Grupe na dan 31. decembra 2017.
DUIF Jahorina Konseko Progres, u likvidaciji	Društvo za upravljanje fondovima	Bosna i Hercegovina	28,00%	28,00%

b) Ulaganje u pridruženo pravno lice Grupe je kako slijedi:

	Grupa 2018.	Grupa 2017.	Društvo 2018.	Društvo 2017.
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
DUIF Jahorina Konseko Progres, u likvidaciji	70	70	70	70

Na dan 3. aprila 2017. godine nad pridruženim pravnim licem otvoren je likvidacioni postupak, pokrenut na prijedlog Grupe. Grupa smatra da će uspjeti nadoknaditi iznos ulaganja u pridruženo društvo.

1.16 Finansijska ulaganja

a) Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

	Grupa 2018.	Grupa 2017.	Društvo 2018.	Društvo 2017.
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	36.992	29.279	36.992	29.279
Zajmovi i potraživanja	4.834	6.725	5.376	6.734
	41.826	36.004	42.368	36.013

Na dan 31. decembra 2018. godine nije bilo dospjele finansijske imovine raspoložive za prodaju (2017.: nije bilo).

Na datum izvještavanja nije bilo finansijske imovine raspoložive za prodaju za koju je nastupilo umanjenje vrijednosti (2017.: nije bilo).

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.16 Finansijska ulaganja (nastavak)

b) Pregled ulaganja

Grupa	Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	Zajmovi i potraživanja	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM
2018.			
Dužničke hartije od vrijednost - državne obveznice – kotiraju	36.992	-	36.992
Depoziti kod banaka	-	3.960	3.960
Depoziti kod drugih institucija	-	717	717
Zajmovi zaposlenicima	-	157	157
Ukupno	36.992	4.834	41.826
2017.			
Dužničke hartije od vrijednost - državne obveznice – kotiraju	29.279	-	29.279
Depoziti kod banaka	-	5.920	5.920
Depoziti kod drugih institucija	-	599	599
Zajmovi zaposlenicima	-	206	206
Ukupno	29.279	6.725	36.004

Depoziti kod drugih institucija predstavljaju sredstva uplaćena za formiranje sredstava Rezervnog fonda i Fonda za naknadu šteta Biroa zelene karte u Bosni i Hercegovini.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.16 Finansijska ulaganja (nastavak)

b) Pregled ulaganja (nastavak)

Društvo	Finansijska imovina raspoloživa za prodaju '000 KM	Zajmovi i potraživanja '000 KM	Ukupno '000 KM
2018.			
Dužničke hartije od vrijednosti - državne obveznice – kotiraju	36.992	-	36.992
Depoziti kod banaka	-	3.960	3.960
Depoziti kod drugih institucija	-	717	717
Zajmovi zaposlenicima	-	99	99
Zajam prema PPL-Jahorina auto	-	600	600
Ukupno	36.992	5.376	42.368
2017.			
Dužničke hartije od vrijednosti - državne obveznice – kotiraju	29.279	-	29.279
Depoziti kod banaka	-	5.920	5.920
Depoziti kod drugih institucija	-	599	599
Zajmovi zaposlenicima	-	138	138
Zajam prema PPL-Jahorina auto	-	77	77
Ukupno	29.279	6.734	36.013

Depoziti kod drugih institucija predstavljaju sredstva uplaćena za formiranje sredstava Rezervnog fonda i Fonda za naknadu šteta Biroa zelene karte u Bosni i Hercegovini.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.17 Udio reosiguranja u rezervama za ugovore o osiguranju

Grupa i Društvo

	2018. '000 KM	2017. '000 KM
Neživot		
Udio reosiguranja u rezervi za prenosne premije	3.910	4.927
Udio reosiguranja u rezervi za prijavljene, a plaćene i nastale a neprijavljene štete	6.445	7.009
	10.355	11.936
Život		
Udio reosiguranja u matematičkoj rezervi	32	16
	10.387	11.952

1.18 Zalihe

	Grupa 2018. '000 KM	Grupa 2017. '000 KM	Društvo 2018. '000 KM	Društvo 2017. '000 KM
Materijal u skladištu	72	35	70	35

1.19 Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja

	Grupa 2018. '000 KM	Grupa 2017. '000 KM	Društvo 2018. '000 KM	Društvo 2017. '000 KM
Potraživanja iz ugovora o osiguranju	4.529	4.460	4.529	4.460
Potraživanja iz poslova reosiguranja				
- za štete	599	204	599	204
- za provizije reosiguranja	293	73	293	73
Potraživanja od poreske uprave	18	18	18	18
Ostala potraživanja i unaprijed plaćeni troškovi	2.708	2.769	2.513	2.641
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	8.147	7.524	8.952	7.396
Umanjenje vrijednosti:				
- potraživanja iz ugovora o osiguranju	(1.328)	(1.344)	(1.328)	(1.344)
- ostala potraživanja	(1.382)	(1.339)	(1.325)	(1.326)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	(2.710)	(2.683)	(2.653)	(2.670)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	5.437	4.841	5.299	4.726
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.19 Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja (nastavak)

Kretanje umanjenja vrijednosti za potraživanja iz ugovora o osiguranju tokom godine bilo je kako slijedi:

	Grupa 2018. '000 KM	Grupa 2017. '000 KM	Društvo 2018. '000 KM	Društvo 2017. '000 KM
Stanje na dan 1. januara	1.344	1.308	1.344	1.308
Gubici od umanjenja vrijednosti	131	263	131	263
<i>Neto gubici priznati u bilansu uspjeha</i>	<i>131</i>	<i>263</i>	<i>131</i>	<i>263</i>
<i>Otpisi prethodno umanjenih iznosa</i>	<i>(147)</i>	<i>(227)</i>	<i>(146)</i>	<i>(227)</i>
Stanje na dan 31. decembra	1.328	1.344	1.328	1.344

Gubici od umanjenja vrijednosti potraživanja iz ugovora o osiguranju priznati su unutar ostalih poslovnih rashoda (Bilješka 1.34).

Kretanje umanjenja vrijednosti za ostala potraživanja za Grupu i Društvo nije praktično prikazati.

1.20 Novac i novčani ekvivalenti

	Grupa 2018. '000 KM	Grupa 2017. '000 KM	Društvo 2018. '000 KM	Društvo 2017. '000 KM
Novac u banci	3.889	1.229	3.851	1.219

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.21 Rezerve za ugovore o osiguranju

Grupa i Društvo

	2018. '000 KM	2017. '000 KM
Neživot		
Rezerve za prenosne premije	19.281	19.612
Rezerve za prijavljene a neisplaćene štete	10.239	10.734
Rezerve za prijavljene a neisplaćene štete -ZOIL	378	333
Rezerve za nastale a neprijavljenе štete	3.638	3.539
Rezerve za direkne troškove šteta	405	328
Rezerve za indirektne troškove šteta	649	647
	34.590	35.193
Život		
Rezerve za prenosne premije	37	40
Rezerve za životna osiguranja	12.902	10.648
Rezerve za prijavljene a neisplaćene štete	35	17
Rezerve za nastale a neprijavljenе štete	188	37
Rezerve za indirektne troškove šteta	11	3
	13.173	10.745
	47.763	45.938

a) Analiza kretanja u rezervi za prenosne premije

Grupa i Društvo

	2018. Bruto KM'000	2018. Reosiguranje KM'000	2018. Neto KM'000	2017. Bruto KM'000	2017. Reosiguranje KM'000	2017. Neto KM'000
<i>Neživot</i>						
Stanje na dan 1. januara	19.612	4.927	14.685	17.204	5.097	12.107
Premije polisirane tokom godine	27.063	14.465	12.598	29.346	15.280	14.066
Minus: premije zarađene tokom godine	(27.394)	(15.482)	(11.912)	(26.938)	(15.450)	(11.488)
Stanje na dan 31. decembra	19.281	3.910	15.371	19.612	4.927	14.685
<i>Život</i>						
Stanje na dan 1. januara	40	-	40	40	-	40
Premije polisirane tokom godine	3.576	58	3.519	5.846	43	5.803
Minus: premije zarađene tokom godine	(3.579)	(58)	(3.522)	(5.846)	(43)	(5.803)
Stanje na dan 31. decembra	37	-	37	40	-	40

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.21 Rezerve za ugovore o osiguranju (nastavak)

b) Analiza kretanja u rezervama za prijavljene a neplaćene štete

Grupa

	2018.	2018.	2018.	2017.	2017.	2017.
	Bruto	Reosiguranje	Neto	Bruto	Reosiguranje	Neto
	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000
<i>Neživot</i>						
Stanje na dan 1. januara	10.734	5.719	5.015	13.110	7.418	5.692
Štete nastale u tekućoj godini	7.244	2.274	4.970	6.286	2.229	4.057
Prenos iz IBNRa	2.130	1.280	850	1.924	820	1.104
Promjene u štetama iz prethodnih godina	(1.304)	(475)	(829)	(68)	(4)	(64)
Isplaćene štete	(8.564)	(3.717)	(4.847)	(10.518)	(4.744)	(5.774)
Stanje na dan 31. decembra	10.239	5.080	5.159	10.734	5.719	5.015
<i>Život</i>						
Stanje na dan 1. januara	17	-	17	11	-	11
Štete nastale u tekućoj godini	33	-	33	11	-	11
Promjene u štetama iz prethodnih godina	(4)	-	(4)	(2)	-	(2)
Isplaćene štete	(11)	-	(11)	(3)	-	(3)
Stanje na dan 31. decembra	35	-	35	17	-	17

Društvo

	2018. Bruto KM'000	2018. Reosiguranje KM'000	2018. Neto KM'000	2017. Bruto KM'000	2017. Reosiguranje KM'000	2017. Neto KM'000
<i>Neživot</i>						
Stanje na dan 1. januara	10.734	5.719	5.015	13.110	7.418	5.692
Štete nastale u tekućoj godini	7.244	2.274	4.970	6.286	2.229	4.057
Prenos iz IBNRa	2.130	1.280	850	1.924	820	1.104
Promjene u štetama iz prethodnih godina	(1.304)	(475)	(829)	(68)	(4)	(64)
Isplaćene štete	(8.564)	(3.717)	(4.847)	(10.518)	(4.744)	(5.774)
Stanje na dan 31. decembra	10.239	5.080	5.159	10.734	5.719	5.015
<i>Život</i>						
Stanje na dan 1. januara	17	-	17	11	-	11
Štete nastale u tekućoj godini	33	-	33	11	-	11
Promjene u štetama iz prethodnih godina	(4)	-	(4)	(2)	-	(2)
Isplaćene štete	(11)	-	(11)	(3)	-	(3)
Stanje na dan 31. decembra	35	-	35	17	-	17

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.21 Rezerve za ugovore o osiguranju (nastavak)

c) Analiza kretanja u rezervama za prijavljene a neplaćene štete – ZOIL

Grupa i Društvo

	2018.	2018.	2018.	2017.	2017.	2017.
	Bruto	Reosiguranje	Neto	Bruto	Reosiguranje	Neto
	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000
<i>Neživot</i>						
Stanje na dan 1. januara	333	-	333	568	-	568
Promjene u štetama iz prethodnih godina	68	-	68	(205)	-	(205)
Isplaćene štete	(23)	-	(23)	(30)	-	(30)
Stanje na dan 31. decembra	378	-	378	333	-	333
	=====	=====	=====	=====	=====	=====

d) Analiza kretanja rezervi za nastale a neprijavljenе štete

Grupa i Društvo

	2018.	2018.	2018.	2017.	2017.	2017.
	Bruto	Reosiguranje	Neto	Bruto	Reosiguranje	Neto
	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000
<i>Neživot</i>						
Stanje na dan 1. januara	3.539	1.290	2.249	3.752	1.113	2.639
Smanjenja/povećanja priznata tokom godine	2.229	1.355	874	1.711	997	714
Prenos na rezervisanja za prijavljene a neplaćene štete	(2.130)	(1.280)	(850)	(1.924)	(820)	(1.104)
Stanje na dan 31. decembra	3.638	1.365	2.273	3.539	1.290	2.249
	=====	=====	=====	=====	=====	=====

Grupa i Društvo

	2018.	2018.	2018.	2017.	2017.	2017.
	Bruto	Reosiguranje	Neto	Bruto	Reosiguranje	Neto
	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000
<i>Život</i>						
Stanje na dan 1. januara	37	-	37	62	-	62
Povećanja priznata tokom godine	-	-	-	-	-	-
Prenos na rezervisanja za prijavljene a neplaćene štete	151	-	151	(25)	-	(25)
Stanje na dan 31. decembra	188	-	188	37	-	37
	=====	=====	=====	=====	=====	=====

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.21 Rezerve za ugovore o osiguranju (nastavak)

e) Analiza kretanja u rezervama za direktnе troškove šteta

Grupa i Društvo

	2018. Bruto KM'000	2018. Reosiguranje KM'000	2018. Neto KM'000	2017. Bruto KM'000	2017. Reosiguranje KM'000	2017. Neto KM'000
<i>Neživot</i>						
Stanje na dan 1. januara	328	-	328	308	-	308
Povećanja priznata tokom godine	77	-	77	20	-	20
Stanje na dan 31. decembra	405	-	405	328	-	328
	=====	=====	=====	=====	=====	=====

f) Analiza kretanja u rezervama za indirektne troškove šteta

Grupa i Društvo

	2018. Bruto KM'000	2018. Reosiguranje KM'000	2018. Neto KM'000	2017. Bruto KM'000	2017. Reosiguranje KM'000	2017. Neto KM'000
<i>Neživot</i>						
Stanje na dan 1. januara	647	-	647	691	-	691
Povećanja / (Smanjenje) priznata tokom godine	2	-	2	(44)	-	(44)
Stanje na dan 31. decembra	649	-	649	647	-	647
	=====	=====	=====	=====	=====	=====

g) Analiza kretanja matematičke rezerve

Grupa i Društvo

	2018. Bruto KM'000	2017. Bruto KM'000
Stanje na dan 1. januara	10.648	6.220
Alokacija premije	2.296	4.664
Otpuštanje obaveze uslijed isplata,	(319)	(392)
Oslobađanje diskonta/pripis kamate	277	156
Stanje na dan 31. decembra	12.902	10.648
	=====	=====

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.21 Rezerve za ugovore o osiguranju (nastavak)

h) Preostala ročnost obaveza osiguranja

Grupa i Društvo

2018.	Manje od 1 godine KM'000	Od 1 do 5 godina KM'00 0	Od 5 do 10 godina KM'000	Od 10 do 15 godina KM'00 0	Od 15 do 20 godina KM'00 0	Više od 20 godina KM'000	Ukupno KM'000
Neživot							
Rezerve za prenosnu premiju	8.711	2.414	7.429	346	264	117	19.281
Rezerva za prijavljene a neisplaćene štete i rezerva za nastale a neprijavljenе štete i ostale rezerve	10.141	4.047	489	632	-	-	15.309
	18.852	6.461	7.918	978	264	117	34.590
Život							
Rezerve za prenosnu premiju	37	-	-	-	-	-	37
Rezerva za prijavljene a neisplaćene štete i rezerva za nastale a neprijavljenе štete i ostale rezerve	234	-	-	-	-	-	234
Rezerva za životno osiguranje	305	5.104	3.859	1.549	1.165	920	12.902
	576	5.104	3.859	1.549	1.165	920	13.173
2017.							
Neživot							
Rezerve za prenosnu premiju	10.603	2.155	6.235	307	230	82	19.612
Rezerva za prijavljene a neisplaćene štete i rezerva za nastale a neprijavljenе štete i ostale rezerve	10.321	4.119	498	643	-	-	15.581
	20.924	6.274	6.733	950	230	82	35.193
Život							
Rezerve za prenosnu premiju	40	-	-	-	-	-	40
Rezerva za prijavljene a neisplaćene štete i rezerva za nastale a neprijavljenе štete i ostale rezerve	57	-	-	-	-	-	57
Rezerva za životno osiguranje	114	4.524	3.015	1.375	866	754	10.648
	211	4.524	3.015	1.375	866	754	10.745

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.21 Rezerve za ugovore o osiguranju (nastavak)

i) Razvoj rezervi šteta - rezerve za prijavljene a neplaćene štete

Proizvodi	Rezerve za prijavljene a neplaćene štete 31. decembar 2017.	Štete prijavljene prije 1. januara 2018., isplaćene u 2018. godini	Preostale rezerve za štete prijavljene prije 1.januara 2018. koje nisu plaćene	Razvoj rezervi šteta
01 Osiguranje nezgode	563	107	209	247 43,87%
02 Zdravstveno osiguranje	161	63	53	45 27,95%
03 Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	834	234	373	227 27,21%
06 Osiguranje plovila	10	-	10	- -
07 Osiguranje robe u prevozu	3	-	42	(39) (1.300,00%)
08 Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	500	164	64	272 54,40%
09 Osiguranje ostalih šteta na imovini	4.108	711	2.899	498 12,12%
10 Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	4.836	778	3.952	106 2,19%
13 Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	32	-	14	18 56,25%
16 Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka	20	-	100	(80) (400,00%)
Ukupno neživot	11.067	2.057	7.716	1.294 11,69%

Razvoj rezervi šteta za prijavljene a neplaćene štete s kraja 2017. godine pokazuje ukupnu dostatnost rezerve neživotnih osiguranja u iznosu od 1.294 hilj KM ili 11,69%.

j) Razvoj rezervi šteta - rezerve za nastale a neprijavljenе štete

Proizvodi	Rezerve za nastale a neprijavljene štete 31. decembar 2017.	Štete plaćene u 2018., nastale a neprijavljene prije 1. januara 2018. godini	Preostale rezerve za prijavljene a neplaćene štete nastale a neprijavljene prije 1. januara 2018.	Procjena preostalih rezervi za nastale a neprijavljene štete	Razvoj rezervi šteta
01 Osiguranje nezgode	394	342	153	71	(173) (43,90%)
02 Zdravstveno osiguranje	61	44	1	6	10 16,39%
03 Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	221	106	24	109	(18) (8,14%)
06 Boat insurance	-	-	-	-	- %
07 Osiguranje robe u prevozu	-	2	-	2	(3) - %
08 Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	167	19	27	65	57 34,13%
09 Osiguranje ostalih šteta na imovini	274	7	32	131	105 38,32%
10 Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	2.410	460	951	965	34 1,41%
13 Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	12	20	-	-	(8) (66,66%)
16 Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka	-	-	-	-	-
Ukupno neživot	3.539	1.000	1.188	1.348	3 0,08%

Razvoj rezerve šteta za nastale, a neprijavljene štete s kraja 2017. godine pokazuje ukupnu dostatnost rezerve neživotnih osiguranja u iznosu od 3 hiljade KM ili 0,08%.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.21 Rezerve za ugovore o osiguranju (nastavak)

k) Razvoj rezervi šteta - ukupno

Proizvodi	Rezerve za nastale a neprijavljenе štete 31. decembar 2017.	Štete plaćene u 2018., nastale a neprijavljenе prije 1. januara 2018. godini	Preostale rezerve za prijavljene a neplaćene štete nastale a neprijavljenе prije 1. januara 2018. godine	Procjena preostalih rezervi za nastale a neprijavljenе štete	Razvoj rezervi šteta
01 Osiguranje nezgode	957	450	362	71	74 7,73%
02 Zdravstveno osiguranje	221	107	54	6	54 24,43%
03 Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	1.056	340	397	109	209 19,79%
06 Osiguranje plovila	10	-	10	-	- %
07 Osiguranje robe u prevozu	3	2	42	2	(42) (1.400,00%)
08 Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	667	183	90	65	330 49,47%
09 Osiguranje ostalih šteta na imovini	4.382	718	2.930	131	603 13,76%
10 Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	7.247	1.238	4.903	965	141 1,94%
13 Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	43	20	14	-	10 23,25%
16 Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka	20	-	100	-	(80) (400,00%)
Ukupno neživot	14.606	3.057	8.903	1.348	1.299 8,89%
	=====	=====	=====	=====	=====

Ukupni razvoj rezervi šteta za prijavljene, neplaćene te za nastale a neprijavljenе štete s kraja 2017. godine pokazuje ukupnu dostatnost rezerve neživotnih osiguranja u iznosu od 1.299 hiljada KM ili 8,89%.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.22 Uzeti zajmovi

		Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
		2018.	2017.	2018.	2017.
		'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Uzeti zajmovi		797	653	-	-
		=====	=====	=====	=====
Zajmodavac	Valuta	Glavnica u valuti	Kamatna stopa	Dospijeće	Grupa 2018. '000 KM
					Grupa 2017. '000 KM
Sparkasse Bank dd Sarajevo	BAM	850	4,18%	2028.	797 -
TBIH Financial Amsterdam	EUR	300	5,75%	2017.	- 587
Vienna Insurance Group	EUR	680	6%	2018.	- 66
					=====
					797
					=====
					653
					=====

1.23 Rezervisanja za obaveze i troškove

Grupa	Rezervisanja za preventivu '000 KM	Rezervisanja za otpremnine '000 KM	Rezerve za sudske sporove '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1 januara 2017.	120	199	945	1.264
Povećanje rezervisanja priznatih u dobiti ili gubitku	64	1	130	195
Rezervisanja korištena u toku godine	(169)	(36)	(666)	(871)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	15	164	409	588
Povećanje rezervisanja priznatih u dobiti ili gubitku	52	77	118	247
Rezervisanja korištena tokom godine	(30)	(46)	(57)	(133)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	37	195	470	702

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.23 Rezervisanja za obaveze i troškove (nastavak)

Društvo	Rezervisanja za preventivu	Rezervisanja za otpremnine	Reserve za sudske sporove	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	
Stanje na 1. januara 2017.	120	166	945	1.231
Povećanje rezervisanja priznatih u dobiti ili gubitku	64	1	130	195
Rezervisanja korištena u toku godine	(169)	(36)	(666)	(871)
Stanje na 31. decembra 2017.	15	131	409	555
Povećanje rezervisanja priznatih u dobiti ili gubitku	52	77	118	247
Rezervisanja korištena tokom godine	(30)	(46)	(57)	(133)
Stanje na 31. decembra 2018.	37	162	470	669

Pretpostavke korištene u obračunu rezervi za otpremnine su sljedeće:

	Grupa i Društvo 2018.	Grupa i Društvo 2017.
Diskontna stopa	4%	4%
Očekivano povećanje plata	2%	2%
Stopa smrtnosti	Tablice mortaliteta RS 80	Tablice Mortaliteta RS 80

Povećanje rezervisanja za preventivu i sudske sporove priznaje se kao dio ostalih poslovnih rashoda (Bilješka 1.34).

1.24 Obaveze iz ugovora o osiguranju, ostale obaveze i odgođeni prihod

	Grupa 2018.	Grupa 2017.	Društvo 2018.	Društvo 2017.
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Obaveze iz ugovora o reosiguranju i saosiguranju	7.235	7.450	7.235	7.450
Ostale obaveze	1.555	1.207	1.323	920
Obaveze prema radnicima	692	883	572	608
Obaveze prema dobavljačima	382	561	359	561
Obaveze za dividende	331	331	331	331
Obaveze iz ugovora o osiguranju prema	20	174	20	174
	10.215	10.606	9.840	10.044

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.25 Kapital

(a) Akcionarski kapital

	2018. '000 KM	2017. '000 KM
Odobreno, izdano i u cijelosti plaćeno		
90.434 (2017.: 111.795) običnih akcija po 100 KM	9.043	11.180

Aкционarski kapital društva denominovan je u KM. Nominalna vrijednost svake izdane akcije iznosi 100 KM. Pozicija kapitala iznosi 17.350.047 KM i bilježi rast u odnosu na prethodnu godinu za 47,58% zbog dokapitalizacije. Dokapitalizacija u iznosu od 6.000.000 KM je izvršena 19. septembra 2018. godine.

Osnovni kapital Društva, u iznosu 11.179.500 KM, smanjen je za iznos od 2.136.100 KM radi pokrića gubitka iz 2017.godine u iznosu 1.231.763 KM i raspoređa sredstva zakonskih rezervi Društva u iznosu od 904.337 KM. Sredstva zakonskih rezervi formirana su od 487.874 KM za životna osiguranja i 416.463 KM za neživotna osiguranja.

Akcionari Društva na dan izvještaja su sljedeći:

Broj akcija	Obične akcije	Prioritetne akcije	Ukupno	% vlasništvo	2018.				2017.			
					Obične akcije	Prioritetne akcije	Ukupno	% vlasništvo	Obične akcije	Prioritetne akcije	Ukupno	% vlasništvo
Vienna Insurance Group	90.434		9.043	100,00%	111.795	-	11.180	100,00%				

Vlasnik Društva je Vienna Insurance Group, akcionarsko društvo osnovano i sa sjedištem u Austriji.

(b) Emisiona premija

Emisiona premija formirana iz dokapitalizacije u 2018. godini iznosi 5.999.900 KM.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.25 Kapital (nastavak)

(c) Rezerva fer vrijednosti

Rezerva fer vrijednosti predstavlja kumulativne nerealizovane neto promjene u fer vrijednosti ulaganja raspoloživih za prodaju umanjenim za pripadajući odgođeni porez. Sva kretanja prikazana su u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, neto od poreza. Kretanja u rezervi fer vrijednosti su kako slijedi:

Grupa i Društvo	2018. '000 KM	2017. '000 KM
Bruto rezerva fer vrijednosti na dan 1. januara	1.861	630
Odgođena poreska obaveza na dan 1. januara	(185)	(62)
Stanje na dan 1. januara	1.676	568
Dobici iz promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	97	1.231
Odgođeni porez na neto dobitke od promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od realizovanih iznosa i gubitaka od umanjenja vrijednosti	(10)	(123)
Neto dobici iz promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	87	1.108
Bruto rezerva fer vrijednosti na dan 31. decembra	1.958	1.861
Odgođena poreska obaveza na dan 31. decembra	(195)	(185)
Stanje na dan 31. decembra	1.763	1.676

1.26 Osnovni i razrijeđeni gubitak po akciji

U svrhu obračuna gubitka po akciji, zarada je izračunata kao gubitak za period namijenjena akcionarima Društva, nakon umanjenja za dividendu namjenjenu prioritetnim akcionarima. Broj običnih akcija je broj izdatih redovnih akcija na kraju godine. Broj redovnih akcija korišten za izračun redovne i razrjeđene zarade po akciji na dan 31.decembar 2018. bio je 90.434 (2017: 111.795). S obzirom da nema efekta opcija, konvertibilnih obveznica ili sličnih instrumenata, razrijeđeni gubitak po akciji isti je kao i osnovni gubitak po akciji.

Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
2018.	2017.	2018.	2017.
Gubitak za godinu u '000 KM	(726)	(2.350)	(403)
Gubitak koji pripada redovnim akcionarima u '000 KM	(726)	(2.350)	(403)
Ponderisani prosječni broj redovnih akcija na dan 31. decembra	101.670	129.043	101.670
Osnovni i razrijeđeni gubitak po akciji u KM	(7,14)	(18,21)	(3,96)

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.27 Premije

	Grupa 2018. '000 KM	Grupa 2017. '000 KM	Društvo 2018. '000 KM	Društvo 2017. '000 KM
<i>Neživotna osiguranja</i>				
Zaračunate bruto premije	27.056	29.341	27.063	29.346
Zaračunate premije predane u reosiguranje	(14.465)	(15.280)	(14.465)	(15.280)
<hr/>				
<i>Neto zaračunate premije</i>				
Promjena bruto rezervi prenosne premije	331	(2.399)	331	(2.399)
Promjena rezervi prenosnih premija, udio reosiguranja	(1.017)	(171)	(1.017)	(171)
<hr/>				
<i>Neto zarađena premija iz neživotnih osiguranja</i>				
	11.905	11.491	11.912	11.496
<hr/>				
<i>Životno osiguranje</i>				
Zaračunate bruto premije	3.577	5.846	3.577	5.846
Zaračunate premije predane u reosiguranje	(57)	(44)	(57)	(43)
<hr/>				
<i>Neto zaračunate premije</i>				
Promjena bruto rezervi prenosne premije	2	-	2	-
<hr/>				
<i>Neto zarađena premija iz poslova životnih osiguranja</i>				
	3.522	5.802	3.522	5.803
<hr/>				
Zaračunate bruto premije	30.633	35.187	30.640	35.192
Premije predane u reosiguranje	(14.522)	(15.324)	(14.522)	(15.323)
<hr/>				
<i>Neto zarađena premija</i>				
Promjena u bruto rezervi za prenosnu premiju	333	(2.399)	333	(2.399)
Promjena rezervi prenosnih premija, udio reosiguranja	(1.017)	(171)	(1.017)	(171)
<hr/>				
<i>Neto zarađene premije</i>				
	15.427	17.293	15.434	17.299
<hr/>				

Promjena udjela reosiguranja u rezervi za prenosnu premiju odnosi se na kvotni ugovor o reosiguranju sklopljen sa VIG Holdingom, koji je u skladu sa računovodstvenim politikama VIGa u ovim finansijskim izvještajima prikazan kao dio obaveza iz ugovora o reosiguranju i saosiguranju, umjesto kao udio reosiguranja u rezervama za ugovore o osiguranju.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.27 Premije (nastavak)

Analiza zaračunatih premija i nastalih šteta po vrstama osiguranja

Sljedeća tabela prikazuje analizu zaračunate premije i nastalih šteta po vrstama osiguranja. Svi ugovori o osiguranju su zaključeni u Bosni i Hercegovini.

Grupa

	Bruto zaračunata premija	Bruto zarađena premija	Bruto nastale štete	Troškovi pribave i administracije	Saldo reosiguranja
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
<i>2018.</i>					
<i>Neživotna osiguranja</i>					
Auto odgovornost	6.735	8.459	(3.612)	(3.185)	121
Motorna vozila (ostalo)	2.295	2.450	(1.980)	(1.085)	(14)
Imovina	9.768	10.023	(704)	(4.619)	(7.281)
Lična osiguranja	5.906	4.053	(1.971)	(2.226)	(386)
Ostalo	2.356	2.405	(357)	(904)	(835)
Ukupno neživotna osiguranja	27.056	27.389	(8.623)	(12.019)	(8.395)
<i>Životna osiguranja</i>					
Premije plaćene u ratama	3.577	3.577	(3.040)	(957)	(57)
Ukupno životna osiguranja	3.577	3.577	(3.040)	(957)	(57)
Ukupno	30.633	30.966	(11.663)	(12.976)	(8.063)

2017.

<i>Neživotna osiguranja</i>					
Auto odgovornost	9.325	9.011	(3.223)	(4.146)	(281)
Motorna vozila (ostalo)	2.384	2.311	(1.674)	(1.149)	(41)
Imovina	9.868	10.261	(1.314)	(4.549)	(7.049)
Lična osiguranja	5.710	3.579	(1.578)	(2.449)	(363)
Ostalo	2.054	1.780	(189)	(1.205)	(673)
Ukupno neživotna osiguranja	29.341	26.942	(7.978)	(13.498)	(8.407)
<i>Životna osiguranja</i>					
Premije plaćene u ratama	5.846	5.846	(4.929)	(1.562)	(29)
Ukupno životna osiguranja	5.846	5.846	(4.929)	(1.562)	(29)
Ukupno	35.187	32.788	(12.907)	(15.060)	(8.436)

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.27 Premije (nastavak)

Analiza fakturisanih premija i nastalih šteta po vrstama osiguranja

Sljedeća tabela prikazuje analizu fakturisane premije i nastalih šteta po vrstama osiguranja. Svi ugovori o osiguranju su zaključeni u Bosni i Hercegovini.

Društvo

	Bruto zaračunata premija '000 KM	Bruto zarađena premija '000 KM	Bruto nastale štete '000 KM	Troškovi pribave i administracije '000 KM	Saldo reosiguranja '000 KM
<i>2018.</i>					
<i>Neživotna osiguranja</i>					
Auto odgovornost	6.735	8.460	(3.620)	(3.185)	121
Motorna vozila (ostalo)	2.295	2.450	(1.996)	(1.085)	(14)
Imovina	9.768	10.024	(716)	(4.619)	(7.281)
Lična osiguranja	5.909	4.056	(1.971)	(2.226)	(386)
Ostalo	2.356	2.404	(357)	(904)	(835)
Ukupno neživotna osiguranja	27.063	27.394	(8.659)	(12.019)	(8.395)
<i>Životna osiguranja</i>					
Premije plaćene u ratama	3.577	3.579	(3.024)	(957)	(57)
Ukupno životna osiguranja	3.577	3.579	(3.024)	(957)	(57)
Ukupno životna osiguranja	———	———	———	———	———
Ukupno	30.640	30.973	(11.683)	(12.976)	(8.452)
	=====	=====	=====	=====	=====

2017.

	Bruto zaračunata premija '000 KM	Bruto zarađena premija '000 KM	Bruto nastale štete '000 KM	Troškovi pribave i administracije '000 KM	Saldo reosiguranja '000 KM
<i>Neživotna osiguranja</i>					
Auto odgovornost	9.326	9.012	(3.233)	(4.146)	(281)
Motorna vozila (ostalo)	2.384	2.311	(1.688)	(1.149)	(41)
Imovina	9.868	10.261	(1.327)	(4.549)	(7.049)
Lična osiguranja	5.714	3.583	(1.578)	(2.449)	(363)
Ostalo	2.054	1.781	(190)	(1.205)	(674)
Ukupno neživotna osiguranja	29.346	26.948	(8.016)	(13.498)	(8.408)
<i>Životna osiguranja</i>					
Premije plaćene u ratama	5.846	5.846	(4.929)	(1.562)	(29)
Ukupno životna osiguranja	5.845	5.846	(4.929)	(1.562)	(29)
Ukupno	35.192	32.794	(12.945)	(15.060)	(8.436)
	=====	=====	=====	=====	=====

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.28 Prihod od provizija i naknada

Grupa i Društvo	2018. '000 KM	2017. '000 KM
Provizija reosiguranja neživot	3.991	3.866
Provizija reosiguranja život	10	11
	4.001	3.877

1.29 Finansijski prihod

	Grupa 2018. '000 KM	Grupa 2017. '000 KM	Društvo 2018. '000 KM	Društvo 2017. '000 KM
Prihodi od kamata	1.784	1.659	1.781	1.657
Prihod od investicionih nekretnina	167	195	167	195
Pozitivne kursne razlike	45	4	45	4
	1.996	1.858	1.993	1.856

1.30 Ostali poslovni prihodi

	Grupa 2018. '000 KM	Grupa 2017. '000 KM	Društvo 2018. '000 KM	Društvo 2017. '000 KM
Prihodi od pruženih usluga	1.579	1.220	506	501
Prihod od usluga tehničkih pregleda	739	739	-	-
Prihodi od regresa	416	351	416	351
Otpuštanje rezervacija za umanjenje vrijednosti ostalih potraživanja	63	51	63	51
Dobit od prodaje nekretnina za obavljanje djelatnosti	61	8	61	8
Dobit od prodaje investicionih nekretnina (Bilješka 1.11)	16	1	16	1
Prihodi od povećanja vrijednosti investicionih nekretnina	15	-	15	-
Ostali poslovni prihodi	87	372	64	373
	2.976	2.742	1.141	1.285

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.31 Nastale štete

Grupa i Društvo	Grupa ,	Grupa 2017.	Društvo 2018.	Društvo 2017.
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
<i>Neživotna osiguranja</i>				
Likvidirane štete				
Bruto iznos	8.895	10.825	8.931	10.863
Udio reosiguranja	(3.717)	(4.774)	(3.717)	(4.774)
Promjena u rezervi za prijavljene a neplaćene štete				
Bruto iznos	(371)	(2.634)	(371)	(2.634)
Udio reosiguranja	489	1.343	489	1.343
Promjena u rezervi za nastale a neprijavljene štete				
Bruto iznos	99	(213)	99	(213)
Udio reosiguranja	75	177	75	177
Ukupne nastale štete neživotnih osiguranja	8.623	7.978	8.659	8.016
Udio reosiguranja u ukupnim nastalim štetama neživotnih osiguranja	(3.153)	(3.254)	(3.153)	(3.254)
Ukupne štete nastale iz neživotnog osiguranja, neto od reosiguranja	5.470	4.724	5.506	4.762
<i>Životno osiguranje</i>				
Likvidirane štete				
Bruto iznos	609	544	609	544
Udio reosiguranja	-	(11)	-	(11)
Promjena matematičke rezerve životnih osiguranja				
Bruto iznos	2.254	4.427	2.254	4.427
Udio reosiguranja	(16)	(10)	(16)	(10)
Promjena u rezervi za prijavljene a neisplaćene štete				
Bruto iznos	177	7	177	7
Promjena u rezervi za nastale a neprijavljene štete	-	(26)	-	(26)
Ukupne nastale štete životnih osiguranja	3.040	4.952	3.040	4.952
Udio reosiguranja u ukupnim nastalim štetama životnih osiguranja	(16)	(21)	(16)	(21)
Ukupno štete nastale iz životnog osiguranja, neto od reosiguranja	3.024	4.931	3.024	4.931
Ukupne nastale štete	11.663	12.930	11.699	12.968
Udio reosiguranja u nastalim štetama	(3.169)	(3.275)	(3.169)	(3.275)
Ukupne nastale štete, neto od reosiguranja	8.494	9.655	8.530	9.693

Bruto iznos promjene u rezervi za prijavljene a neisplaćene štete sadrži direktnе i indirektnе troškove rezervisanja za štete. Bruto iznos likvidiranih šteta uključuje direktnе troškve šteta u iznosu 348 hiljada KM u 2018. godini (2017.: 317 hiljada KM) za Društvo i Grupu.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka
Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji
31. decembar 2018.

1.32 Troškovi pribave

Grupa i Društvo	2018. '000 KM	2017. '000 KM
<i>Neživotna osiguranja</i>		
Trošak provizije	2.554	2.375
Ostali troškovi pribave	5.176	6.925
Promjena odgođenih troškova pribave (Bilješka 1.12)	(779)	(796)
Ukupni troškovi pribave, neživot	6.951	8.504
<i>Životna osiguranja</i>		
Trošak provizije	117	170
Ostali troškovi pribave	375	944
Ukupni troškovi pribave, život	492	1.114
	7.443	9.618

Troškovi pribave za Grupu i Društvo uključuju troškove internog prodajnog osoblja u iznosu od 3.364 hiljada KM (2017.: 3.522 hiljade KM).

Provizija životnog osiguranja koja se priznaje po naplati, kao što je objašnjeno u računovodstvenoj politici 1.3 (p), u skladu je sa odgovarajućim priznavanjem prihoda. Nije praktično izračunati obračun obaveze po proviziji ukoliko bi se odgovarajući prihodi priznavali na obračunskom principu, a ne po naplati.

1.33 Administrativni troškovi

Grupa 2018. '000 KM	Grupa 2017. '000 KM	Društvo 2018. '000 KM	Društvo 2017. '000 KM
Troškovi osoblja	3.335	3.296	2.183
Ostali troškovi uprave	2.119	1.551	1.718
Troškovi reklame i rebrendinga	797	377	260
Ostali troškovi šteta	670	671	670
Amortizacija	563	710	446
Troškovi plina, struje i vode	246	278	196
Ostali administrativni troškovi	75	112	60
	7.805	6.995	5.533

U 2018. ukupan broj zaposlenih Grupe bio je 310 (2017.: 369 zaposlenih), a ukupan broj zaposlenih u Društvu bio je 236 (2017.: 284 zaposlenih).

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka
Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji
31. decembar 2018.

1.34 Ostali poslovni rashodi

	Grupa 2018. '000 KM	Grupa 2017. '000 KM	Društvo 2018. '000 KM	Društvo 2017. '000 KM
Ostali rashodi	496	474	389	394
Doprinosi zaštitnom fondu, birou za osiguranje i Agenciji	142	170	142	170
Vatrogasni doprinosi i protivgradna zaštita	134	139	134	139
Gubici od umanjenja vrijednosti potraživanja iz ugovora o osiguranju (bilješka 1.19)	131	263	131	263
Rezerve za sudske sporove (Bilješka 1.23)	118	130	118	130
Povrati premije	30	356	30	356
Gubici od umanjenja vrijednosti ostalih potraživanja	92	95	92	95
Takse republička, sudske i administrativne	38	54	38	55
Rashodi od umanjenja vrijednosti investicionih nekretnina	4	-	4	-
Umanjenje vrijednosti ulaganja u podružnicu i pridruženo društvo (Bilješke 1.14c i 1.15b))	-	-	226	189
	1.185	1.681	1.304	1.791

1.35 Finansijski troškovi

	Grupa 2018. '000 KM	Grupa 2017. '000 KM	Društvo 2018. '000 KM	Društvo 2017. '000 KM
Troškovi kamata	180	145	143	97
Neto gubitak od kursnih razlika	19	26	19	26
	199	171	162	123

1.36 Porez na dobit

(a) Tekući porez

Usklađenje računovodstvene dobiti za period i troška poreza na dobit prikazano je u nastavku:

Grupa i Društvo	Grupa 2018. '000 KM	Grupa 2017. '000 KM	Društvo 2018. '000 KM	Društvo 2017. '000 KM
Tekući trošak poreza				
Tekuća godina	-	-	-	-
Ukupno trošak poreza na dobit	-	-	-	-
	-	-	-	-
Računovodstveni gubitak prije oporezivanja	(726)	(2.350)	(403)	(2.350)
Porez na dobit na 10% (2017: 10%)	(73)	(235)	(40)	(235)
Poreski nepriznati troškovi	307	622	275	262
Neoporezivi prihodi	(277)	(90)	(268)	(90)
	-	-	-	-
Trošak poreza priznat u dobiti i gubitku	-	-	-	-
Efektivna stopa poreza na dobit	-	-	-	-

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.36 Porez na dobit (nastavak)

(a) Tekući porezi (nastavak)

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit, poreski gubici se mogu prenositi za umanjenje dobiti budućih računovodstvenih perioda, ali ne duže od 5 godina. S obzirom na neizvjesnost njihovog korištenja, Društvo ne priznaje odgođena poreska sredstva za prenesene poreske gubitke.

	Grupa 2018. '000 KM	Grupa 2017. '000 KM	Društvo 2018. '000 KM	Društvo 2017. '000 KM
Poreski gubici (koji nisu priznati kao odložena poreska imovina) ističu kako slijedi:				
2019. godine	327	411	326	465
2020. godine	131	171	131	171
2021. godine	332	379	332	380
2022. godine	239	63	113	63
2023. godine	70		33	
	1.099	1.435	935	1.537
	1.099	1.435	935	1.537

(b) Odgođena poreska obaveza

Odloženi porezi su obračunati na privremene razlike po bilansnoj metodi korištenjem zakonske poreske stope od 10% (2017.:10%). Promjene privremenih razlika i dijelova odgođene poreske obaveze u kapitalu i rezervama prikazani su kako slijedi:

Grupa	Finansijska imovina raspoloživa za prodaju '000 KM	Zemljište i zgrade '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1. januara 2017.			
Kretanje priznato u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	(126)	-	(126)
	(126)	-	(126)
Stanje na dan 31. decembra 2017.			
	(186)	(23)	(209)
	(186)	(23)	(209)
Stanje na dan 1. januara 2018.			
Kretanje priznato u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	(10)	10	-
	(10)	10	-
Stanje na dan 31. decembra 2018.			
	(196)	(13)	(209)
	(196)	(13)	(209)

Društvo	Finansijska imovina raspoloživa za prodaju '000 KM	Zemljište i zgrade '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1. januara 2017.			
Kretanje priznato u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	(126)	-	(126)
	(126)	-	(126)
Stanje na dan 31. decembra 2017.			
	(186)	(15)	(201)
	(186)	(15)	(201)
Stanje na dan 1. januara 2018.			
Kretanje priznato u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	(10)	10	-
	(10)	10	-
Stanje na dan 31. decembra 2018.			
	(196)	(5)	(201)
	(196)	(5)	(201)

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka
Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji
31. decembar 2018.

1.37 Transakcije sa povezanim licima

Ključni akcionar Društva je Vienna Insurance Group. Društvo smatra da ima neposredni odnos povezanog lica sa svojim ključnim akcionarima i njihovim podružnicama; svojim podružnicama i povezanim licima; članovima Izvršnog odbora; članovima Uprave i ostalim poslovodstvom (zajedno „ključno rukovodstvo“); bliskim članovima porodice ključnog poslovodstva; i društвima pod kontrolom, zajedničkom kontrolom ili značajnim uticajem ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih porodica, prema definiciji sadržanoj u Međunarodnom računovodstvenom standardu 24 „Objavljivanje povezanih stranaka“ („MRS 24“).

Ključni akcionari

Vlasnik Vienna Insurance Group ima 100% redovnih akcija i 100% prioritetnih dionica.

Najveći dio reosiguranja u neživotu Društvo predaje se u VIG Holding Vienna i WIENER RE Beograd.

Ključno rukovodstvo

Ključno rukovodstvo obuhvata članove Upravnog odbora i Izvršnog odbora.

Naknade članovima Upravnog odbora iznosile su 594 hiljada KM (2017.: 588 hiljade KM), te su se sastojale od bruto naknada uključujući kratkoročne i dugoročne naknade, redovnu platu, ukalkulisane bonuse, penzije naknade i ostale naknade vezane za penzionisanje. Sljedeći iznosi predstavljaju rezultat transakcija sa povezanim licima:

Grupa 2018.	Imovina '000 KM	Obaveze '000 KM	Prihodi '000 KM	Troškovi '000 KM
<i>Ključni zaposlenici (uključujući bonuse)</i>	-	31	-	646
<i>Matično društvo</i>				
Vienna Insurance Group	184	348	253	1.666
<i>Povezana društva</i>				
Wiener Re Beograd	6.099	559	2.175	7.222
VIG HOLDING Wien	4.416	4.477	4.584	4.789
VIG Re Prague	51	96	29	165
Donau Versicherung AG VIG	2	-	5	10
Wiener Stadtische Versicherung	368	599	121	464
	11.120	6.110	7.167	14.962
	=====	=====	=====	=====

Društvo 2018.	Imovina '000 KM	Obaveze '000 KM	Prihodi '000 KM	Troškovi '000 KM
<i>Ključni zaposlenici (uključujući bonuse)</i>	-	29	-	594
<i>Matično društvo</i>				
Vienna Insurance Group	184	348	253	1.666
<i>Podružnice</i>				
Jahorina Auto d.o.o.	660	9	33	226
<i>Povezana društva</i>				
Wiener Re Beograd	6.099	559	2.175	7.222
VIG HOLDING Wien	4.416	4.477	4.584	4.789
VIG Re Prague	51	96	29	165
Donau Versicherung AG VIG	2	-	5	10
Wiener Stadtische Versicherung	368	599	121	464
	11.780	6.117	7.200	15.136
	=====	=====	=====	=====

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.37 Transakcije sa povezanim licima (nastavak)

Grupa 2017.	Imovina '000 KM	Obaveze '000 KM	Prihodi '000 KM	Troškovi '000 KM
<i>Ključni zaposlenici (uključujući bonuse)</i>	6	62	-	639
<i>Matično društvo</i>				
Vienna Insurance Group	-	498	158	1.848
<i>Povezana društva</i>				
Wiener Re Beograd	6.721	969	3.388	9.012
VIG HOLDING Wien	5.107	5.197	4.829	5.006
VIG Re Prague	18	38	24	129
Donau Versicherung AG VIG	-	-	3	13
Wiener Stadtische Versicherung	21	58	26	394
	<hr/> 11.873 <hr/>	<hr/> 6.822 <hr/>	<hr/> 8.428 <hr/>	<hr/> 17.040 <hr/>
Društvo 2017.	Imovina '000 KM	Obaveze '000 KM	Prihodi '000 KM	Troškovi '000 KM
<i>Ključni zaposlenici (uključujući bonuse)</i>	2	30	-	588
<i>Matično društvo</i>				
Vienna Insurance Group	-	498	158	1.848
<i>Podružnice</i>				
Jahorina Auto d.o.o.	323	-	32	1.386
<i>Povezana društva</i>				
Wiener Re Beograd	6.721	969	3.388	9.012
VIG HOLDING Wien	5.107	5.197	4.829	5.006
VIG Re Prague	18	38	24	129
Donau Versicherung AG VIG	-	-	3	13
Wiener Stadtische Versicherung	21	58	26	394
	<hr/> 12.192 <hr/>	<hr/> 6.790 <hr/>	<hr/> 8.460 <hr/>	<hr/> 18.376 <hr/>

1.38 Upravljanje finansijskim rizicima

U transakcijama finansijskim instrumentima Grupa na sebe preuzima finansijske rizike. Ovi rizici uključuju tržišni rizik, kreditni rizik (uključujući i kreditni rizik reosiguranja) i rizik likvidnosti. Svaki od ovih rizika, zajedno sa sažetkom načina na koje Grupa upravlja tim rizikom, opisan je u nastavku.

Tržišni rizik

Tržišni rizik je definisan kao efekat promjena u tržišnim cijenama izvještaja o ukupnom prihodu i izvještaju o finansijskoj poziciji Grupe. Osnovni faktori rizika uključuju:

- valutni rizik – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjena u deviznom kursu
- rizik kamatnih stopa – rizik da će se fer vrijednost ili budući tokovi gotovine finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjena u tržišnim kamatnim stopama.
- cjenovni rizik – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjena cijena na tržištu (osim fluktuacija koje proizilaze iz valutnog kursa i kamatne stope), bez obzira jesu li te promjene uzrokovane faktorima koji se odnose specifično na taj instrument ili njegovog izdavaoca ili faktorima koji se odnose na sve instrumente kojima se trguje na tržištu.

Tržišni rizik ne uključuje samo potencijalni gubitak, već i potencijalni dobitak.

Usklađivanje imovine i obaveza

Grupa aktivno upravlja svojom imovinom te koristi pristupe koji uravnotežuju kvalitet, diverzifikaciju, usklađivanje imovine i obaveza, likvidnost i prinos od ulaganja. Cilj procesa ulaganja je optimizacija prinosa od ulaganja poslije poreza, usklađenog za rizik i ukupnog prinosa usklađenog za rizik, uz upravljanje imovinom i obavezama na osnovu novčanih tokova temeljeno na dospijećima. Uprava pregledava i odobrava ciljne portfelje na periodičnoj osnovi, utvrđuje smjernice ulaganja i limite, i nadzire proces upravljanja aktivom i pasivom. Dužna pažnja poklanja se i usklađenosti s pravilima koja su postavljena lokalnom regulativom.

Grupa utvrđuje ciljne portfelje za svaki značajni proizvod osiguranja, što predstavlja strategije ulaganja koje se koriste kako bi se profitabilno finansirale obaveze uz prihvatljivi nivo rizika. Ove strategije uključuju ciljeve za efektivno trajanje, krivulju prinosa, osjetljivost, likvidnost, koncentraciju imovine po sektorima i kreditnu kvalitetu. Procjene korištene u utvrđivanju približnih iznosa i vremena plaćanja vlasnicima polisa za obaveze iz ugovora o osiguranju se redovno pregledavaju.

Veći dio ovih procjena je subjektivne prirode i može uticati na mogućnost Grupe da ostvari ciljeve upravljanja aktivom i pasivom.

Kamatni rizik

Izloženost Grupe tržišnom riziku promjena u kamatnim stopama je koncentrisana u investicionom portfelju i uzetim zajmovima. Poslovanje Grupe je podložno riziku promjene kamatnih stopa utoliko što kamatonosna imovina i obaveze dospijevaju ili se kamata mijenja u različitim periodima ili u različitim iznosima.

Grupa je, takođe, izložena riziku promjena u budućim gotovinskim tokovima koje proizilaze iz promjena kamatnih stopa na tržištu. Međutim, ovaj rizik je ograničen s obzirom da većina kamatonosnih ulaganja Grupe na datum finansijskog položaja nosi fiksne kamatne stope.

Grupa nema značajnih dugovnih obaveza i kao rezultat toga, promjene kamatne stope ne utiču na nivo rezerve iz poslova osiguranja neživota, osim za rentne isplate šteta auto odgovornosti koje na datum bilansa nisu značajne. Matematička rezerva životnog osiguranja je diskontovana stopom nižom od tehničke kamate i maksimalne stope propisane od strane Agencije.

1.38 Upravljanje finansijskim rizicima

Kamatni rizik (nastavak)

Iz toga slijedi da promjene u vrijednostima ulaganja koje se mogu povezati sa kamatnom stopom neće biti djelimično ublažene pratećim promjenama u ekonomskim vrijednostima rezervi koje se djelimično prebijaju.

Grupa prati ovu izloženost periodičnim pregledima stanja svoje imovine i obaveza.

Prema ugovorima o osiguranju, od Grupe se traži da obračuna kamate po stopama od 2,5% do 3% godišnje na plaćene premije iz polisa životnog osiguranja za isplatu iznosa osiguranicima po isteku takvih polisa osiguranja i trenutno se ne može zaštititi od buduće fluktuacije kamatne stope kojoj će biti izložena kroz ulaganja za pokriće rezervi za ugovore o osiguranju.

U Bilješci 1.40 objavljene su efektivne kamatne stope i analiza promjene kamatnih stopa na datum finansijskog položaja za finansijsku imovinu Grupe u okviru MRS-a 39. Tehničke kamatne stope za proizvode životnog osiguranja objavljene su u Bilješci 1.6. Objavljivanje osjetljivosti na rizik promjene u kamatnim stopama nije praktično.

Cjenovni rizik

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjena u tržišnim cijenama, bilo da su ove promjene izazvane faktorima specifičnim za pojedinačni instrument ili njegovog emitenta ili faktorima koji utiču na sve instrumente kojima se trguje na tržištu.

Valutni rizik

Grupa je izložena riziku promjene kursa kroz transakcije u stranim valutama. To je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati zbog promjena u kursu strane valute. Izloženost riziku promjene kursa na dan bilansa je minimalna. Imovina i obaveze Grupe, sa izuzetkom neznatnog udjela sredstava na tekućim računima kod banaka i matematičke rezerve koje su vezane za EUR, su denominovane u KM. Vezanost KM za EUR je fiksna te se očekuje da će ostati fiksna. Stoga se smatra da nije potrebno računati osjetljivost na promjenu kursa. U bilješci 1.41 objavljene su analiza finansijske imovine i finansijskih obaveza po stranim valutama na datum finansijskog položaja za Grupu i Društvo.

Kreditni rizik

Maksimalna izloženost kreditnom riziku na datum izvještavanja bez uzimanja u obzir bilo kojeg jemstva ili drugog poboljšanja kredita je kako slijedi:

	Grupa 2018. '000 KM	Grupa 2017. '000 KM	Društvo 2018. '000 KM	Društvo 2017. '000 KM
Novac i novčani ekvivalenti	3.889	1.229	3.851	1.219
Depoziti kod banaka	3.960	5.920	3.960	5.920
Depoziti kod drugih institucija	717	599	717	599
Zajmovi zaposlenicima	157	206	99	138
Zajam prema PPL-Jahorina auto	-	-	600	77
Dužničke hartije od vrijednosti	36.992	29.279	36.992	29.279
Potraživanja po ugovorima o osiguranju	3.201	3.116	3.201	3.116
Ostala potraživanja, neto	2.236	1.725	2.098	1.610
	<hr/> 51.152 <hr/>	<hr/> 42.074 <hr/>	<hr/> 51.518 <hr/>	<hr/> 41.958 <hr/>

1.38 Upravljanje finansijskim rizicima

Kreditni rizik (nastavak)

U toku svog redovnog poslovanja Grupa je izložena kreditnom riziku. Kreditni rizik je definisan kao rizik da će jedna strana u finansijskom instrumentu izazvati finansijski gubitak drugoj strani ne oslobađajući od obaveze. To obično proizilazi iz štetnih promjena u sposobnosti zajmoprimeca da otplati dug. Maksimalna izloženost Grupe kreditnom riziku je predstavljena knjigovodstvenom vrijednošću finansijske imovine.

Uprava je donijela kreditnu politiku i kontinuirano prati izloženost kreditnom riziku. Za sve osiguranike rade se ocjene kreditne sposobnosti i prikupljaju instrumenti osiguranja prije plaćanja po odobrenim kreditima ili njihovo prolongaciji. Društvo je usvojilo opreznu politiku investiranja.

Tabela starosne strukture potraživanja po osnovu premije ugovora o osiguranju u nastavku:

	nedospjelo	Do 90 dana	91 - 180 dana	181 - 270 dana	Preko 270 dana	Ukupno
31. decembar 2018.						
Potraživanja po ugovorima o osiguranju	2.804	243	99	55	-	3.201
	2.805	243	99	55	-	3.201
31. decembar 2017.						
Potraživanja po ugovorima o osiguranju	2.479	477	114	46	-	3.116
	2.479	477	114	46	-	3.116

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje kao rezultat finansijskih aktivnosti Grupe i upravljanja pozicijama. Ovaj rizik uključuje rizik nesposobnosti finansiranja imovine u prikladnim rokovima i kamatama te rizik nesposobnosti likvidacije imovine po razumnoj cijeni i u prikladnom vremenskom periodu.

Društvo ima portfelj likvidne imovine kao dio strategije upravljanja rizikom likvidnosti, čime osigurava kontinuirano poslovanje i udovoljava zakonskim zahtjevima.

Bilješka 1.39 prikazuje analizu ročnosti na datum izvještavanja za finansijska sredstva i finansijske obaveze Grupe i Društva.

U bilješci 1.21 (i) objavljene su analize ročnosti rezervi za ugovore o osiguranju Grupe i Društva.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.39 Analiza ročnosti

Ročnost finansijske imovine i obaveza iz djelokruga MRS-a 39 za Grupu i Društvo na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. prikazana je u tabelama u nastavku na osnovu preostalog ugovornog dospijeća, osim finansijske imovine raspoložive za prodaju koja je uvrštena u kategoriju „do 6 mjeseci.“ Preostala ročnost rezervi za ugovore o osiguranju prikazana je u bilješci 1.21 (h).

Grupa – 2018.	Do 6 mjeseci '000 KM	6-12 mjeseci '000 KM	1-3 godine '000 KM	3-5 godina '000 KM	Više od 5 godina '000 KM	Ukupno '000 KM
Finansijska imovina						
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>						
Dužničke hartije od vrijednosti	36.992	-	-	-	-	36.992
<i>Zajmovi i potraživanja</i>						
Depoziti kod banaka	-	1.900	1.065	995	-	3.960
Depoziti kod drugih institucija	-	-	-	-	717	717
Zajmovi zaposlenicima	19	34	49	31	24	157
Novac i novčani ekvivalenti	3.889	-	-	-	-	3.889
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	5.437	-	-	-	-	5.437
Ukupno finansijska imovina	46.337	1.934	1.114	1.026	741	51.152
Finansijske obaveze						
<i>Uzeti zajmovi</i>						
Uzeti zajmovi	(36)	(36)	(154)	(167)	(405)	(797)
Ukupne finansijske obaveze	(36)	(36)	(154)	(167)	(405)	(797)
Ročna neusklađenost finansijske imovine i finansijskih obaveza						
	46.301	1.898	960	859	336	50.355
Grupa – 2017.						
Finansijska imovina						
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>						
Dužničke hartije od vrijednosti	29.279	-	-	-	-	29.279
<i>Zajmovi i potraživanja</i>						
Depoziti kod banaka	-	3.654	2.266	-	-	5.920
Depoziti kod drugih institucija	-	-	-	-	599	599
Zajmovi zaposlenicima	26	26	62	46	46	206
Novac i novčani ekvivalenti	1.229	-	-	-	-	1.229
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	4.841	-	-	-	-	4.841
Ukupno finansijska imovina	35.375	3.680	2.328	46	645	42.074
Finansijske obaveze						
<i>Uzeti zajmovi</i>						
Uzeti zajmovi	(66)	(86)	(214)	(287)	-	(653)
Ukupne finansijske obaveze	(66)	(86)	(214)	(287)	-	(653)
Ročna neusklađenost finansijske imovine i finansijskih obaveza						
	35.309	3.594	2.114	(241)	645	41.421

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.39 Analiza ročnosti (nastavak)

Društvo – 2018.	Do 6 mjeseci	6-12 mjeseci	1-3 godine	3-5 godina	Više od 5 godina	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Finansijska imovina						
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>						
Dužničke hartije od vrijednosti	36.992	-	-	-	-	36.992
<i>Zajmovi i potraživanja</i>						
Depoziti kod banaka	-	1.900	1.065	995	-	3.960
Depoziti kod drugih institucija	-	-	-	-	717	717
Zajmovi zaposlenicima	15	27	33	15	9	99
Zajam prema PPL – Jahorina Auto	-	600	-	-	-	600
Novac i novčani ekvivalenti	3.851	-	-	-	-	3.851
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	5.299	-	-	-	-	5.299
Ukupno finansijska imovina	46.157	2.527	1.098	1.010	726	51.518
Finansijske obaveze						
Uzeti zajmovi	-	-	-	-	-	-
Ukupne finansijske obaveze	-	-	-	-	-	-
Ročna neusklađenost finansijske imovine i finansijskih obaveza						
	46.157	2.527	1.098	1.010	726	51.518
Društvo – 2017.						
Finansijska imovina						
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>						
Dužničke hartije od vrijednosti	29.279	-	-	-	-	29.279
<i>Zajmovi i potraživanja</i>						
Depoziti kod banaka	-	3.654	2.266	-	-	5.920
Depoziti kod drugih institucija	-	-	-	-	599	599
Zajmovi zaposlenicima	22	22	46	30	18	138
Zajam prema PPL – Jahorina Auto	77	-	-	-	-	77
Novac i novčani ekvivalenti	1.219	-	-	-	-	1.219
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	4.726	-	-	-	-	4.726
Ukupno finansijska imovina	35.323	3.676	2.312	30	617	41.958
Finansijske obaveze						
Uzeti zajmovi	-	-	-	-	-	-
Ukupne finansijske obaveze	-	-	-	-	-	-
Ročna neusklađenost finansijske imovine i finansijskih obaveza						
	35.323	3.676	2.312	30	617	41.958

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.40 Analiza promjene kamatnih stopa

Tabele u nastavku prikazuju finansijsku imovinu i finansijske obaveze Grupe i Društva iz djelokruga MRS-a 39, analizirane prema periodima promjene kamatnih stopa koje se određuju na osnovu preostalog ugovornog dospijeća i ugovornog perioda promjene kamatnih stopa.

Tablice u nastavku prikazuju procjenu Uprave o izloženosti riziku promjene kamatnih stopa za Grupu i Društvo na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine te nisu nužno indikativne za poziciju u drugom periodu, ali uvezši u obzir pretpostavke o kamatnim stopama na kojima se zasniva izračun matematičke rezerve (bilješka 1.6), pokazuju izvjesnu osjetljivost dobiti Grupe i Društva na kretanja kamatnih stopa. Na dobit će, takođe, uticati i valutna struktura imovine, obaveza te kapitala i rezervi.

Grupa – 2018.	Efektivna kamatna stopa	Do 6 mjeseci	6-12 mjeseci	1-3 godine	3-5 godina	Više od 5 godina	Bes-kamatno	Ukupno	Iznosi sa fiksnom stopom	
		'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	
Finansijska imovina										
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>										
Dužničke hartije od vrijednosti	2,78%	36.992	-	-	-	-	-	36.992	36.992	
Zajmovi i potraživanja										
Depoziti kod banaka	2,28%	-	1.900	1.065	995	-	-	3.960	3.960	
Depoziti kod drugih institucija	4,91%	-	-	-	-	717	-	717	717	
Zajmovi zaposlenima	2,50%	19	34	49	31	24	-	157	157	
Novac i novčani ekvivalenti	0,00%	3.889	-	-	-	-	-	3.889	3.889	
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	0,00%	5.437	-	-	-	-	-	5.437	5.437	
Ukupna finansijska imovina		46.337	1.934	1.114	1.026	741	-	51.152	51.152	
Finansijske obaveze										
Uzeti zajmovi		(36)	(36)	(154)	(167)	(404)	-	(797)	(797)	
Ukupne finansijske obaveze		(36)	(36)	(154)	(167)	(404)	-	(797)	(797)	
Kamatna neusklađenost		46.301	1.898	960	859	337	-	50.355	50.355	
Grupa – 2017.										
Finansijska imovina										
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>										
Dužničke hartije od vrijednosti	2,43%	29.279	-	-	-	-	-	29.279	29.279	
Zajmovi i potraživanja										
Depoziti kod banaka	2,55%	-	3.654	2.266	-	-	-	5.920	5.920	
Depoziti kod drugih institucija	4,91%	-	-	-	-	599	-	599	599	
Krediti zaposlenicima	2,50%	26	26	62	46	46	-	206	206	
Novac i novčani ekvivalenti	0,03%	1.229	-	-	-	-	-	1.229	1.229	
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	0,00%	4.841	-	-	-	-	-	4.841	4.841	
Ukupna finansijska imovina		30.375	3.680	2.328	46	645	-	42.074	42.074	
Finansijske obaveze										
Uzeti zajmovi	5,75%	(66)	(86)	(214)	(287)	-	-	(653)	(653)	
Ukupno finansijske obaveze		(66)	(86)	(214)	(287)	-	-	(653)	(653)	
Kamatna neusklađenost		35.309	3.594	2.114	(241)	645	-	41.421	41.421	

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.40 Analiza promjene kamatne stope (nastavak)

Društvo – 2018.	Efektivna kamatna stopa	Do 6 mjeseci	6-12 mjeseci	1-3 godine	3-5 godina	Više od 5 godina	Bes-kamatno	Iznosi sa fiksnom stopom	
		'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	
Finansijska imovina									
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>									
Dužničke hartije od vrijednosti	2,78%	36.992	-	-	-	-	-	36.992	
<i>Zajmovi i potraživanja</i>									
Depoziti kod banaka	2,28%	-	1.900	1.065	995	-	-	3.960	
Depoziti kod drugih institucija	4,91%	-	-	-	-	717	-	717	
Zajmovi zaposlenicima	2,50%	15	27	33	15	9	-	99	
Zajam prema PPL – Jahorina Auto	2,50%	-	600	-	-	-	-	600	
Novac i novčani ekvivalenti	0,00%	3.851	-	-	-	-	-	3.851	
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	0,00%	5.299	-	-	-	-	-	5.299	
		46.157	2.527	1.098	1.010	726	-	51.518	
Ukupna finansijska imovina		=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	
Finansijske obaveze									
Uzeti zajmovi		-	-	-	-	-	-	-	
Ukupne finansijske obaveze		=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	
Kamatna neusklađenost		46.157	2.527	1.098	1.010	726	-	51.518	
=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	
Društvo – 2017.	Efektivna kamatna stopa	Do 6 mjeseci	6-12 mjeseci	1-3 godine	3-5 godina	Više od 5 godina	Bes-kamatno	Iznosi sa fiksnom stopom	
		'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	
Finansijska imovina									
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>									
Dužničke hartije od vrijednosti	2,07%	29.279	-	-	-	-	-	29.279	
<i>Zajmovi i potraživanja</i>									
Depoziti kod banaka	2,55%	-	3.654	2.266	-	-	-	5.920	
Depoziti kod drugih institucija	4,91%	-	-	-	-	599	-	599	
Krediti zaposlenicima	2,50%	22	22	46	30	18	-	138	
Zajam prema PPL – Jahorina Auto	6,00%	77	-	-	-	-	-	77	
Novac i novčani ekvivalenti	0,03%	1.219	-	-	-	-	-	1.219	
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja		4.726	-	-	-	-	-	4.726	
		35.323	3.676	2.312	30	617	-	41.958	
Ukupna finansijska imovina		=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	
Finansijske obaveze									
Uzeti zajmovi		-	-	-	-	-	-	-	
Ukupne finansijske obaveze		=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	
Kamatna neusklađenost		35.323	3.676	2.312	30	617	-	41.958	
=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.41 Analiza valutne pozicije

Valutna struktura finansijske imovine i obaveza za Grupu i Društvo na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine prikazani su u nastavku:

Grupa 2018.	EURO	KM	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Finansijska imovina			
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>			
Dužničke hartije od vrijednosti – Državne obveznice	-	36.992	36.992
<i>Zajmovi i potraživanja</i>			
Depoziti kod banaka	-	3.960	3.960
Depoziti kod drugih institucija	-	717	717
Zajmovi zaposlenicima	-	157	157
Novac i novčani ekvivalenti	81	3.808	3.889
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	892	4.545	5.437
Ukupna finansijska imovina	973	50.179	51.152
Uzeti zajmovi	(797)	-	(797)
Valutni rizik	176	50.179	50.355

Grupa 2017.

Finansijska imovina

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Dužničke hartije od vrijednosti – Državne obveznice	-	29.279	29.279
<i>Zajmovi i potraživanja</i>			
Depoziti kod banaka			
Depoziti kod banaka	154	5.766	5.920
Depoziti kod drugih institucija	-	599	599
Zajmovi zaposlenicima	-	206	206
Novac i novčani ekvivalenti	38	1.191	1.229
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	277	4.564	4.841

Ukupna finansijska imovina

Ukupna finansijska imovina	469	41.605	42.074
Uzeti zajmovi	(653)	-	(653)
Valutni rizik	(184)	41.605	41.421

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.41 Analiza valutne pozicije (nastavak)

	EURO	KM	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Društvo 2018.			
Finansijska imovina			
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>			
Dužničke hartije od vrijednosti – Državne obveznice	-	36.992	36.992
<i>Zajmovi i potraživanja</i>			
Depoziti kod banaka	-	3.960	3.960
Depoziti kod drugih institucija	-	717	717
Zajmovi zaposlenicima	-	99	99
Zajam prema PPL – Jahorina Auto	-	600	600
Novac i novčani ekvivalenti	81	3.770	3.851
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	892	4.407	5.299
Ukupna finansijska imovina	973	50.545	51.518
Valutni rizik	973	50.545	51.518
	=====	=====	=====
Društvo 2017.			
Finansijska imovina			
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>			
Dužničke hartije od vrijednosti – Državne obveznice	-	29.279	29.279
<i>Zajmovi i potraživanja</i>			
Depoziti kod banaka	154	5.766	5.920
Depoziti kod drugih institucija	-	599	599
Zajam prema PPL – Jahorina Auto	-	77	77
Zajmovi zaposlenicima	-	138	138
Novac i novčani ekvivalenti	38	1.181	1.219
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	277	4.449	4.726
Ukupna finansijska imovina	469	41.489	41.958
Valutni rizik	469	41.489	41.958
	=====	=====	=====

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.42 Upravljanje kapitalom

Društva za osiguranje su dužna da raspolažu odgovarajućim kapitalom s obzirom na obim i vrste poslova osiguranja koje obavlja kao i rizike kojima je izloženo kod obavljanja tih poslova.

Kapital društva, u skladu sa Pravilnikom o elementima i kontroli marge solventnosti društva za osiguranje u Republici Srbiji („Pravilnik“), čini osnovni kapital i dodatni kapital umanjeno za odbitne stavke.

Zbir osnovnog kapitala i dodatnog kapitala predstavlja garantni fond društva. Garantni fond mora predstavljati jednu trećinu marge solventnosti.

Kapital društva ne može biti manji od sljedeće tri kategorije:

- a. marge solventnosti;
- b. 1/3 marge solventnosti;
- c. minimalnog iznosa jamstvenog fonda propisanog odredbama člana 53 stav 2 Zakona o društvima za osiguranje („Zakon“).

Garantni fond društva ne može biti manji od:

1. 1/3 marge solventnosti;
2. minimalnog iznosa garantnog fonda propisanog odredbama članka 53 Zakona.

Društvo	Neživot		Život	
	2018. '000 KM	2017. '000 KM	2018. '000 KM	2017. '000 KM
Osnovni kapital	11.392	6.383	3.488	3.438
Dodatni kapital	-	-	-	-
Garantni fond	11.392	6.383	3.488	3.438
Odbitne stavke	(1.180)	(1.256)	-	-
Kapital	10.212	5.127	3.488	3.438
Margina solventnosti	3.361	3.419	682	596
1/3 marge solventnosti	1.120	1.140	227	199
Minimalni garantni fond	5.000	5.000	3.000	3.000
Višak/(manjak) kapitala preko minimalnog garantnog fonda	5.212	128	488	438
Višak kapitala preko marge solventnosti	6.851	1.708	2.806	2.842

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.43 Mjerenje fer vrijednosti

1.43.1 Imovina i obaveze po hijerarhiji fer vrijednosti

Tabela u nastavku daje pregled imovine i obaveza koje su mjerene i priznate po fer vrijednosti na dan 31. decembra 2018.

Grupa	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
	KM '000	KM '000	KM '000	KM'000
Mjerenje fer vrijednosti koje se redovno ponavlja				
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju				
Dužničke HOV – državne obveznice – listane	36.992	-	-	36.992
Ukupno finansijska imovina	36.992	-	-	36.992
Nefinansijska imovina				
Investicione nekretnine	-	-	5.162	5.162
Ukupno nefinansijska imovina	-	-	5.162	5.162
Mjerenje fer vrijednosti koje se ne ponavlja redovno				
Zemljište i objekti	-	-	3.520	3.520
Ukupno zemljište i objekti	-	-	3.520	3.520
Društvo				
Mjerenje fer vrijednosti koje se redovno ponavlja				
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju				
Dužničke HOV – državne obveznice – listane	36.992	-	-	36.992
Ukupno finansijska imovina	36.992	-	-	36.992
Nefinansijska imovina				
Investicione nekretnine	-	-	6.321	6.321
Ukupno nefinansijska imovina	-	-	6.321	6.321
Mjerenje fer vrijednosti koje se ne ponavlja redovno				
Zemljište i objekti	-	-	1.357	1.357
Ukupno zemljište i objekti	-	-	1.357	1.357

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.43 Mjerenje fer vrijednosti (nastavak)

1.43.1 Imovina i obaveze po hijerarhiji fer vrijednosti (nastavak)

Tabela u nastavku daje pregled imovine i obaveza koje su mjerene i priznate po fer vrijednosti na dan 31. decembra 2017.

Grupa	Nivo 1 KM '000	Nivo 2 KM '000	Nivo 3 KM '000	Ukupno KM'000
Mjerenje fer vrijednosti koje se redovno ponavlja				
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju				
Dužničke HOV – državne obveznice – listane	29.279	-	-	29.279
Ukupno finansijska imovina	29.279	-	-	29.279
Nefinansijska imovina				
Investicione nekretnine	-	-	5.112	5.112
Ukupno nefinansijska imovina	-	-	5.112	5.112
Mjerenje fer vrijednosti koje se ne ponavlja redovno				
Zemljište i objekti	-	-	4.874	4.874
Ukupno zemljište i objekti	-	-	4.874	4.874
Društvo				
Grupa	Nivo 1 KM '000	Nivo 2 KM '000	Nivo 3 KM '000	Ukupno KM '000
Mjerenje fer vrijednosti koje se redovno ponavlja				
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju				
Dužničke HOV – državne obveznice – listane	29.279	-	-	29.279
Ukupno finansijska imovina	29.279	-	-	29.279
Nefinansijska imovina				
Investicione nekretnine	-	-	6.209	6.209
Ukupno nefinansijska imovina	-	-	6.209	6.209
Mjerenje fer vrijednosti koje se ne ponavlja redovno				
Zemljište i objekti	-	-	2.753	2.753
Ukupno zemljište i objekti	-	-	2.753	2.753

1.43 Mjerenje fer vrijednosti (nastavak)

1.43.1 Imovina i obaveze po hijerarhiji fer vrijednosti (nastavak)

Nivo 3 fer vrijednosti Grupa angažuje eksterne i nezavisne procjenitelje, koji imaju odgovarajuće priznate profesionalne kvalifikacije i iskustva na lokacijama i sa kategorijama imovine koja se procjenjuje.

Nezavisni procjenitelji utvrđuju fer vrijednost portfelja investicionih nekretnina Grupe na kraju svakog godišnjeg izvještajnog perioda, a fer vrijednost zemljišta i objekata Grupe klasifikovanih kao nekretnine i prema, utvrđuje se svake tri godine.

Fer vrijednost investicionih nekretnina i zemljišta i objekata je kategorizovana kao Nivo 3 fer vrijednosti na osnovu ulaznih podataka korištenih za tehniku procjene vrijednosti.

Naredna tabela prikazuje usklađivanje početnih i krajnjih salda za Nivo 3 fer vrijednosti, uključujući iznose nerealizovanih dobitaka ili gubitaka za period koji se može pripisati promjenama nerealizovnih dobitaka ili gubitaka:

Grupa	Investicione nekretnine KM'000	Zemljište i objekti KM '000	Ukupno KM '000
Stanje na dan 1. januara 2018.	5.112	4.874	9.986
Nabavke	3	5	8
Reklasifikacija sa objekata na investicione nekretnine	783	(783)	-
Promjena fer vrijednosti reklassifikovanih nekretnina	11	-	11
Prodaja	(747)	(508)	(1.255)
Troškovi amortizacije	-	(68)	(68)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	5.162	3.520	8.682
<hr/>			
Društvo	Investicione nekretnine KM'000	Zemljište I objekti KM '000	Ukupno KM '000
Stanje na dan 1. januara 2018.	6.209	2.754	8.963
Nabavke	3	5	8
Reklasifikacija na investicione nekretnine	845	(845)	-
Promjena fer vrijednosti reklassifikovanih nekretnina	11	-	11
Prodaja	(747)	(508)	(1.255)
Troškovi amortizacije	-	(49)	(49)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	6.321	1.357	7.678

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.43 Mjerenje fer vrijednosti (nastavak)

1.43.1 Imovina i obaveze po hijerarhiji fer vrijednosti (nastavak)

Grupa	Investicione nekretnine	Zamlijšte i objekti	Ukupno
	KM'000	KM '000	KM '000
Stanje na dan 1. januara 2017.	7.735	4.880	12.615
Nabavke	20	6	26
Reklasifikacija na građ.objekte	(106)	106	-
Prodaja	(2.537)	(49)	(2.586)
Troškovi amortizacije	-	(67)	(67)
Otpisi	-	(2)	(2)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	5.112	4.874	9.986

Društvo	Investicione nekretnine	Zemljište i objekti	Ukupno
	KM'000	KM '000	KM '000
Stanje na dan 1. januara 2017.	8.726	2.846	11.572
Nabavke	20	6	26
Prodaja	(2.537)	(49)	(2.586)
Troškovi amortizacije	-	(47)	(47)
Otpisi	-	(2)	(2)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	6.209	2.754	8.963

Tehnika vrednovanja i značajni ulazni podaci

Naredna tabela prikazuje tehniku vrednovanja koja se koristi u mjerenu fer vrijednosti investicionih nekretnina i zemljišta i objekata, kao i značajne korištene faktore.

Tehnika vrednovanja

Tehnika troška i pristup kapitalizacije prihoda: Grupa obje tehnike uzima u obzir i uskladjuje i ponderiše procjene po svakoj tehnici na osnovu svoje procjene koju bi koristili učesnici na tržištu. Tehnika troška uzima u obzir trenutne troškove zamjene. Metod kapitalizacije prihoda se zasniva na procijenjenom neto prihodu iz poslovanja ostvarenom tom imovinom podijeljeno sa stopom kapitalizacije.

Značajni ulazni podaci

- Stopa kapitalizacije (5 – 8%)
- Procijenjene vrijednosti zakupa

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.43 Mjerenje fer vrijednosti (nastavak)

1.43.2 Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji nisu mjereni po fer vrijednosti

Grupa 31. decembar 2018.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
	KM '000	KM '000	KM '000	KM '000	KM '000
Imovina					
Depoziti kod banaka	-	3.960	-	3.960	3.960
Depoziti kod drugih institucija	-	717	-	717	717
Zajmovi zaposlenicima	-	-	157	157	157
Novac i novčani ekvivalenti	3.889	-	-	3.889	3.889
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	-	-	5.437	5.437	5.437
Ukupno	3.889	4.677	5.594	14.160	14.160
Obaveze					
Uzeti zajmovi	797	-	-	797	797
Ukupno	797	-	-	797	797
Društvo 31. decembar 2018.					
Grupa 31. decembar 2018.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
	KM '000	KM '000	KM '000	KM '000	KM'000
Imovina					
Depoziti kod banaka	-	3.960	-	3.960	3.960
Depoziti kod drugih institucija	-	717	-	717	717
Zajmovi zaposlenicima	-	-	99	99	99
Zajam prema PPL-Jahorina auto	-	-	600	600	600
Novac i novčani ekvivalenti	3.851	-	-	3.851	3.851
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	-	-	5.299	5.299	5.299
Ukupno	3.851	4.677	5.998	14.526	14.526

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2018.

1.43 Mjerenje fer vrijednosti (nastavak)

1.43.2 Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji nisu mjereni po fer vrijednosti (nastavak)

Grupa	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
31. decembar 2017.					
	KM '000	KM '000	KM '000	KM '000	KM '000
Imovina					
Depoziti kod banaka	-	5.920	-	5.920	5.920
Depoziti kod drugih institucija		599		599	599
Zajmovi zaposlenicima	-	-	206	206	206
Novac i novčani ekvivalenti	1.229	-	-	1.229	1.229
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja		-	4.841	4.841	4.841
Ukupno	1.229	6.519	5.047	12.795	12.795
Obaveze					
Uzeti zajmovi	653	-	-	653	653
	653	-	-	653	653
Društvo	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
31. decembar 2017.					
	KM '000	KM '000	KM '000	KM '000	KM '000
Imovina					
Depoziti kod banaka	-	5.920	-	5.920	5.920
Depoziti kod drugih institucija	-	599	-	599	599
Zajmovi zaposlenicima	-	-	138	138	138
Zajam prema PPL-Jahorina auto	-	-	77	77	77
Novac i novčani ekvivalenti	1.219	-	-	1.219	1.219
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	-	-	4.726	4.726	4.726
Ukupno	1.219	6.519	4.941	12.679	12.679

1.43 Mjerenje fer vrijednosti (nastavak)

1.43.2 Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji nisu mjereni po fer vrijednosti (nastavak)

Prilikom procjene fer vrijednosti finansijskih instrumenata korištene su sljedeće metode i prepostavke, te primjenjivana sljedeća ograničenja:

Depoziti kod banaka i drugih institucija

Procijenjena fer vrijednost depozita s fiksnim dospijećem temelji se na gotovinskim tokovima diskontovanim trenutno ponuđenim kamatnim stopama na depozite sličnog preostalog dospijeća. S obzirom na to da većina depozita Grupe ima promjenjivu kamatnu stopu, koja je ujedno i tržišna stopa, knjigovodstvena vrijednost tih depozita Grupe približno je jednaka njihovoj fer vrijednosti. Nije praktično izračunati fer vrijednost depozita s fiksnim kamatnim stopama.

Zajmovi zaposlenim

Zajmovi zaposlenim su izraženi po amortizovanom trošku umanjenom za umanjenje vrijednosti. Uprava vjeruje da se knjigovodstvena vrijednost ovih instrumenata znatno ne razlikuje od njihove fer vrijednosti, pod prepostavkom da će sva plaćanja po izloženostima čija vrijednost nije umanjena biti naplaćena kao što je ugovoreno i ne uzimajući u obzir nikakve buduće gubitke.

Novac i novčani ekvivalenti

Knjigovodstvena vrijednost novca i novčanih ekvivalenata se generalno smatra približnom njihovoj fer vrijednosti.

Uzeti zajmovi

Veći dio dugoročnih uzetih zajmova Grupe nema kotiranu tržišnu cijenu te se fer vrijednost procjenjuje kao sadašnja vrijednost budućih gotovinskih tokova diskontovanih kamatnim stopama dostupnim Grupi na datum izvještavanja, za novi uzeti zajam sličnog tipa i preostale ročnosti. Takođe, s obzirom da većina dugoročnih uzetih zajmova Grupe ima promjenjivu kamatnu stopu, koja je ujedno i tržišna stopa, knjigovodstvena im je vrijednost približno jednaka fer vrijednosti.